

Het Vluchtoord in de Udensche Courant.

Een belangrijke bron van informatie voor het boek “Van heidegrond tot Vluchtoord Uden” van Henk Hellegers, dat in februari 2015 werd uitgegeven door de Stichting Uden in Geschriften, zijn de vele artikelen, die in de Udensche Courant verschenen. En dan met name diegene, die betrekking hebben op de vluchtelingen in Uden en omstreken.

In 2014 werden de Udensche Couranten vanaf augustus 1914 tot en met december 1921 gefotografeerd in het BHIC, locatie Grave.

Daarna werden hieruit de relevante artikelen geselecteerd. Uiteraard betrof dat de artikelen uit de periode, die in het boek wordt behandeld, namelijk van augustus 1914 tot en met december 1915.

Om het lezen van al deze artikelen te vergemakkelijken werden ze allemaal omgezet in getypt geschrift. Al met al leverde dat een schat van informatie op, die gebruikt werd voor het bovengenoemde boek. Vele artikelen werden hiervoor gebruikt.

Nadat het boek geschreven en uitgegeven was, realiseerden wij ons dat het jammer zou zijn, om niet alle uitgetypte teksten voor het grotere publiek toegankelijk te maken, reden waarom wij deze hier aanbieden.

Elk artikel wordt vooraf gegaan door de datum waarop het is verschenen. Omdat in de artikelen vaak slecht verwezen wordt naar de exacte datum waarop een gebeurtenis heeft plaatsgehad, werd ook de dag van de week waarop het betreffende nummer van de krant verscheen genoemd.

Wij wensen u veel leesplezier.

Gerry Verkuijlen, Jacques Brouwer, Lucien Bressers en Adriaan Sanders

Udensch Courant 1914: Vluchtoord

UC 1914 – 08 – 08 Za

Roermond, 4 Aug. Van morgen zijn over de Duitsche grens een auto door den Landstorm de banden stuk geschoten. De inzittende, 2 Fransche en Russische officieren, die op Nederlandsch gebied wilden vluchten, werden aangehouden.

5 Aug. Duitsche huzaren staan bij de Hollandsche grens bij Eijsden, om te voorkomen dat de Duitsche troepen Hollandsch grondgebied betreden.

5 Aug. Viseé beschadigd.

Londen, 5 Aug. Engeland heeft Duitschland ultimatum gesteld, dat Duitschland alsnog Belgische neutraliteit zal eerbiedigen; voor middernacht antwoord verwacht.

Brussel, 5 Aug. Nu België met Duitschland in oorlog is kan de overschrijding der grens door Fransche en Engelsche troepen niet langer als een schending der neutraliteit beschouwd worden.

Antwerpen, 5 Aug. Om troebelen te voorkomen, moesten alle Duitschers gisteravond de stad verlaten.

Londen, 5 Aug. De Daily Chronicle meldt dat de Fransche vloot in de Middellandsche Zee Duitsche kruisers "Goeben" en "Breslau" genomen hebben. Het deed het Duitsche oorlogsschip "Panter" zinken.

5 Aug. De Oostenrijksche vloot is naar de haven teruggestoomd.

5 Aug. Engeland verklaarde Duitschland de oorlog.

5 Aug. Duitschers zouden de neutraliteit bij Tilburg geschonden hebben. Later is dit bericht tegengesproken. Het belust op een vergissing. Bedoeld werd het plaatsje Tilburg in België.

Brussel, 5 Aug. Verscheidene Duitsche café s zijn vernield.

Roermond, 5 Aug. Den geheelen nacht kanongebulder gehoord, richting Viseé. Een 40 tal Duitsche gewonden worden verpleegd in " Calvarie " te Maastricht. De inname van Viseé wordt hiermede bevestigd.

Er zijn veel gewonden.

UC 1914 – 08 – 08 Za.

Roermond, 6 Aug. Te Roermond komen voortdurend treinen aan uit Antwerpen met Duitschers, Oostenrijkers en Hongaren, die uit hun land zijn verdreven. Aan het station Roermond zijn eenige honderden bannelingen, die wachten op hun vertrek. Het bied een treurige aanblik. De bannelingen doen vreeselijke verhalen over de wijze waarop zij uit België verdreven werden, o.a. kwam een vrouw aan, met een dood kind in haar schoot. In Roermond is een comité opgericht, d a voor de ongelukkigen zorgt.

6 Aug. Brieg, ten N.W. van Metz, is door de Duitsche troepen bezet. Vreemde aviateurs vliegen aanhoudend boven Duitsche grenzen.

6 Aug. Te Schwidder ten Oosten van Johannesberg en bij Grodken aan de Russische grens beproefde Russische cavalerie door te breken. Zij werden afgeslagen en moesten zich op Russisch gebied terug trekken. Bij Soldau verloren de Russen hun brigade.

6 Aug. Op last van den Minister van Financiën zullen de ingetrokken ronde stuivers weder in omloop worden gebracht.

Brussel, 6 Aug. De Duitsche troepen deden gisteren een hevigen aanval op Luik, doch werden met enorme verliezen teruggeslagen. Het gevechtsfront was zeer uitgestrekt. Het 8e Belgische regiment nam aan den strijd deel, waarbij het zich meermalen tot een gevecht met de blanke wapenen ontwikkelde. Het 7e Duitsche legerkorps, ter sterkte van 40.000 man, deed

een krachtige poging om Luik te overmeesteren, doch werd tot staan gebracht door het hevige vuur der forten. De Duitsche troepen werden teruggeslagen en leden bij de vervolging ernstige verliezen. Des avonds om 9 uur begaf de Engelsche militaire attaché zich naar het ministerie van oorlog, om het met schitterende Belgische overwinning geluk te wenschen.

UC 1914 – 08 - 12 Wo.

Gastvrij Nederland.

's Was Maandgavond; in emotievolle stemming zaten de reizigers bij tientallen opgepropt in de treinen, die via Essen van België naar Nederland stoomen. Maar in Essen wordt de reis afgebroken. De treinen gaan niet verder; het publiek moet uitstappen. Daar staan nu tientallen, een kleine menigte, en weet eerst niet wat te doen. Doch spoedig is het besluit genomen. Al wat wagen is, wat maar raderen en levende trekkracht vóór zich heeft, is bruikbaar en weldra rolt een lange sleep karren, nette, en minder nette, van Essen in richting van Nederlandsche grens en van Rosendaal. 't Is geen heel lange tocht, maar toch een niet gewone. Ruim een uur holt men op de karreplanken en tusschen de houten wanden, waarvan er zijn, die nu juist niet aangenaam rieken, naar het vaderland toe. Eindelijk: Rosendaal ! Met blijdschap ontwaart men het station. Daar staan de treinen gereed voor verder vervoer..... Mis ! De treinen vervoeren het gewone publiek niet. 't Is alles voor de soldaatjes. 't Vaderland eischt en de burger gehoorzaamt. En de reizigers uit België begrijpen dit. Maar de Rosendalers óók. Ze begrijpen het zóó goed, dat op de meest welwillende wijze aan hen, die niet verder kunnen, gastvrijheid wordt aangeboden. Huis en tafel staat voor de vreemde open en, zonder daarvoor betaling te vragen, geven de Rosendalers hun goede zorgen aan de onverwacht dakloos geworden reizigers. Aldus vertelde ons een Arnhemsche dame, die met drie dochters de gatvrijheid van Rosendaal heeft genoten en die er prijs op stelde, dat we het mooie voorbeeld der hupsche Brabanders in ons blad vertelde. We deden het gaarne. Een bravo voor Brabantsch Rosendaal.

UC 1914 – 08 – 12 Wo

In Nederland.

Oproep.

Aan het station Roermond zijn verschillende personen aangekomen, die verloren familieleden zoeken. Wie inlichtingen hieromtrent kan geven, zal dit voorzeker zoo spoedig mogelijk doen. De heer Lodygar (uit Angleur bij Luik) zoekt vrouw en vier kinderen. Adres: posterestante Rotterdam.

De heer Lauff zoekt zijne vrouw; hij verblijft te Roermond.

De heer Taff zoekt zijne dochter; hij verblijft te Roermond.

De vrouwen en kinderen van Wijker, Voyer, Herzet en Javblum zijn hier voorbij gekomen, zonder te weten waar hunne mannen zijn.

(Andere bladen worden verzocht dezen oproep over te nemen.)

Gennep, 7 Aug. Heden passeerden hier met verschillende extra-treinen 4 à5000 Duitsche vluchtelingen uit België.

Eindhoven 8 Aug. De R.K. Patroonsbond besloot in de komende week slechts 4 uur per dag te laten werken en wel van 8 – 12 uur v.m.. Sommige fabrikanten hebben hun bedrijf reeds stop gezet.

Roosendaal, 8 Aug. Naar wij vernemen zal morgen de stijfselafabriek, die aan 200-tal menschen werk en brood verschaft, worden stopgezet.

UC 1914 – 08 – 12 Wo

De Prins te Maastricht.

Prins Hendrik heeft Donderdagmiddag de gewonden te Maastricht bezocht. Het eerst bezocht de Prins het hospitaal in de voormalige Augustijnenschool. Z. K. H. voerde daar een gesprek met een jeugdigen Mecklenburger, die gewond was. In Calvariënberg bezocht Z. K. H. de verschillende zalen waar hij voor alle die wakker waren een vriendelijk woord had. Waarop volgens de Limb. Koer. bezoek volgde aan de twee Deutsche vrouwelijke uitgeweken van Luik, waarvan een moeder was geworden. Beide vrouwen maken het heel wel en waren spoedig in een gesprek gewikkeld met Z. K. H. die niet naliet, zich voorover buigend een vriendelijken blik te werpen op het wiegeken, wat naast moeders bed geplaatst was, en waarin het blozende wichtje sliep in alle gerustheid.

Even verder lag een kindje uit Bernaux, meteen hoog ernstige schotwonde in het onderlijf. De Prins op de teenen ook dáárheen. Maar de arme stakkerd sliep. Zichtbaar ontroerd toen een bezoek gebracht aan een vrouw op leeftijd uit dezelfde Belgische gemeente. Met haar onderhield de Prins zich in het Fransch. Ook dit vrouwtje vertelde in rappe taal haar wedervaren en hoe ook zij een schotwonde in het onderlijf bekomen had. Inmiddels had de Prins verteld, dat de jeugdige graaf von Arnim, de 19-jarige dragonderluitenant, die te Moulant vóór Viseé door een granaatscherf in de wervelkolom getroffen was, gestorven was. Z. K. H. gaf den wensch te kennen in de lijkenkamer te worden gebracht, waar het stoffelijk overschot van dezen jeugdigen krijger rustte. Daar lag met kalme trekken op het fijnbesneden gelaat dit jeugdige slachtoffer, gekleed in uniform, de zware rijlaarzen niet uitgezonderd. Als aandenken nam de Prins het zettel mee en het stuk staal dat uit de wonde verwijderd was. 's Middags legde hij een krans op de lijkbaar neer. Vervolgens bracht Z. K. H. een laatste groet aan eenige gesneuvelden. Z. K. H. Prins Hendrik is Vrijdag-voor-middag na een hernieuwd kort bezoek aan de Calvariënberg naar Eijsden vertrokken, om daarna de Roode Kruis inrichting in het Augustijnengebouw te bezoeken.

Z. K. H. heeft een zijner auto's voor den Roode Kruis dienst beschikbaar gesteld, totdat de zieken auto's zullen zijn aangekomen.

UC 1914 – 08 – 12 Wo

Nederlandsche bedevaart naar Lourdes.

Zaterdag herleefde de hoop, dat men de 700 Nederlandsche pelgrims te Lourdes weldra weer in ons midden zou terugzien. In verschillende plaatsen was het bericht ontvangen, dat de pelgrims dien dag des namiddags om 2 uur zouden vertrekken. Eindelijk!

Maar weldra kwam weer het teleurstellende bericht, dat de trein niet kon vertrekken. Van den minister van Buitenlandsche Zaken was te Lourdes een telegram ontvangen, dat de reis gevaarlijk en onmogelijk noemde. Afgezien van de groote teleurstelling, houden de pelgrims zich goed en doorstaan kloek de hun opgelegde beproeving.

UC 1914 – 08 – 15 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Maandag-morgen 6 uur, werd in de kapel der Eerw. Kruisheeren een H. Mis opgedragen voor den vrede. De kerk was vol geloovigen

* - Donderdag-middag jl. circa 1 uur arriveerde alhier de bedevaartgangers van Lourdes. n.l. de heer Dr. Koning en de gebroeders Verkuijlen.

* - Verleden Woensdag had in het college der Eerw. Kruisheeren alhier een belangrijke vergadering plaats. Doel dezer bijeenkomst was: oprichting van een steun-comité ten bate van

de gezinnen wier mannen of zonen opgeroepen zijn. De vergadering werd geleid door den Ed.Achth. heer Burgemeester, die in zijn inleiding het doel nader uiteenzette. Zijn Ed.Achth. stelde voor een garantiefonds te stichten, waarvoor een lijst zou circuleeren onder de gemeentenaren. Aldus was ook besloten in de vóór-vergadering van Woensdag 5 Aug.. Men verschilde echter van gevoelen. Mr. F. Hengst stelde voor, dat de gemeente een leening zou sluiten waarvan de te betalen rente later door de gemeentenaren gelijkelijk, ieder naar draagkracht, zou worden afgelost. Dit voorstel vond bij allen bijval en werd goedgekeurd. Jammer maar, dat niet alle gemeentenaren ter vergadering aanwezig waren. Dan hadden zij eens kunnen hooren de verschillende meeningen van de ingezetenen van Uden en Volkel, die zij in den gemeenteraad vertegenwoordigen. Het voorstel van Mr. Hengst diende toch in den Raad te worden voorgesteld. Het zou jammer wezen, zoo het werd verworpen. Wat het ondersteunings-comité betreft, werd besloten dit op te richten, zoo dit noodig werd bevonden. Laatste punt van de agenda was, een comité samen te stellen voor het " Roode Kruis " . De Eerw. Zusters van het Retraitenhuis, de Gasthuis-Zusters hebben reeds haar ruime lokalen daarvoor beschikbaar gesteld en de Eerw. Kruisheeren de recreatie -en studiezaal van hun gymnasium. En hiermee was de vergadering afgelopen. Een mooi werk hebben de ingezetenen van Uden en Volkel, dat ook vertegenwoordigd was, verricht. Zoo hoort het. In deze bange tijden, in deze dagen van nood en zorg, nu de economische ellende zich overal laat gevoelen, en velen dat reeds aan den lijve ondervinden, moeten wij elkaar helpen en steunen. Heensleuren moeten wij elkaar door deze slechte tijden en het laatste stukje brood met elkaar delen. Hulde brengen wij aan de notabelen van Uden, aan de burgerij en aan alle aanwezigen voor den toegezegden steun, hulde ook aan onzen Burgemeester voor zijn beste zorgen, die hij in deze moeilijke tijds omstandigheden besteedt aan de gemeente, aan wier hoofd hij staat.

UC 1914 – 08 – 15 Za.

Cuijk. Een drietal onzer ingezetenen hebben het gewaagd per auto naar de Belgische grens bij Eisdén te gaan en van daar te voet de grens te overschrijden tijdens den vreeselijken strijd der Duitschers tegen de Belgen bij het dorp Viseé. Zij hebben hunne nieuwsgierigheid om 't tooneel van den vreeselijken strijd van nabij te beschouwen bijna duur moeten bekopen. Toen zij in den vroegen ochtend op een hoogte staande, vol émotie de ontzettende tooneelen zagen afspelen van den verbitterden strijd der Belgen tegen den indringenden vijand, werden zij plotseling omsingeld door een groep Pruisische uhalen, die in galop op hen inreden en een paar hunner tegen den grond wierpen, terwijl het paard van een der bespringers een gevallen de knie blesseerde. De punten der lansen werden dreigend op de borst gezet en den loop der revolvers op 't hoofd gericht. Een panische schrik beving hen. In dezen uitersten nood komt gelukkig een Duitsch officier aan rennen, aan wien de omsingelden konden beduiden dat zij Hollanders waren, waarop zij bevrijd werden. De Duitschers hadden onze ingezetenen voor vijandelijke Belgen aangezien. Ware de officier niet bij toeval tusschenbeide gekomen, allen waren een kind des doods geweest. Een hunner verklaarde bij zijn behouden thuiskomst, dat hij voor heel Amsterdam niet meer naar het oorlogsterrein zou willen gaan.

UC 1914 – 08 – 15 Za.

In staat van Oorlog.

Men vraagt ons van verschillende zijden, wat het beteekent: " in staat van Oorlog verklaard." Met ingang van 11 Augustus d.i. dus Dinsdag werden in staat van Oorlog verklaard de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland, benevens de provincie Gelderland bezuiden de rivier de Waal, zooals wij Dinsdag aan den kop van ons blad reeds mededeelden. Er waren

al heel wat eenvoudige mensen, die zich ongerust begonnen te maken en die meenden, dat ook hier de oorlog was uitgebroken. Zoover is het gelukkig niet en zal het, als de toestanden niet belangrijk wijzigen, niet komen.

Staat van oorlog en zelfs staat van beleg beteekenen niets anders dan dat om de eene of andere overwegende reden, bijzondere en buitengewone maatregelen getroffen moeten worden tot handhaving van de uit- of inwendige veiligheid. Al deze verklaringen en al deze maatregelen zijn dus eenvoudig voorzorgsmaatregelen. Bij den staat van oorlog treedt het militair gezag op in een gebied, dat anders voor de burgerlijke overheid is voorbehouden en heeft het bevoegdheden welke het anders niet bezit. Het militair gezag treedt dan op in overleg met de burgerlijke autoriteiten. Bij den staat van beleg treedt het militair gezag niet naast de burgerlijke overheid op, maar boven deze. Men kan dus volkomen gerust zijn. Niemand zal enig onrecht geschieden.

UC 1914 – 08 – 15 Za.

Tragisch.

Donderdagmorgen vroeg is in het militair hospitaal te Bergen-op-Zoom opgenomen een milicien soldaat infanterie, die tengevolge van de emoties der laatste dagen krankzinnig was geworden.

UC 1914 – 08 – 19 Wo

Het is een gelukkig verschijnsel, dat niet één land, maar dat vele landen van Nederland de landbouwproducten betrekken.

Nemen wij als voorbeeld de boter.

Vanuit Nederland wordt boter ingevoerd:

Naar België 5.400.000 K.G

" Engeland 7.800.000 K.G

" Duitsland 18.400.000 K.G

" Frankrijk 8.00.000 K.G

Hieruit volgt, dat als ook een of ander land geen waar afnemen, toch nog een groot gedeelte van de productie kan verkocht worden. Met groot genoegen hebben wij vernomen dat in de laatste dagen verschillende landbouwproducten zijn kunnen uitgevoerd worden.

Het gaat nog wel moeilijk, bij gebrek aan voldoende vervoer per trein, maar een begin is toch gemaakt. Wij mogen dus hopen, dat weldra meer gelegenheid zal geboden worden. Al zijn de tijden ernstig voor onze landbouwers zij beschikken toch over het noodige, om te leven, en ontvangen geregeld de gelden van de verkochte boter, al is de prijs ook op 't oogenblik zeer verminderd. En als wij gespaard worden voor een oorlog, wat God geve en waarop toch alle hoop bestaat, dan zullen langzamerhand de tijden voor onze landbouwers verbeteren; en wij mogen wel herinneren aan het oude spreekwoord: " als het den landbouwer goed gaat, gaat het alle standen goed."

UC 1914 – 08 – 19 Wo.

Het begraven van lijken.

Een medewerker der Maasbode schrijft:

Ik heb het Belgische dorp Mouland bezocht. Op meer dan 100 meter afstand kwam ons een walgelijke lijkvlucht tegemoet. Lijken lagen er met massa's: burgers en soldaten, Duitschers en Belgen. Een ondragelijke brand- en lijkvlucht overal. Heel Mouland is weg. Slechts het huis van de burgemeester en de kerk zijn gespaard. Maar de kerk! Ik ben er gedurende drie

kwartier in arrest gehouden. De kerk was meer dan een stal. Vier varkens, een koe, een hoop stoelen en ransels, kепie's, dat waren de bewoners en het ameublement der kerk. Er is mij geen indruk bijgebleven, die pijnlijker en afschuwelijker is.

Een troep Duitschers waren bezig op een afstand van Mouland hun lijken te begraven. In diepe graven werden er 10 lijken met ransel en alles, wat ze bij zich hadden, bijeen gegooid. Daarover een laagje grond. Dan weer 10 er boven op; een laagje grond, weer 10 en de kuil werd gesloten met een kar grond. Zwaar geschut reed er eenige malen overheen. Men begon een nieuwe kuil te vullen, weer met 30 lijken.

Dit overkwam ons op onzen terugtocht van Luik. Luik! Ja Luik was bijna heel Germaansch. Duitse militairen liepen er rond, alsof ze op een huwelijksreis waren, met Luiksche schoonen.

UC 1914 – 08 – 22 Za.

De neutraliteit van Nederland.

Een bevel van den commandant van het 7de legerkorps te Münster uitgevaardigd, bevat een voor Nederland belangrijk gedeelte. Daarin wordt gezegd: Het ligt in onze bedoeling met Holland in zoo vriendschappelijk mogelijke verhouding te blijven. Daartoe is bevolen op de voor het verkeer vrijgelaten straten en spoorwegen Hollanders, die hun nationaliteit bewijzen kunnen, van en naar Duitschland geen moeilijkheden in den weg te leggen. Handkarren en rijwielen, welke zij medenemen, wagens en paarden, mogen uit Holland gekomen zijn en bewezen wordt, dat zij voor transportdoeleinden in Duitschland werden ingevoerd.

Voorts heeft de commandeerende generaal bevolen, dat Hollandsche dienstplichtigen, die zich in Duitschland bevinden, vrij de grenzen naar Holland mogen passeeren. De Duitse grenswacht heeft tot nu toe dan ook reeds vele Hollandsche soldaten ten deele in uniform en gewapend, uit Duitschland naar Holland laten gaan. Daaruit ziet men, dat, Duitschland er prijs op stelt Nederland in de gelegenheid te stellen zijn neutraliteit te handhaven.

UC 1914 – 08 – 22 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Enkele dagen geleden zijn eenige jongelui uit Uden naar Ede gefietst om hun vrienden en kennissen, daar gelegerd, te bezoeken, Zij troffen daar verschillende Udenschen aan. De algemeene indruk, die zij 's avonds meebrachten, was , dat hun kennissen het in Ede nog zoo kwaad niet hadden. De heele spijskaart kenden ze van buiten. En deze dag zag er heel goed uit. Voor gelegenheid om de H. Mis bij te wonen des Zondags, was ook verzorgd. De bezoekers waren uiterst tevreden en hebben hier vele ouders en vele vrouwen gerust gesteld.

* - De boterfabriek " St. Henricus " werkt nog steeds doe. Van stop-zetten is nog geen sprake. Voor zeer vele een groote geruststelling.

* - Er wordt hier veel gebeden voor den vrede. Iederen avond is het Lof in de kerk zoowel als in de Kapel. De banken zijn tamelijk wel bezet. Moge God toch spoedig uitkomst geven.

* - De hier opgerichte burgerwacht doet iederen nacht nog trouw dienst. Het is zeer rustig.

* - Een oud-Amerikaan, in het gasthuis alhier geïnterneerd, heeft verleden week zijn biezen gepakt en is met een Rotterdamsche boot naar Amerika gestoomd. Hij waande zich hier niet veilig genoeg. Als Amerika nu ook maar niet aan het mobiliseeren gaat !

Dan moet hij maar weer naar Uden terugkomen. Hier is alles kalm en rustig.

UC 1914 – 08 – 22 Za.

Telegrammen.

Brussel, 19 Aug. Sedert gisteravond 8 uur wordt een groote slag geleverd tusschen Belgische en Duitsche troepen over een groot front. De Duitschers trekken op Brussel en Antwerpen aan. Tal van personen zijn gevlucht en kwamen te Rosendaal aan.

Tilburg, 19 Aug. In aansluiting aan bovenstaand bericht wordt gemeld, dat het Duitsche leger oprukt in de richting van Turnhout. Gisteren vertoonden zich reeds patrouilles uhlanen. De bevolking vlucht. Vele menschen zijn reeds hier aangekomen. In het dorpje Goirle hoort men hevige kanongebulder.

UC 1914 – 09 – 09 Wo.

40.000 briefkaarten van dankbetuiging aan onze Koningin.

Het zijn wel eigenaardige gelukwenschen, die H. M. onze Koningin op haar laatste verjaardag ontving. Zonden de Belgen uit het vluchtoord een hartelijk telegram, niet minder warm is een van Duitsche zijde ontvangen gelukwensch. De redactie van de "Münsterische Anzeiger" gaf uit naam van 40.000 abonné's, die gedeeltelijk vlak bij de Nederlandsche grens wonen, ter eere van H. M.'s verjaardag uiting aan hun blijdschap over dit heugelijk feit en dankte Haar verder voor de liefdevolle behandeling van zoovele uit België naar Nederland gevlucht Duitschers. Het telegram zal gevolgd worden door een pakket van pl.m. 40000 briefkaarten, waarop de genoemde abonné's hun instemming met de gezonden gelukwenschen betuigen.

UC 1914 – 09 – 09 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. De Eerw. Heeren P. Rutten en J.L. Verkuijlen, die verblijf hielden in het klooster der Eerw. Kruisheeren te Diest, zijn Maandag alhier aangekomen.

UC 1914 – 09 – 19 Za.

Uden. Bij de op Dinsdag gehouden zitting van de Arrond. Rechtbank te 's-Bosch, werd tegen de personen, welke voor eenigen tijd eenige zakken meel ontvreemden uit de loots van den heer G. H. P. een gevangenisstraf van geeischt van: een van 2 jaren, 2 van 1 jaar, 1 van 10 maanden en 1 van 8 maanden.

UC 1914 – 09 – 30 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Ons anders zoo rustige dorp stond Zondag-namiddag weer heelemaal overeind. Het was er roezemoezig druk op straat bij de kapel. Wat was er gebeurd? Wel, een paar officieren waren geautood naar Uden en kwamen ons inlichtingen vragen voor een eventueele inkwartiering. Men kan dus gerust zijn.

* Veghel. Waarschijnlijk zal eerlang eene vordering plaats hebben van voor 's Rijksdistrict Veghel, waartoe behooren de gemeenten Veghel, St.Oedenrode, Liempde, Lieshout, Beek en Donk, Erp, Boekel, Uden en Dinther. Door den heer Burgemeester van Veghel, hoofdplaats van het vorderingsdistrict zijn in overleg met den heer majoor-directeur van het Remontewezen te 's-Gravenhage als taxateur der te vorderen paarden benoemd de heeren J.

H. van den Bergh te Veghel en H. Habraken te Strijp.

UC 1914 – 09 – 30 Wo.

Belgische Zusters.

In het klooster der Fransche Zusters " les Filles de la Sagesse " te Druten zijn aangekomen. 7 zusters dierzelfde orde uit Mechelen, waar zij het in haar klooster niet meer veilig achtten.

UC 1914 – 10 – 03 Za.

Verhaal van een uit België gevluchte Pater.

Een pater Conventueel, die uit België gevlucht is en in het klooster der Minderbroeders Conventueelen te Urmond in Limburg is teruggekeerd heeft daar een omstandig verhaal over zijn wedervaren gedaan.

De Msb. is in staat gesteld, in het kort daarvan een en ander weer te geven. Nadat de vijf paters, uit Leuven vertrokken waren, bleef het klooster onder de bewaking van pater Antonius v. d. Bol, geboortig uit Oude-Tonge en pater Gregorius Noël, een Belg van geboorte. Het was Dinsdag 25 Aug. om half-3 uur, dat een Duitsch soldaat vergezeld van een Hollandsche dame, aan het klooster aanbelde, met het bevel, dat alle inwoners het klooster moesten verlaten. Door den soldaat vergezeld, kwamen de paters aan het stadhuis, waar de commandant zetelde. Deze behandelde hen voorkomend en gaf hun een paspoort voor Luik, Visé om van daar uit de Hollandsche grens te bereiken. Van af het stadhuis tot aan het station was het één en al verwoesting. Aan beide kanten der Statiestraat zag men brandende huizen. Wel tienmaal moesten de passen vertoond worden. Met de handen in de hoogte vluchtten de paters naar het station, terwijl de meeste soldaten, die zij tegenkwamen, hun het woord " Scheinhund " naar het hoofd wierpen. Doch onder die ruwe soldaten schenen er ook goeden te zijn, want in de wachtzaal kwam er een soldaat op hen af, die hun een stuk roggebrood met spek aanbood, onder de woorden: " Ik ben ook Katholiek ". Een ander soldaat wees op hun brevier, zeggende: " Dat is nog het beste." (hij bedoelde n.l. het gebed). Onder de priesters, die naar het station gevoerd werden, behoorde ook de ZEerw. ZeerGel. heer prof. Nagant van Rolduc, en de aalmoezenier der gevangenis van Leuven. Dezen werden door de soldaten de hoed van het hoofd geslagen, de brevier uit de hand gerukt en met de kolf van het geweer de lip verwond. Op het perron aangekomen werden allen met het geweer op de borst gevisiteerd en toen was het instijgen. De reis naar Luik duurde 24 uur. Eén station vóór Luik kwam er een Duitsch soldaat zeggen, dat zij het best deden, naar Aken te sporen en vandaar met den trein naar Maastricht. Dit was echter hun ongeluk. Zoodra men de Belgische grens gepasseerd was, kwamen Duitse gendarmen met geladen geweer en toen bleek het, dat zij krijgsgevangenen waren.

In Aken vooral hebben de priesters bloot gestaan aan de beledigingen van het gepeupel, ja zelfs van deftige heeren, tot kleine kinderen toe. Na een lange, telkens onderbroken reis, werden de priesters gevoerd naar het kamp van Munster (Lager) in de nabijheid van Hamburg. In dit kamp waren ongeveer 350 personen geïntendeerd, bestaande uit Belgische, Fransche, Duitse en Russische soldaten, benevens vele burgers, ook inwoners van Leuven. Eenig stroo, op den grond uitgespreid, vormde hun legerstede, het eten was nog al tamelijk goed. Het ergste waarover de gevangenen klaagde, was de verveling. 's Morgens om 5 uur op en om 8 uur 's avonds naar bed. Om 6 uur 's morgens koffie met droog roggebrood, om 12 uur soep. Men verdeelde den dag zoo goed mogelijk door gebed, waaraan de meeste Katholieke gevangenen deelnamen. Van H. Mis hooren was geen sprake, nog minder van H. Mis lezen. Slechts tweemaal werd het, en alleen nog den vrouwen, toegestaan onder militair geleide de H. Mis in een naburige plaats te gaan bijwonen. Na een maand in het kamp

vertoefd te hebben, ontvingen pater Antonius, prof. Nagant en de heer Van Hoek uit Groningen verlof, om naar hun vaderland terug te keeren, alwaar zij Zondag-namiddag l.l. aankwamen.

UC 1914 – 10 – 03 Za.

* Wanroij. Onze dorpsgenoot, de Eerw. Frater Cornelissen, die vóór 14 dagen met nog een 25-tal confraters van uit Leuven naar Arnhem zijn uitgeweken, zal op Woensdag 7 Oct. a.s. aldaar de H. Priesterwijding ontvangen en op Zondag 11 Oct. d.a.v. hier in zijne geboorteplaats, zijn eerste plechtige H. Mis opdragen.

UC 1914 – 10 – 03 Za

Belgische vluchtelingen.

Uit berichten uit tal van plaatsten in het Zuiden der provincie Noord-Brabant blijkt, dat de vloed vluchtelingen uit de dorpen en stadjes in de Belgische Kempen ontzaglijk is. Zoo zijn ze naar Baarle-Nassau niet bij honderden, maar bij duizenden komen afzakken. Men weet niet, hoe al deze menschen te voeden.

UC 1914 – 10 – 07 Wo.

* Wijchen. Zondag-middag arriveerde alhier met den trein van half-twee 6 mannen, 5 vrouwen en 4 kinderen, die gevlucht waren uit België. Bij nadere kennismaking bleek het te zijn de bekende paardenkoopman Frank en diens familie, die have en goed hebben moeten achterlaten, alsmede 14 paarden. Door tusschenkomst van den Rijksveldwachter Theunissen werd hun een woning bezorgd, welke door den eigenaar, den heer A. Roelofs, bereidwillig aan hen werd afgestaan. Direct was men met paard en kar bereid de nog medegenomen goederen voor de ongelukkigen te vervoeren en werd er voor eenige meubels zorg gedragen. De vluchtelingen waren zeer verheugd zoo gastvrij ontvangen te worden. Hun mededeelingen waren hartverscheurend.

UC 1914 – 10 – 10 Za.

Belgische vluchtelingen.

Het oprukken der Duitschers tegen Antwerpen en de daaromheen gelegen plaatsen, heeft een stroom van Belgische vluchtelingen over de grenzen doen komen, een stroom, die nog steeds aanhoudt. Per trein, per tram, per boot, in allerlei voertuigen en te voet zijn zij op Hollandsch grondgebied een toevluchtsoord komen zoeken. En in zeer bonte massa en verscheidenheid. Tallooze vluchtelingen zijn terstond van Roosendaal verder getrokken naar Breda, Tilburg, Rotterdam, enz., terwijl ook vele langs andere wegen die plaatsen bereikten. Hoe verdienstelijk zich ook nu weer onze religieuzen maken, en ook hoeveel zij in België van den oorlog te lijden hadden, wordt in een correspondentie uit Breda aan het Hbl. beschreven: Het mag wel eens vermeld worden, hoe bijzonder gastvrij het Sint Lucia-gesticht te Prinsenehage bij Breda zijn deuren openzet voor al wie uit België gevlucht, onderdak moet vragen.

Onverwachts stonden Dinsdagmiddag 29 geestelijke zusters der orde Clarissen Colletine uit de La Moriniestraat te Antwerpen met haren directeur voor de deur van bovengenoemd gesticht, waar zij allerhartelijkst werden opgenomen. Tot het einde van den oorlog is dezen vluchtelingen huisvesting en verzorging aldaar toegezegd. De zusters deelden ons het

volgende mede:

Dinsdagmorgen ongeveer negen uur werd ons allen aangeraden zoo spoedig mogelijk te vertrekken. Direct werd het noodige bijeengegaard en gingen allen heen, uitgezonderd 4 zusters, die haar kloosterkerk niet onbeheerd wilden laten. Per trein bereikten zij zonder eenige moeite Esschen en van daar naar Breda. Onder deze vluchtelingen bevindt zich eene 83-jarige zuster, die volslagen blind is, en in ruim 50 jaar niet verder was geweest dan hare cel en naaste omgeving. Een zestiental geestelijke zusters van het Augustinessen-gasthuis uit Lier vonden eveneens in het St.Lucia-gesticht liefderijke opname. Zij zijn de laatsten, die dit geteisterde plaatsje verlieten. Een harer vertelt:

Acht dagen geleden viel de eerste bom in ons gasthuis, alwaar 160 militairen gewonden benevens vele burgerzieken verpleegd werden. Behalve het gasthuis waren nog vier zalen in het klooster tot ambulance ingericht. In ééne zaal trof een bom 7 doodelijk terwijl er velen gekwetst werden. Wat eenigszins kon, vluchtte. De zwaargekwetsten werden door ons onmiddellijk in de kelders geborgen. Het was noodzakelijk, dat daar zelfs in die kelders geopereerd werd. Drie dagen en drie nachten moesten we met onze zieken in de kelder verblijven daarna werd het mogelijk onze ergst gekwetsten naar Antwerpen te vervoeren. Opnieuw werden er ruim 70 van het slagveld aangevoerd. Toen we ook die naar Antwerpen gebracht hadden hebben wij. 73 in getal. Met onzen directeur onder kanongebulder onze inrichting verlaten. Lier was volkomen ontvolkt, wij waren de laatsten. Achterom ziende zagen wij wat hetgeen nog van onze instelling was overgebleven, vernield werd. Per tram bereikten wij Hoogstraeten, waar de Paters ons huisvesting verleenden. We hadden gehoopt gezamenlijk naar Holland te kunnen vertrekken, doch een pastoor uit Wuste kwam hulp vragen voor zieke krankzinnigen en misdadigers. Direct bleven toen 10 zusters achter om dezen te verzorgen. De 63 overigen zijn te Breda aangekomen, en ondergebracht in het St. Luciagesticht te Princenhage het R.K. Weeshuis te Breda en bij particulieren aldaar. Allerlei treffende bijzonderheden omtrent het wedervaren der uitgewekenen worden nog gemeld. Zoo het geval van een moeder, die van hare 10 kinderen er acht onderweg was kwijt geraakt en deze allen weer terugvond in een gesticht te Eindhoven.

Men seint uit den Bosch:

Gisteravond arriveerde hier vele vluchtelingen uit België, waaronder 20 doofstomme jongens onder geleide van fraters. Ze werden naar het doofstomme gesticht te St. Michielsgestel gebracht. Geestelijke zusters met vele meisjes zijn ondergebracht in het klooster Mariënburg. Andere zijn ij hotels en bij particulieren gehuisvest.

De Regeering heeft maatregelen getroffen, dat vee door Belgische vluchtelingen medegenomen. Onze grens mag overschrijden onder zekere voorwaarden.

UC 1914 – 10 – 10 Za.

Gevangenen uit België.

Men melde uit Maastricht:

Toen de Duitschers in Reckheim kwamen zijn de ongeveer 300 bewoners van de strafkolonie aldaar ontslagen, volgens hun beweren door den directeur. De gevangenen vluchten over de Maas naar de Limburgsche dorpen. In Maastricht zijn reeds een twintigtal aangehouden en te Canne over de Belgische grens gezet.

Geïnterneerde Belgen.

Woensdag-avond zijn te Putten (Noord-Brabant) een kapitein, twee onderofficieren en een soldaat, behorende tot een Belgische verkenningspatrouille, die verdwaald was, door de Hollandsche soldaten ontwapend. Donderdag-morgen werden zij naar Bergen-op-Zoom over gebracht, vanwaar zij zullen worden doorgezonden ter interneering.

Belgische kinderen.

Gemeld wordt, dat voor huisvesting van 1000 Belgische kinderen, reeds meer aanbiedingen zijn ontvangen dan kinderen te verzorgen zijn.

UC 1914 – 10 – 10 Za.

Van onze grenzen.

Een der correspondenten van het Ctr. heeft Zondag een bezoek gebracht aan Eindhoven, waar tal van vluchtelingen uit België een toevluchtsoord over Holland's grenzen komen zoeken.

Hij schrijft:

Voor al Eindhoven is propvol van vluchtelingen, in bijna elk huis worden die ongelukkigen geherbergd, waar ruimte in lokalen van openbare en bijzondere inrichtingen tekort schiet. De dank hier daklozen is schier grenzeloos. Wij vertoefden eenige oogenblikken in het Vincentius-gebouw, waar tal van mannen ondergebracht zijn, juist toen zij aan een stevig maal vereenigd waren. Zij konden niet in woorden brengen den lof over de liefderijke behandeling, die zij van de dames, die zich daarvoor belangeloos hadden aangeboden, daar ondervonden; ook is voor een ruime, frisse slaapgelegenheid gezorgd. Bij het aanhooren van al die verhalen van doorgestane ellende komt mij in gedachte een ontboezeming van den Duitschen dichter:

Verderblich ist des Tigers Zahn,
Aber der Schrecklichste der Schrecken
Das ist der Mensch in seinem Wahn.

Er werd, naar men verzekerde, verwoest, geplunderd of verbrand. Onherstelbare verliezen werden in Moll aangericht, door den Burgemeester te gelasten alle mannen van 15 tot 45 jaar op een aangewezen plaats bijeen te doen komen, om hen dan naar onbekende oorden weg te voeren. Deze maatregel der Duitschers verklaart den overgrooten toevoer van vluchtelingen over de grenzen, want nauwelijks toch is der komst der Duitschers gesignaleerd, of de geheele bevolking der dorpen, alles achterlatend, neemt de vlucht. Zoo is het dorp Moll, tellende ruim 10.000 inwoners, geheel ontvolkt, omdat elk oogenblik, evenals dit reeds overal is geschied, de terugkomst der Duitschers verwacht wordt. Een Roode Kruisman uit Moll verzekerde, dat zelfs de Roode Kruisbediening niet gespaard blijft. " Wir kennen nicht das rote Kreuz ", riep men hem toe, toen ze zijn huis binnendrong. Ik wees in den aanvang op de bijzonderen dank die de vluchtelingen aan Holland brengen voor de bijzondere gastvrijheid, die zij hier ondervinden.

UC 1914 - 10 – 14 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* **Uden.** Woensdag-avond zijn hier eenige vluchtelingen aangekomen uit Antwerpen, Borgerhout, en Bouchout, waaronder een vrouw met een kindje van 6 maanden. 21 vluchtelingen logeerden er dien nacht in het hotel Louwers-Wijsbek, terwijl de overigen gastvrij werden ontvangen bij hunne familieleden.

Thans zijn er reeds ruim 40 vluchtelingen uit België in deze gemeente.

Vrijdag-avond was 't druk aan het spoorwegstation. Naar schatting bewogen er zich ongeveer een 500 Udenaren, die op den trein wachtten, waarmede dien avond wederom vluchtelingen zouden arriveeren, welke evenwel tot heden niet zijn aangekomen.

* **Berchem.** Nu ik dit neerschrijf, is het Maandag-morgen 11 uur. Gisteren-avond circa 9 uur, hebben ook wij een kleine honderd vluchtelingen gekregen uit het zwaar beproefde België.

Zij werden in het Bondslokaal ontvangen en sliepen aldaar en in de bewaarschool der Eerw. Zusters. Voor de kleinste dingen was zelfs goed en accuraat gezorgd. Wij danken dit aan velen, niet het minst aan de goede zorgen van den loco-Burgemeester, den heer J. Damen en aan de heeren Bijvoet en Schellekens.

Maandag-morgen bij het ontbijt werden zij toegesproken door den Z.Eerw. heer Pastoor. Bedenken wij allen, dat het beter is hier te steunen en te helpen, dan zelf die ellende te moeten lijden. In zoo'n tijden teekent zich zoo juist al, wie een echt medelijdend hart hebben voor den lijdende medemensch.

UC 1914 – 10 – 14 Wo.

Alweer tegenspraak.

Zooals wij reeds meer zeiden, worden berichten, den eenen dag verspreid, den volgende weer tegengesproken. Dar maakt, dat wij voorzichtig moeten zijn in het gelooven van de gruwelen vooral, welke verteld worden. De oorlog is op zich zelf al bat genoeg. Zoo werd onlangs vermeld, dat Pater Sombroek te Bucker bij Leuven was doodgeschoten. Ons werd nu het volgende bericht gezonden met verzoek het over te nemen:

Het bericht, hetwelk in de Nederl. bladen de ronde gedaan heeft, alsof de ZEerw. Pater Vincentius Sombroek, geboren te Zaandam en oud-gardiaan van het klooster der Minderbroeders-Conventueelen te Urmond, door de Duitsche soldaten te Bucker bij Leuven zou zijn doodgeschoten, is volkomen valsch. De pater leeft heel gezond te Brussel.

Pater Remigius Pozzi

Minderbr.-Conv.

Urmond, 7 October 1914

Verder was bericht, dat de stationchef van Enghien door Duitschers zou zijn doodgeschoten. De " gefusilleerde " evenwel heeft zich te Brussel aangemeld en schriftelijk verklaard geen letsel te hebben geleden. Dan was er nog vermeld, dat door de Duitschers in Frankrijk zeven priesters waren gefusilleerd. Een Fransch blad, Croix du Nord weerlegt dat bericht als volgt: Eenige bladen uit deze streek, zoo lezen wij daar, hebben naar aanleiding van den tragischen dood van abbé Delebecque geschreven, dat hij reeds de zevende priester was uit het diocees Cambrai, die door de Duitschers is gefusilleerd. De waarheid is, dat slechts één priester door de Duitschers in die streken is ter dood gebracht en wel abbé Delebecque. Twee andere priesters zijn nog bij ongeluk gedood. Eén van hen, abbé Saint-Aubert, pastoor van Haucourt, had de onvoorzichtheid begaan zich 's avonds om negen uur naar de kerk te begeven, terwijl na zeven uur de circulatie verboden was. In het duister werd op den priester geschoten, die gedood werd.

De andere, abbé Lenain pastoor van Louvroil bij Maubeuge werd door een granaatscherf gedood.

UC 1914 – 10 – 14 Wo.

Brief van een Belgisch grenadier.

Een onzer goede bekenden ontving den volgende brief van zijn neef, een Belgisch grenadier uit Ekeren:

" Ik ben blijde, dat ik een oogenblik tijd heb om U te schrijven. Het heeft niet veel gescheeld of ik was Dinsdag in den slag gebleven. De slag die Dinsdag-morgen om 4 uur begon en Woensdag-avond eindigde is verschrikkelijk geweest. 's Maandags om 5 uur 's avonds waren we in Wilrij vertrokken en hebben enkele uren voor Mechelen halt gehouden om eenige uren te slapen. Om 2 uur was het weer réveille. We hoorden dat de Duitschers Mechelen

beschoten. We trokken de stad binnen en zagen hoe verscheidene huizen reeds totaal verwoest waren door de granaten, die voortdurend de stad binnen vielen. Toen begon voor ons het vreeselijk spel pas. De dooden en gewonden lagen links en rechts en voortdurend vielen er meer slachtoffers. Toen we weer de stad uit waren raakten we door het tumult ons regiment kwijt. In plaat van weer bij onze troepen te geraken liepen we juist op de Duitschers aan. We waren moe en hadden honger en dorst, maar in zulke tijden doet men meer als men anders zou kunnen. We waren genoodzaakt te vluchten. We zochten ons heil in een huis dat in de nabijheid stond. De moeder en de kinderen die daar waarschijnlijk alleen thuis gebleven waren, lagen dood op den grond. De kogels drongen echter door de deuren en vensters de kamers binnen en we waren genoodzaakt over de lijken onzer gevallen kameraden naar buiten te kruipen. We zagen er uit als moordenaars, met slijk en bloed overdekt. We waren nauwelijks het huis uit of het stortte in elkaar. We zijn toen in den regenput gevluht en hebben daar den ganschen nacht tot aan onze knieën in het water gestaan. Den volgende morgen waren de Duitschers weg en we kropen weer uit den put. Daar we in den put doornat waren geworden en onze kleederen den vorigen dag half verbrand waren, trokken we de kleren van onze doode kameraden uit en trokken ze zelf aan. Toen op zoek naar ons regiment. We vonden het gelukkig na veel veel zoeken, en zonder tegenstand te hebben ontmoet. Na eenigen tijd gemarcheerd te hebben stootten we weer op den vijand en het schieten begon opnieuw. Ik begrijpniet, dat er nog niet meer dooden gevallen zijn, want de uitwerking der Deutsche kanonnen was vreeselijk; 8 uren aan een stuk lagen we daar zoo maar languit op de grond, voortdurend blootgesteld om door een vijandelijken kogel getroffen te worden. De gespannen zenuwen werden nog meer geprikkeld door het akelige gekerm der gewonden die rondom ons liggen. Dan weer hoort men boven het geraasd der projectielen roepen: " Ei, Ei, Ei," en ze slaan nog eens met de armen in het rond en 't is er mee gedaan en dan zijn dat allen vrienden en welbekenden. Soms hadden we als eenige dekking slechts onze ransel, die we voor ons plaatsten en waarachter we ons dan verscholen zoo goed we konden. Toen we opstonden bleven er weer veel liggen. De kogels waren door den ransel heengedrongen en precies in hun hoofd terecht gekomen. Ongelukkigerwijze moesten we vluchten. De meeste durfden niet tot de brug vluchten. We hadden namelijk bij onzen terugtocht ook nog een riviertje over te steken. Daarom zijn we maar zonder omslagen in het water gesprongen. Bij dienovertocht zijn er ook weer veel van ons verdronken. Toen we aan den overkant gekomen waren, stonden we daar zonder ransel, geweer of iets, de kleeren kapot en gescheurd en vol bloed. Het was vreeselijk. Ik kon niet anders dan weer een der dooden die daar lagen, zijn geweer en ransel afpakken. Zoo was ik opnieuw ingespannen. De patronen haalden we uit de patronentasschen der gevallenen, daar de onze bijna verschoten waren. Het is onmogelijk u alles te vertellen en ik zou het ook niet kunnen, al zou ik het ook mij herinneren, door zijn wreedheid. Wat zou ik gelukkig zijn als ik eens naar huis toe kon komen, om het eens mondeling te kunnen vertellen. Doch het is allemaal slecht nieuws. Vele mijner beste kameraden zijn dood of erg gekwetst, onder andere onze fourier en sergeant Vermeulen uit Ecloo, die u wel zult kennen, de jongen had twee kogels door zijn hart gekregen en was seffens dood. Het is droevig, ik ben ziek van al dat spel. Nu gaan we weer naar Eeckeren bij Antwerpen, we zullen daar wat blijven, maar hoelang?

Geachte familie nu moet ik mijn brief afsluiten, daar ik op wacht moet.

Ontvang vele groeten van uwer neef

HENRI.

UC 1914 – 10 – 14 Wo.

Weergevonden.

Een Belgische vluchteling te Zundert aangekomen, die van hare 10 kinderen er 8 onderweg

was kwijt geraakt, was zoo gelukkig deze allen in het liefdehuis te Eindhoven terug te vinden

UC 1914 – 10 – 14 Wo.

Arme vluchtelingen.

In 't nachtelijk donker sjouwen zij Noordwaarts
Langs velden en wegen, langs bosch en langs hei
Die arme stumpers, die Belgische vrouwen,
Met wicht op den arm en kind aan de zij.

Verdreven zijn zij van het teedere plekje,
Dat plekje, waar eens hun wiegeke stond
Die plek die men lief had, men nooit zou verlaten
Waarop zich zoo meen'ge herin'ring bevond.

Droef kijken ze om naar de laaiende vlammen
Vernield wordt hun stad, verwoest ook hun haard
Steeds rooder die gloed, steeds hooger die vonken,
Niets wordt door 't vraatbeest " beschaving " gespaard.

O Moe waar is Paatje, zoo zucht een klein ventje,
Niet eens heb 'k een nachtzoen nog van hem gehad.
Ik voel me zoo eenzaam, zoo droeg en verlaten,
Waarom bleef toch Moe bij Pa in de stad?

Steeds stroomt hij verder, die vloed van ellende,
Die armen, aaneengedrukt, vaak hand aan hand
Terwijl hun gedachten verwijlen naar Vader
Die wellicht al dood is, of vecht voor zijn land.

Waarheen, o mijn God, waarheen onze schreden
Waarheen met m'n kind, met mijn dierbaarste pand.
Waarheen al die grijsaards, waarheen al die vrouwen
Nu have en goed, nu hun stad is verbrand.

Doch hoor ! tusschen al dat geschrei en gejammer
Klinkt de stem van de edele Hollandsche Maagd
Komt binnen mijn armen, mijn ouden van dagen
Opdat Holland een deel van uw armoede draagt!

En hij duizenden stroomen zij 't landje binnen,
Waar vrede, waar liefde en goedheid woon',
Waar toewijding hun leed zal verzachten
Waar eene fiere een eed'le Vorstinne troont.

Ofschoon ook in Holland de armoede groot is,
Ofschoon ook in Neerland gebrek is aan brood,
Roept het land toch welkom aan zoovele stakkers:
Klein Holland, lief Holland, wat den je toch groot!

UC 1914 – 10 – 14 Wo.

Geïnterneerden en gewonden.

Te Vlissingen zijn 6000 geïnterneerden, war onder 700 Engelschen en 80 gewonden aangekomen. Zij worden met extra-treinen naar Kampen vervoerd. Verschillende militairen deelden mee, dat zijverplicht waren over de Nederlandsche grens te vluchten, omdat zij door de Duitschers achtervolgd werden en er voorkeur aan gaven geïnterneerd dan krijgsgevangen gemaakt te worden. De gewonden, die hier aankwamen, werden zoo spoedig mogelijk door tusschenkomst van het Roode Kruis naar diverse inrichtingen vervoerd.

Zaterdagmiddag zijn te Utrecht aangekomen 700 Belgische militairen, waar bij enkele Engelsche, verscheidene Belgische officieren en 2 militaire doctoren, die allen van eten, drinken, en sigaren voorzien werden. Ze zullen naar Gaasterland worden vervoerd.

Zaterdag laat in den avond kwam het eerste transport Belgische soldaten op weg naar Gaasterland te Utrecht aan, die eveneens flink werden onthaald. Ze wisten niet hoe zij hun dankbaarheid zouden uitdrukken. Daarom schreven zij buiten op de wagens met krijt: bijna op iederen wagen lazen we het: " Leve Holland, Oranje boven, dank van het Belgische leger ", enz.

Het Haagsch Correspondentiebureau meldt; De te Leeuwarden en Groningen speciaal voor Engelsche geïnterneerde militairen ingerichte interneringsdepots komen onder leiding van resp. de gepensioneerde luitenant kolonels der mariniers J. ter Maat en P. van Trooyen. Het totaal aantal geïnterneerden in ons land wordt thans op 22.000 geschat.

UC 1914 – 10 – 17 Za.

* Kessel. In onze gemeente arriveerde j.l. Maandag n.m. per extra boot een 50 tal vluchtelingen, die allen spoedig in verschillende openbare gebouwen werden onder dak gebracht. Zoo heeft ook ons dorpje zijn deel. De gymnastiekzaal onzer school is geheel huiselijk ingericht om de Belgische gasten goed te ontvangen, hen zooveel mogelijk hun leed te verzachten, kortom aller handen waren in de weer het verblijf alhier zeer aangenaam te maken. Met groot genoegen zien we, hoe vol medelijden onze dorpelingen zijn met deze arme stakkers, die huis en hof hebben moeten verlaten en thans moeten leven ten koste van de algemeene liefdadigheid. Kessel weet dit medelijden in daden om te zetten: bedden, kachels, kasten, tafels, stoelen enz. welwillend afgestaan door milde bewoners, hebben de ledige zaal in een gezellige woonkamer herschapen, terwijl door gulle bijdragen geen gebrek aan de noodige levensmiddelen heerscht. Zij kunnen kalm den tijd afwachten, dat rust is weergekeerd in hun zwaar geteisterd vaderland, dat ze weer kunnen terugkeeren naar hun haardsteden.

UC 1914 – 10 – 17 Za.

Een dankbetuiging van den Belgische gezant.

Baron Fallon, de Belgische gezant in Den Haag, heeft aan den minister van Buitenlandsche Zaken een schrijven gericht, waarin hij zegt opdracht ontvangen te hebben, de Nederlandsche Regeering warmen dank te betuigen voor de welwillendheid, waarmede zij de inwoners van Antwerpen en de naburige grensplaatsen heeft ontvangen.

" Ik kwijt mij van deze taak met evenveel ontroering als oprechtheid, omdat ik getuige ben geweest van deze spontane uiting van prachtige edelmoedigheid. " " Het voorbeeld daartoe is overigens van hoogerop gekomen. H.M. Koningin Wilhelmina, steeds de eerste om de ongelukkigen te ondersteunen, heeft zich wel persoonlijk met de arme Belgen willen bezighouden en heeft hun levensmiddelen en warme kleeren laten uitreiken.

" Alle Belgen zijn diep ontroerd en dankbaar voor de goedheid van hun noordelijke bureu ".

UC 1914 – 10 – 17 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Iederen dag verwachtte men in het begin dezer week een trein vol met vluchtelingen uit België. De eerste avonden stond het station vol nieuwsgierigen. Het werd Woensdag. Er liepen wel treinen, maar zij vervoerden geen Antwerpsche vluchtelingen naar Uden. Om nu klaar te staan en gereed ter blijde ontvangst van die honderden ongelukkigen, die voor Uden bestemd waren, is een vergadering belegd, Dinsdag-avond, ten Raadhuize. Een ondersteunings-comité is toen gevormd uit de ter vergadering bijeengeroepen, en heeft de zorg op zich genomen al het mogelijke bijeen te brengen, wat noodig is ter goede verzorging en verpleging.

* - De vluchtelingen, die verleden week reeds hier arriveerden, wachtten nog steeds op goede tijdingen uit België. Zij verlangen allen weer naar hun heimat terug. Wat goed te begrijpen is, hoe gastvrij en vriendelijk zij ook hier ontvangen zijn door hun families en vrienden.

* - Donderdag-namiddag zijn ongeveer een 300 Belgische vluchtelingen per extra trein aangekomen, waaronder een zieke vrouw, welk per brancard van uit het station naar het dorp vervoerd werd. De ongelukkigen uit 't zoo zwaar geteisterde Belgenland, zijn in de openbare gebouwen ondergebracht. Het plaatselijke steun-comité geholpen door een damescomité onder presidentschap van mevrouw M. A. M. Spierings-Peeters, zal de verzorging der vluchtelingen op zich nemen. 't Was ellendig om aan te zien, hoe er onze ongelukkige zuiderburen uitzagen. Naar we vernemen zouden de meesten van uit Mechelen afkomstig zijn.

UC 1914 -10 – 21 Wo.

Binnenland.

Belgische vluchtelingen.

Het overleg onzer Regeering met 't Duitsche opperbestuur omtrent den terugkeer der Belgische vluchtelingen heeft tot resultaat gehad dat alle vluchtelingen kunnen terugkeeren, niet alleen naar Antwerpen maar ook naar alle andere plaatsen.

Een proclamatie, gelijk aanvankelijk in het voornemen der Regeering lag zal hieromtrent niet worden uitgevaardigd, maar de burgemeesters zullen worden uitgenoodigd zoo spoedig mogelijk opgave te doen van de personen, die naar België willen terugkeeren, opdat deze weder van regeeringswege daarheen zullen kunnen worden vervoerd.

Alleen de dienstplichtige mannen zijn van dezen gunstigen maatregel uitgezonderd, aangezien de Duitsche Regeering heeft meegedeeld, dat dezen bij hun terugkeer naar België krijgsgevangen zouden worden gemaakt.

Uitvoerverbod.

De uitvoer van aardappelen, boter, kaas en varkensvleesch zal beperkt worden, opdat er voor binnenlandsch gebruik voldoende voorraad zal zijn. Het overige zal mogen worden uitgevoerd.

Eerste H. Communie in het Retraitenhuis te Vught.

Donderdagmorgen had in het Retraitenhuis te Vught een aandoenlijke plechtigheid plaats.

Vier kinderen van Belgische vluchtelingen, voldoende daartoe voorbereid, mochten het geluk smaken voor de eerste maal Onzen Lieven Heer in hun hart te ontvangen. Groot was de vreugde der ouders, die zoo vurig verlangd hadden hun kinderen, in deze omstandigheden en

in dit huis, aan dat geluk te doen deel hebben. Dat, zoo meenden zij, zouden zij nooit vergeten.

Terugkeerende vluchtelingen.

Putte, 19 Oct. Gisteren zijn naar schatting 2000 vluchtelingen langs Putte naar Antwerpen teruggekeerd. Heden zal het getal waarschijnlijk nog grooter zijn. Ook talrijke kudden vee, tijdelijk op ons gebied in veiligheid gebracht waren, worden naar Antwerpen en de voorsteden teruggevoerd.

Te Bergen-op-Zoom doorkruisten hedenmorgen mannen de stad, borden dragend, waarop gemeld werd, dat half twaalf een extra trein zou vertrekken naar Antwerpen voor het gratis vervoer van vluchtelingen. Er werd druk gebruik van gemaakt.

UC 1914 – 10 – 21 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Zondag-middag kwam een schrijven van den Commissaris van N.-Brabant aangaande de vluchtelingen.

Des avonds, tegen 7 uur, werden zij met den inhoud daarvan in kennis gesteld, doch geen der vluchtelingen dacht nog aan terugkeeren. De schrik zit er nog zeer diep in.

* Boekel. Verleden Donderdag tegen den avond, na een vooraf ontvangen telegram, arriveerden ook alhier een groote honderd vluchtelingen uit België. Uren van te voren staarden onze bewoners den weg op in de richting Volkel, tot eindelijk de eerste groep arme stakkers, in de kar van Jan Berens, vol beladen met kleine stumpertjes, in 't gezicht kwamen. Uw hart en ziel kromp ineen bij dezen eersten aanblik en de gedachten aan het vreeselijk lot van deze lieden, die hun vaderland, huis, zaak en eigendom in zulk een toestand hebben moeten verlaten. Velen onzer konden hun gemoed niet bedwingen en tranen van wee en medelijden rolden over onze wangen. Waarlijk, het is dan ook hartverscheurend deze zwaarbeproefde menschen te zien, meest in werkmanskleeren gestoken, met een weinig in der haast medegenomen hebben en goed; een oude bootwerker uit Antwerpen had zelfs zij kruiwagen meegebracht. Het eenmaal geformeerde Comité voor het " Roode Kruis " trad thans met eere op als hulp- en steun-comité.

In het St. Luciagebouw werden alle vluchtelingen onthaald op boterhammen met koffie of melk, sigaren en chocolade, waarbij velen bij zulke gulle ontvangst weenden van dankbaarheid, waarna allen bij medelijdende inwoners werden ondergebracht. Het Comité verdiend bij dezen den hoogsten lof en dank voor de moeilijke taak die zij zoo zorgvol hebben vervuld en nog uit te voeren hebben. Hoe deze uitgewekenen onder den indruk van den vreeselijken oorlog zijn gebleven, kan dienen, dat Vrijdag-morgen een kleine dreumes van nog geen drie jaren oud de wieken van de windmolen in beweging zag, verschrikt uitriep " Moeke ! Moeke ! een Duitsche vliegmechien zulle, schieten zulle ". bij zulke gelegenheid van hulp in nood komt men nog eens goed op de hoogte hoe verschillend vele menschenharten kloppen of koud blijven.

Echte stomme maar op het oog nogal beschaafde menschen, hoorden wij verklaren: " ik kan niet begrijpen wat ze met die vreemde menschen in Boekel doen ?!

* Heesch. Vrijdag arriveerdeb alhier een 24-tal Belgische vluchtelingen, welke ondergebracht werden in het boerenbondsgebouw.

UC 1914 – 10 – 24 Za.

De Duitschers in België.

Sluis, 22 Oct. Men hoort hier op het oogenblik 12 uur 's middags zwaar kanongebulder. De Duitse gewonden, die van Brugge naar Gent zouden getransporteerd worden, moesten weer terug naar Brugge, zoodat met vrij veel zekerheid verondersteld wordt, dat de verbinding Gent-Brugge op een of andere wijze bedreigd wordt door de Engelschen. Voor die veronderstelling is te meer grond nu hier te Sluis ook uit die richting zeer duidelijk te onderscheiden van het meer oostelijk geluid kanonschoten hoorbaar zijn. De stemming onder de Duitschers te Brugge is, naar men hier algemeen hoort, zeer treurig. Een vliegmaschine is hedenochtend hier gehoord maar door den mist niet gezien.

In Galicië.

Berlijn 22 Oct. De voordeelen die wij aan het zuidelijk front hebben behaald, zijn zeer belangrijk en een beslissing kan spoedig worden verwacht. De gevechten bij de Stry kunnen beslissend zijn voor alle operaties in Galicië. De Russen zijn gedwongen sterke troepenmachten aan de Weichsel te concentreren, terwijl zij in Galicië met succes door onze troepen worden aangevallen zonder dat zij hun bedreigde strijdmachten daar versterking kunnen zenden.

UC 1914 – 10 – 24 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Donderdag-morgen zijn vanuit Uden een 12-tal Belgische vluchtelingen naar Antwerpen teruggekeerd.

Uden en de vluchtelingen.

Wat al wegen van ellende en jammer leiden thans van 't zwaar-beproefde Belgenland naar 't gastvrije Holland, bij uitstek nu het land der christelijke barmhartigheid. Ook wij hebben zoo'n smarten-weg van zeer nabij gezien.

Donderdag-middag, verleden week, werd geseind, dat een trein zou aankomen met vluchtelingen uit de richting Boxtel. Tegen twee uur kwamen de trein-wagens aangerold; wagens met kinderen, die schreiden van honger, met moeders, die weenden van smart. Een paar autoriteiten van het Hoofd-Comité begeleiden de trein. Een zestal soldaten regelden het verkeer. Daarginds in Antwerpen en omstreken worden die arme tobbers door ruwe soldaten weggejaagd, hier worden ze door soldaten geholpen en gesteund. Ook een soldaat kan man van den vrede zijn. Het heerecomité van Uden stond reeds op het perron aftewachten den trein van ellende. Een flink aantal " padvindders," ieder met om den arm een band, waarop een groen kruis, versjouwden de pakken der vluchtelingen. Ook het dames-comité was mee ter plaatse aanwezig, om mee te dragen en mee te lenigen den drukkenden nood. En dames – wij weten het allen – werken, o zoo graag mee aan al wat goed is en edel en schoon. En wat vermag haar liefdevol enthousiasme dan niet! Als zij iets aanpakken met geestdrift en beleid, dan moet het werk slagen. Dan is het succes verzekerd. Het zal zoowat half drie zijn geweest, toen die droeve stoet van ongelukkige zwervelingen door onze straten trok, de Parochie-kerk langs, de Kruisheeren-gesticht in en zoo naar de M.U.L.O.-school, die in den kortste mogelijke tijd door de Katholieke Charitas was ingericht tot een ontvangst- en eetzaal. 't Was een treurige stoet, een beeld van menschenlijke afmatting. Velen van fatsoenlijke werkmansfamilie, heel net in de kleeren; anderen omhangen met verslonste plunje, in der haast aangetrokken, maar allen, mat en moe en angsten en kommer. U had ze moeten zien

zitten op de stoelen en banken: oude vrouwtjes, somber voor zich uitziende en hongerige moeders met een kindje op d'r arm, havelooze mannen en daklooze kinderen. Wat smaakten hun goed-belegde boterhammen! Wat deed de Udensche koffie haar goed! Arme stakkers! Sommigen, wezenloos voor zich uitstarend, kruimelden aan het brood, waarop heur tranen lekken. Rust, rust en nog eens rust was het dringendste, wat zij behoefden. En ook hiervoor was gezorgd, zoo goed en zoo kwaad als het ging. Tegen den avond vonden zij allen een goed onderkomen in de loods van de firma v.d. Putten, die zich bereid verklaard had zijn pakhuis tot een geschikte rustplaats voor den nacht. Alle zakken meel waren fluks door het dienstpersoneel uitgedragen, naar elders, een groot aantal kisten, die de firma steeds in grooten getale ter verzending gereed heeft staan, op den vloer gelegd, boven dáár-op wat stroo en eenige dekens.... En klaar was het pakhuis ter ontvangst van allen, die daar te rusten kwamen, moei van den zwaren dag.

Een vijftig-tal vluchtelingen hadden de Eerw. Zusters van het Retraitenhuis ter verpleging en verzorging opgenomen. Zóó bleef haar huis het vredeoord bij uitnemendheid. Want allen, die daar binnen zijn gegaan, wenschten niets liever dan den lieven vrede, die hun nu ontnomen was door wreede hand.

Ook de heer Schuurmans had zijn mouterij beschikbaar gesteld, van welks aanbod door 'n twintig een gretig gebruik gemaakt hebben. Al heel spoedig werden den volgenden dag verschillende families met hun kinderen bij de burgers ingekwartierd. Verschillende hadden nog wel een plekje over, wel wetend, in wat soort ellende de bannelingen zich bevonden. En het moet met eere gezegd worden, dat allen dankbaarheid ondervinden van den kleinsten liefdedienst.

" Och mienheer, ik had nooit gepeisd, zulle, dat er in Holland zoo'n goeie menschen waren. En wat zijn wij door onze gazetten (couranten) slecht ingelicht over die brave Hollanders, " zoo zei me de ongelukkige man, dien de Eerw. Zusters Birgittinessen met open armen hebben ontvangen binnen hun kloostermuren. Zijn goed hart, zijn vriendelijk uiterlijk maakten zoo'n diepen indruk op den Rector en de Eerw. Zusters dat zij bijna heel zijn familie – 10 in getal – bij zich hebben opgenomen. Het kon wel niet goed, maar het moest. De liefde is, o zoo vindingrijk. Zoo ondervonden zij overal liefde en hulp, belangeloos en overvloedig. Wat wisten ze in hun zoet-mooie Vlaamsche taal te vertellen van het bombardement van hun stad, van het sissend gefluit der granaten en bommen, van het knetterend geknal der mitrailleusens, van het wonen in dompige kelders, van het angstig vluchten midden door den nacht. " alles is ons ontnomen, hoorde ik er een zeggen, ons geluk en vrijheid, ons geld en zilver. Eén schat is ons gebleven: onze eer ". zijn oogen flikkerden toen hij dat zei; Dat ook voor de geestelijke belangen der vluchtelingen gezorgd is, mag hier wel even worden gememoreerd. Den morgen na aankomst werd ten 9 uur een H.Mis opgedragen in de Parochie-kerk, die bijgewoond werd door bijna alle vluchtelingen, tot den kleinste toe. En des Zondags daarop is voor hen in de Kruisheeren-kapel een H.Mis gezongen en opgedragen door den ZeerEerw. Heer Aug. Cuppens, die tijdelijk bij de Eerw. Kruisheeren vertoeft. Wat bijzonder den bannelingen uit het Vlaamse land goed deed, was, dat zij na het Evangelie werden toegesproken door den goedigen Pastor van Loxbergen, een plaatsje bij Diest in België. Met zijn lieve, zoete Vlaamsche stemme sprak hij tot zijn volk, zijn Vlaamsche volk, dat hij zoo innig liefheeft en meedraagt in zijn hart, over den deerniswaardigen toestand van het hem en hun dierbaar Belgenland. Droeve dagen beleven wij, zei de Pastor, maar een volk loont ware zielegrootheid in het lijden. Een groote godsdienstzin heeft van oudsher geleefd. In onze krachtige bevolking en leeft er nog. De vereering voor Maria vooral zit diep gedoken in de harten der menschen. Langs de wegen van ons mooi Vlaamsche land staat bijna overal een Mariabeeld te getuigen van de diepe godsvrucht van het Belgische volk voor zijn goede Moeder.

Vondel, 's lands grootste poëet, vertolkte dien godsdienstzin der Belgen en van de

Antwerpenaren in het bijzonder aldus:

" Hoewel de stroom, en muur, en burgerwacht haer stercken,
Haar sterckste Burgh is God, zijn moeder, en haer kercken.

Dan spoorde de Pastor zijn goed Vlamingen aan dankbaar te zijn en erkentelijkheid te toonen aan het Udensche volk voor zijn dienstvaardige hulp en groote offervaardigheid.

Nu dat mocht de Pastoor wel zeggen. Want het volk van Uden, niet één uitgezonderd, heeft de arme bannelingen gastvrij ontvangen, liefdevol hen allen opgenomen.

" Aan ieder, die hier toeven mag
Of eventjes eens poozen
Wordt ruim gegund en vredelach
En geur van liefderozen. "

En al zijn de offers, die wij te brengen hebben, ook al zwaar, te zwaar misschien voor sommigen, danken mogen wij God, dat Hij in deze dagen van verwoesting en ellende geen ander offer van ons vraagt dan het offer van Christelijke naastenliefde. Zulke offers worden beloond later en schenken nu den zegen Gods over al wie geholpen heeft in dringende nood. Zegenen zal Hij ons dierbaar Vaderland zegenen ook ons mooie dorp en al zijn bewoners.

H. BANKEN,

Uden, 21 Oct. 1914

Kruisheer.

UC 1914 – 10 – 24 Za.

* Berghem. De kermisdagen die wel waren afgeschaft, doch welker gedachtenis nog volop gevierd is, hebben dank het kranig optreden van onzen loco Burgemeester en de politie een goed verloop gehad. Ondanks de afwezigheid van den Burgemeester is de orde flink gehandhaafd.

* - Evenals andere plaatsen is ook onze gemeente ruimschoots met vluchtelingen bedeed, die hier uiterst tevreden zijn. Door de Geestelijke en burgerlijke overheid, gesteund door de voornaamste ingezetenen zijn dan ook geld noch moeite gespaard om die arme lieden een goed toevluchtsoord te verschaffen, waarvoor dezen zeer dankbaar zijn.

* - Haps. Van de 117 Belgische vluchtelingen die onze gemeente in het begin huisvestte, zijn er 20 vertrokken, zoodat er nog 97 hier zijn, waarvan 21 in het Fiefdesgesticht en 76 bij de ingezetenen. De nog hier zijnde hebben weinig lust om te repatriëeren; het bevalt hen blijkbaar alhier veel te goed; ook zit de schrik voor den Dûts er te veel inen zijn ze niet verzekerd in hun vaderland weer terstond werk en brood te zullen vinden.

* - Wijchen. J.l. Vrijdag werd het vluchtelingenoord alhier met 37 vermeerde, zoodat er in het geheel 72 zijn, waarvan er reeds 3 weder naar Antwerpen zijn teruggekeerd. De laatste 37 zijn ondergebracht in de zaal van den heer W. M. Vonk, terwijl in het armengesticht door de Eerw. Zusters voor hen het eten wordt gereed gemaakt. De zaal is dag en nacht verwarmt en door het Comité is voor al het noodige zorg gedragen. De vrouwen houden zich bezig met naaien, stoppen, wasschen en het in orde houden der zaal, de mannen lezen of leggen een kaartje en de kinderen spelen lustig door de zaal. Des morgens ziet men allen ter kerke gaan en des avonds na het eten wordt het rozenhoedje gebeden. Het Comité alsmede de weldoeners zijn zeer tevreden, daar allen zeer dankbaar zijn en zich netjes en ordelijk gedragen.

UC 1914 – 10 – 24 Za.

Het vluchtelingen - vraagstuk.

Een groot aantal gemeentenbesturen heeft zich gewend tot het Departement van Financiën om

voorschotten teneinde te kunnen voorzien in de uitgaven, noodig voor het onderhoud van de Belgische vluchtelingen. Het juiste aantal hier te lande vertoevende Belgen is nog niet op te geven, maar als zeker mag worden aangenomen, dat dit getal niet ver beneden één miljoen is. Hiervan worden velen door particulieren onderhouden, maar verreweg het grootste deel komt ten laste van het Rijk. Neemt men nu aan dat de verplegingskosten per hoofd f 10,30 per dag bedraagt, en dat het aantal van Rijkswegen te onderhouden Belgen op circa 500.000 mag worden geschat, dan is dit voor het Rijk een uitgave van f 150.000 per dag. De voor dit doel aan de Regeering toegestane f 100.000 waren aangevraagd vóór den val van Antwerpen. De Regeering zal dan ook wel binnenkort met een nieuwe credietaanvraag moeten komen.

Een vrijgevochten landje !

Het Belg. Spoorwegpersoneel te Baerle-Nassau heeft thans op eigen gelegenheid een spoorwegdienst georganiseerd tusschen de Hollandsche grens en Turnhout. Menschen die ervan gebruik maken, betalen aan het personeel wat zij anders voor een kaartje moeten betalen en het geld wordt onderling verdeeld. Zijn er Duitse soldaten in de nabijheid dan rijdt de trein niet en blijven de rijtuigen en de locomotief op Nederlandsch gebied.

UC 1914 – 10 – 31 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Vanaf Woensdag is in de Kruisheeren-kapel, iederen avond na het Lof van 5 uur een geestelijke oefening gehouden, enkel en alleen voor de vluchtelingen, die hier tijdelijk vertoeven. Zij werd geleid door den Pastoor van Loxbergen (België) den ZEerw. Heer A. Cuppens, die tijdelijk bij de Eerw. Kruisheeren verblijft. Zoo wordt hier naast de tijdelijke ook voor de geestelijke belangen van die ongelukkige stakkers gezorgd. Een kleine twintig zijn reeds van hier naar hun heimat teruggekeerd.

* Mill. Ook wij hebben Belgische vluchtelingen gastvrijheid verleend; 't zijn er 25. voor zoover ze niet bij particulieren onder dak zijn, eten ze op het Patronaat en logeeren in de oude school. Ze schijnen hier goeden aard te hebben en denken er niet aan, naar hun land terug te keeren. De vrees voor " den Düts " zit er danig in. En als men hun aan 't verstand wil brengen, dat het nu in Antwerpen en omstreken weer rustig is, dan schudden ze 't hoofd en antwoorden: " Zaide gai mar stiele, mienirke, gai wiet er nikske van; gai zait er nie gewiest en de gazet kan skraive wat ie wiel, maor ikkik eb et allemoal gezien; mai moake ze nieks was en iek gaon nog nie truuk vör loater; wocht nog mor een wail, mienirke, dan komt de Engelschman en de Fransoos en die jaoge den Düts weer skoon noar ois toe, zulle".

Er is hier een steun-comité opgericht, dat giften in natura en gelden in ontvangst neemt ten bate der vluchtelingen

UC 1914 – 10 – 31 Za.

Inlichting gevraagd.

Pierre Matthieuwis, uit Mechelen, thans te Grave, vraagt naar zijne Ouders, die tegelijk met hem uit Merxem gevlucht zijn.

UC 1914 – 10 – 31 Za.

Kosten van opname der Belgische vluchtelingen.

Het aanvankelijk door de Regeering voorgestelde bedrag van f 100.000 voor kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland

naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden in Nederland verblijvende buitenlanders, zal ten eenenmale ontoereikend zijn. Hoeveel noodig zal zijn is nog niet te overzien, maar als zeker mag worden aangenomen dat een bedrag van f 300.000 dichterbij de werkelijkheid zal komen. Dit bedrag wordt nu door de Regeering aan de Staten-Generaal aangevraagd. De omvang van hetgeen noodig is ter hulpverschaffing hangt ten slotte af van den loop der krijgsverrichtingen in België.

Belgische vluchtelingen.

Minister Cort van der Linden heeft gelast, dat het inkrimpen en later geheel doen ophouden van de verstrekking van levensmiddelen aan vluchtelingen, gelijk door het comité te Roosendaal was aangekondigd, niet zal mogen geschieden en dat die willen blijven des noodig op Rijks kosten van het noodige moeten worden voorzien. De minister heeft den burgemeesters doen mededelen dat het oefenen van zachten drang op de Belgische vluchtelingen om terug te keeren niet mag ontaarden in directen of indirecten dwang om 't Nederlands grondgebied te verlaten, hetgeen in strijd zou zijn met de eischen onzer gastvrijheid. De vluchtelingen blijven geheel vrij om al dan niet terug te keeren en moeten, indien zij onvermogen zijn van het noodige worden voorzien.

Waarschuwing.

Automobilisten en wielrijders, die slechts voor hun genoegen België zouden bezoeken worden daar niet toegelaten en stellen zich bloot aan tegen door de Duitsche autoriteiten te nemen maatregelen. De Duitschers hebben gisterenmorgen weer 16 Nederlandsche auto's, die de grens overgegaan waren, in beslag genomen. De Beiersche troepen aan de grens zijn door andere vervangen, wier officieren veel strenger optreden.

Een Nijmegenaar gearresteerd.

Een Nijmegenaar, de heer J. C. J. handelaar in spek, boter, kaas, enz. was dezer dagen met een met deze artikelen volgeladen auto naar België gegaan om te trachten daar handel te drijven. Dinsdag werd hij door Duitsche militairen aangehouden en gevangelijk naar Brussel vervoerd, terwijl de auto met inhoud in beslag genomen werd.

Een andere Nijmegenaar, de heer L., die hem op zijn tocht vergezelde, werd vrijgelaten en is te Nijmegen teruggekeerd. Van den heer J. heeft men nog niets nader vernomen.

Een heldin.

Dezer dagen kwam bij " de groote vlucht" in een onzer grensplaatsen ook een groepje kinderen binnen. Het oudste ervan, een knaap van een jaar of dertien, droeg zorgzaam een pakje tusschen de plooiën van zijn blouse; hij hield het teeder vast en sloeg er beschermend de handen omheen. Wat was het, dat hij bewaarde als een schat?. Een gered huisdier wellicht?. Toen men hem opnam onder gastvrij dak, en hij zijn schatten loonen moest kwam er te voorschijn.... Een kindje van drie dagen. Door alle ellende heen, door kou en gevaar had hij het veilig gebracht naar Holland. En hij vertelde: Vader was aan 't front en moeder, te bed, zag den dood komen. Toen had ze haren oudste gezegd: Neem mee en vlucht. En zoo had ze haar kinderen zien gaan, de oudste en de jongeren, en ook 't allerjongste, en zij wist niet wat er van hen worden zou, maar aan den knaap van dertien jaren had ze hen toevertrouwd.... Het kindje leeft en maakt het goed.

UC 1914 – 11 – 07 Za.

Bouw niets

in tijd van oorlog,
of kom eerst om uw MATERIALEN bij
Louwers, voorh. Wijsbek, Uden.
Geregeld voorhanden:
Prima KLUITKALK aan 90 cent per mud,
DIJCKERSHOFF CEMENT,
CEMENTSTEENEN, de beste kwaliteit,
Vanaf f 7.50 per 1000
CEMENTEN RIOLEN, PUTRINGEN, enz.

UC 1914 – 11 – 11 Wo.

De Belgische vluchtelingen.

Wegens bezwaren van de militaire overheid is afgezien van de oprichting van een regeeringskamp voor de Belgische vluchtelingen te Rosendaal en een meerdere uitbereiding van het regeeringskamp te Hontenisse, waartoe aanvankelijk het voornemen bestond. Vanwege den minister van Binnenlandsche Zaken wordt, naar vernomen wordt, een onderzoek over het geheele land ingesteld, waar nog meer regeeringskampen zouden kunnen worden opgericht, met de bedoeling zooveel mogelijk alle Belgische vluchtelingen in de kampen onder te brengen.

UC 1914 – 11 – 11 Wo

200.000 vluchtelingen weg.
Sedert het spoorwegverkeer van Roosendaal tot Antwerpen (Merxem) den 17den October heropend werd, zijn tot heden ongeveer 200.000 vluchtelingen langs die verbinding teruggekeerd. Naar schatting hebben zich echter van hen 30 à 40.000 weer naar ons land begeven.

UC 1914 – 11 – 14 Za.

* Wijchen. Vrijdag begaf zich een der vluchtelingen alhier naar Hoboken bij Antwerpen, om een onderzoek in te stellen naar zijn woning en die van zijn familieleden. Gebleken werd dat te Hoboken weinig huizen vernield waren doch er wel veel geplunderd was; te Berghem echter was alles plat geschoten. Door het verlangen naar hun plaats zijn er Woensdag weder 9 personen naar Hoboken en Berghem vertrokken, zoodat er thans nog 16 in de zaal van W. Vonk vertoeven.

* - De commissie voor 't zorg dragen der Belgische vluchtelingen alhier, heeft daarvoor een bedrag van f 440 opgehaald; zoodat de kosten van onderhoud, kleeding en dekking ruimschoots gedekt zijn.

UC 1914 – 11 – 14 Za.

Noodweer.

In den nacht van Woensdag op Donderdag, heeft het in 't kamp te Harderwijk hevig gewaaid, gehageld en geregend, zoodat vele tenten door den hevigen wind tegen den grond zijn geslagen. De soldaten die daarin aanwezig waren moesten de vlucht nemen met hun uitrusting in de dicht bijstaande goederenwagens. Het is te hopen dat de barakken, die in het kamp worden opgeslagen voor de geïnterneerden en voor de Hollandsche soldaten, spoedig gereed zullen zijn.

- Woensdagnacht heeft de storm te Loosduinen de meeste tenten in het kamp omvergeblazen, ook die van de administratie. De soldaten kregen van den commandant verlof een bivak te zoeken, zoo zij Donderdagmorgen te 9 uur maar weer present waren. Een groot aantal trok toen met de dekens op den rug naar het dorp, waar ze al spoedig bij de burgers een onderkomen vonden. Enkelen, die in Den Haag familie hadden gingen zelfs daar heen.

UC 1914 – 11 – 18 Wo.

Prikkeldraad langs de grens.

Bij het uitbreken van den oorlog werden langs onze grenzen door de Duitsche militairen de wegen door het graven van greppels en het aanbrengen van prikkeldraad-versperringen onbegaanbaar gemaakt. De hinderpalen werden evenwel spoedig weder opgeruimd. Thans is men opnieuw begonnen hier en daar, althans langs onze Noord-Liburgsche grens, prikkeldraad- en andere versperringen aan te brengen, vermoedelijk in verband met de verscherpte bepalingen omtrent het grensverkeer.

UC 1914 – 11 – 21 Za.

Pater Vinc. Sombroek. †

Onlangs werd aan de Tijd gemeld en daarop van andere zijde tegengesproken, dat een Nederlander, de vroegere gardiaan der Paters Conventueelen in het kloosters te Urmond, zou gefusilleerd zijn. Thans wordt aan de Tijd uit meest stellige bron bericht, dat een priester van het bisdom Haarlem zich te Leuven heeft begeven, om de zaak te onderzoeken, en tot de bevinding kwam, dat het bericht volkomen juist was.

Pater Vinc. Sombroek is gefusileerd op 27 Augustus jl. en begraven op het kerkhof te Buecken. Zijn lijk werd opgegraven den 8sten of 9en November en de 9en Nov. is de lijdienst gehouden in de kerk te Buecken. Bij een overval der Duitschers is de kloosterling krijgsgevangen gemaakt en 3 dagen in Campenhout gehouden. Hij had een verwonding aan het oog. Hoe deze ontstaan is, bleef onbekend. Na drie dagen is hij naar den dokter te Tildonck gegaan. Deze verwees hem naar een specialiteit. De pater keerde toen terug naar Buecken en is daar met tien anderen gefusileerd. De beschuldiging was, dat uit de kerk te Buecken zou geschoten zijn. De lijken der elf gefusilleerde werden in twee kuilen begraven. Den 8den November zijn ze opgegraven in het bijzijn van getuigen. Het lijk van den pater was niet meer herkenbaar, doch op hem werden zijn rozenkrans en het koord bevonden. De bewoners van Buecken getuigden eveneens, dat het lijk dat van den hun welbekenden pater Sombroek was.

UC 1914 – 12 – 02 Wo.

* Grave. De vluchtelingen, die eenigen tijd in onze stad vertoefden en Vrijdag naar Baarle-Nassau vertrokken, hebben het, naar men ons mededeelde, zeer slecht getroffen. Niet alleen de ligging, maar ook het eten is er allesbehalve goed, terwijl het toezicht er ook zeer gebrekkig is.

UC 1914 – 12 – 05 Za.

* Mill. Vrijdag der vorige week bracht mevrouw van Rijckevorsel uit Den Bosch in opdracht der Regeering, een bezoek aan de Belgische vluchtelingen in deze gemeente. Het is waarschijnlijk naar aanleiding van dit bezoek, dat de vluchtelingen naar het regeeringskamp te Baarle-Nassau zijn overgebracht.

Het schijnt de bedoeling der Regeering te zijn, de vluchtelingen, die thans nog over verschillende gemeenten verspreid zijn en ondersteund moeten worden, allen in een of meer regeeringskampen te verzamelen. Wat onze vluchtelingen betreft is deze verandering allermintst eene verbetering te noemen. De menschen waren hier reeds ingeburgd en hadden het zeer naar hun zin, terwijl de inrichting van het kamp te Baarle- Nassau eenvoudig ellendig moet zijn. Alle vluchtelingen waren bij hun vertrek dan ook zeer onder den indruk, vooral omdat dit hals over kop plaats had. Naar wij vernamen, werd hun eerst 's Zondags medegedeeld, dat zij 's Maandags moesten vertrekken. Zoude het nu bepaald onvermijdelijk geweest zijn, dat dit vertrek op stel en sprong plaats had? Het is vooral jammer voor de kinderen, die, behalve een goede verzorging, hier ook onderwijs genoten.

UC 1914 – 12 – 12 Za.

Raadsvergadering

Zaterdag jl. had alhier eene spoedeisende Raadsvergadering plaats waarop alle leden tegenwoordig was.

Voorz.: de Ed. Achtb. Heer M.C. Thijssen, Burgemeester.

Een vacature.

Na de opening werd besloten het lezen der notulen uit te stellen.

De Voorz. zegt niet te kunnen nalaten een woord van herinnering te wijden aan den overleden Secretaris, die ongeveer 36 jaar, waarvan bijna 22 jaar als secretaris gemeentebelangen heeft behartigd. Nog 's morgens zegt spr. was de secretaris op zijn post en 's avonds van denzelfde dag was hij niet meer.

Spr. noemde hem een bekwaam en ijverig ambtenaar en een degelijk huisvader. Zijn aandenken zal nog lange jaren in herinnering blijven.

Alle leden stemden met de hartelijke woorden van den Voorzitter in.

Aan de orde komt een verzoek der Regeering om de beschikking te krijgen over een perceel heidegrond, om er een vluchtelingenkamp op te richten. De Regeerings-commissaris Ruijs de Beerenbrouck heeft het terrein bezichtigd en voor het doel zeer geschikt gevonden. Boring voor drinkwater hebben reeds plaats gehad en monsters ervan zijn ter onderzoek opgezonden. Voor de gemeente zou het een voordeeltje zijn, zegt de Voorz.

Weth. SPIERINGS is er tegen. Hij zou niet gaarne zien dat hier zoo'n vluchtelingenkamp zou worden opgericht.

Voorz. Als de gemeente die grond kosteloos afstaat komt er een kamp, dat geheel buiten de gemeenschap van Uden staat en door militairen zal worden bewaakt. De gemeente heeft er dus niet het minste bezwaar bij. De vluchtelingen komen niet in Uden, allen blijven in het kamp.

Weth. SPIERINGS: In Zeist was ook scherp toezicht en wat is daar gebeurd?

Voorz.: Het wordt hier geen interneringskamp, maar een vluchtelingenkamp.

VAN ELK heeft er ook bezwaar tegen.

Dr. KONING vraagt of er ook een school bij komt.

Voorz. Zelfs een kerk.

Dr. KONING: Dus het geheele kamp staat op zich zelf, dan is er dunkt mij, ook niets op tegen. Vrees voor de veiligheid is er niet, daar het kamp streng zal bewaakt worden en de Udensche leveransiers kunnen er goed mee zijn.

De Voorz. zegt niet verwacht te hebben dat een der heeren er tegen zou zijn, daar het toch een voordeel voor de gemeente is.

TONIJS heeft er niets tegen als de veiligheid verzekerd blijft.

Voorz. Dat is gegarandeerd.

Weth. SPIERINGS begrijpt niet dat bijv. Zeeland er niet naar gevraagd heeft, die gemeente heeft toch geschikt terrein genoeg.

Voorz. Wij kunnen hier Zeeland niet in debat brengen.

Dr. KONING meent dat plaatsen die niet aan het spoor gelegen zijn, er minder voor in aanmerking zullen komen.

VAN LIESHOUT: Erp, Boekel, St. Oedenrode enz. hebben ook hei genoeg, doch die passen er wel voor.

VAN ELK zegt dat het wel wat voordeel voor de gemeente kan zijn, maar wij moeten ook naar andere dingen kijken.

Dr. KONING wijst er nog eens op dat de bewaking goed moet zijn.

De Voorz. zegt dat de Regeerings-commissaris op eenige gemeente de aandacht heeft gevestigd, waaronder ook Uden. Nu heeft hij hier het terrein geschikt gevonden, waarna de aanvraag aan de gemeente om dat terrein af te staan volgde. Het is nog niet zeker dat het kamp hier komt. Uitdrukkelijk heeft de Regeerings-commissaris verklaard, zegt de Voorz. dat zoo'n kamp geheel op zich zelf staat, dat de menschen niet in aanraking komen met de bevolking, zoodat voor de veiligheid, zedelijkheid enz., met het minste bezwaar bestaat. 't Is een buitenkansje voor de gemeente en de Regering neemt alle verantwoordelijkheid op zich.

VAN LIESHOUT heeft er nog bezwaren tegen en meent toch wel in het kamp zal kunnen komen.

TONIJS : Er zoo maar inloopen zal wel niet gaan; en zal er in ieder geval wel een permissiebriefje voor noodig zijn.

VAN ELK zegt: Die menschen zullen toch niet altijd opgesloten zitten

STRIK vraagt of het wel zeker is dat de neringdoende er van zullen profiteren.

Voorz. Er komt in 't kamp een hoofdofficier als commandant. Een en ander zal natuurlijk in 't groot gekocht worden, maar veel zal in Uden aangeschaft moeten worden. De hotels zullen er wel bij varen en als het die goed gaat, dan krijgt de bakker, de slager enz. ook zijn deel. Spr. ziet niet in wat er tegen kan zijn.

VAN BOXTEL; Moet daar dan alles bij elkaar huizen, mannen, vrouwen en kinderen?

Voorz.: Daar wordt overal in voorzien, daar behoeft geen zorg over te hebben.

Van Boxtel zou liever zien dat het kamp ergens anders kwam, voor Uden ziet hij er geen heil in.

TONIJS: Bij ons zijn er nog 36 vluchtelingen, wij hebben er nooit iets van ondervonden.

Dr. KONING heeft in Uden ook nooit iets verkeerd gezien, doch v. Lieshout en v. Elk vertellen enkele sterke staaltjes, die niet in de haak zijn.

De Voorz. wijst nog eens op het belang dat de gemeente er bij hebben kan en zegt de bakkers en de twee brouwers die onze gemeente telt, er ook wel wat aan zullen hebben.

VAN ELK zegt dat hij naar geen persoonlijk of familiebelang kijkt, waarop de Voorz. repliceert in het algemeen gesproken te hebben, zonder bijbedoeling.

Weth. SPIERINGS: Ik gun dat voordeel gaarne aan een ander. Wij hebben later de verantwoording.

Dr. KONING: De Regeering neemt de verantwoording op zich.

Weth. SPIERINGS: Als het verkeerd loopt dan heeft het den Raad gedaan. De Burgemeesterniet, maar de Raad heeft dan de schuld.

VERHOEVEN vraagt hoe lang het zou kunnen duren?

Voorz.: Dat kunnen we niet weten, in ieder geval zoolang de oorlog duurt.

VAN BOXTEL: en wat zullen we dan hier houden als de oorlog gedaan is.

Voorz. Niets. De Regeering, die ze hier brengt, zorgt ook dat alle weer vertrekken.

Dr. KONING vindt het best, nu er al zoolang over gepraat is, er over te stemmen, waartoe dan ook wordt overgegaan.

Vóór stemmen de leden Van Geffen, Tonijs, Dr. Koning, De Wit en Verhoeven.

Tegen de leden v. Boxtel, Strik, v. Lieshout, v. Elk en Weth. Spierings.

Voorz. : De stemmen staken dus, zoodat er binnen eenige dagen een nieuwe vergadering moet worden belegd om er over te beslissen.

Na behandeling van het agendapunt Vaststelling Hoofd. Omslag volgt de sluiting

Donderdag-namiddag te 2 uur had wederom een spoedeisende Raadszitting plaats waarop ook de Regeerings-commissaris aanwezig was.

Na de opening werd door den Voorz. medegedeeld dat het eerste punt der agenda in geheime zitting zou worden behandeld, waarna de openbare zitting werd geschorst.

Na heropening der vergadering – de geheime zitting duurde ongeveer ½ uur – kwam de openbare behandeling het aangehouden schrijven der Regeering, betreffende het vluchtelingenkamp.

De Voorz. leest een schrijven voor van een 69-tal inwoners der gemeente, verzoekende goedgunstig op het verzoek der Regeering te beschikken.

Daar niemand over dit punt het woord verlangd, stelt de Voorz. voor aan het verzoek van de Regeerings-Commissaris te voldoen onder voorwaarde zooals door het Dag. Best. zullen worden gestipuleerd.

Zonder stemming wordt dit aangenomen.

Hierna stelt de Voorz. voor de overige punten der agenda op een volgende vergadering te behandelen, wat ook wordt goed gevonden, waarna de vergadering wordt gesloten.

UC 1914 -12 -16 wo

Ingezonden stukken.

Het vluchtelingenkamp te Uden.-

Mijnheer de Redacteur !

In uw blad van heden, 12 December, lees ik in het Raadsverslag de behandeling van een verzoek betreffende de oprichting van een vluchtelingenkamp, over welk verzoek de stemmen staken, zoodat – volgens den Voorzitter – er binnen eenige dagen eene nieuwe vergadering moet worden belegd om er over te beslissen.

Hetgeen hier de Voorzitter gedecreteerd heeft, is niet juist.

De vergadering – er is één vacature en er waren tien leden aanwezig – was voltallig, zoodat bij staking van stemmen reeds in deze vergadering afwijzend was beschikt, zooals art. 50 laatste lid der Gemeentewet duidelijk aangeeft.

Met dank voor de plaatsing,

Uw dw. dr.

X.

UC 1914 -12 -16 wo

Een koffiepraatje.

De Belgische vluchtelingen te Gorinchem klaagden over de koffie, die hun werd verstrekt.

Toch ontvingen ze de eerste soort van een bekende firma. Men gaf ze de tweede soort. Ja, ze was wel beter, maar toch nog niet lekker. Dan maar de derde soort geprobeerd. Toen begon het te lijken. En nadat de koffiezetsters begrepen hadden, dat er op een pond koffie een half pond chicorei moest worden bijgevoegd, en er vooral geen melk in mocht, toen smulden de menschen naar hartelust.

De broodkruimels steken!

Onder de Belgische vluchtelingen te Vlissingen komen er voor, die niet goed het mijn en dijn

kunnen onderscheiden, tenminste de politie heeft aangifte gekregen van diefstal door de Belgen van verschillende hoeveelheden brandstof.

Een andere hoogst afkeurenswaardige handeling is het verkoopen door de Belgen van het broos, dat hun als voedsel wordt versterkt. Bij verschillende personen wordt dit voor beestenvoer gekocht en bij een melkhandelaar heeft de politie een handkar vol brooden aangetroffen, welk brood de handelaar van Belgen had verkocht. Getracht zal worden aan een en ander paal en perk te stellen.

UC 1914 – 12 – 16 Wo.

De schade in België.

De Tablet publiceert de volgende lijst, opgemaakt door Henri Masson, advocaat bij het hof van Appel te Brussel, over de schade door de Duitschers in België is aangericht.

	p. Sterling.
Luik en omgeving: gebouwen, handel en forten	6.916.000
Thienen : Handelsschade en gebouwen	1.104.000
Leuven: Universiteit, andere gebouwen en handelsschade	7.432.000
Aerschot	248.000
Mechelen: Kathedraal, kunstwerken enz.	1.532.000
Namen: gebouwen, handel forten	4.786.4400
Dinant en omgeving	3.134.000
Charleroi en omgeving	20.632.000
Bergen	136.000
Doornik,Leuze en Ath	100.000
Hasselt, Turnhout, Moll	308.000
Aalst: handel	392.000
Dendermonde	384.000
Schade op het platteland, in dorpen, aan oogst en huizen	56.722.800
Antwerpen en omgeving	20.230.000
Schade aan staatsgebouwen, spoorwegen,bruggen, wegen enz.	48.000.000
Schade door stopzetten van handel en nijverheid	40.000.000

Te zamen	212.057.6000

Of f 2.5444.691.200.

Het schade-staaltje is nog zeer onvolledig en loopt slechts over de eerste 82 oorlogsdagen, zoodat de schade thans natuurlijk aanmerkelijk hooger is.

Udensche Courant 1915: Vluchtoord

UC 1915 – 01- 01 Vr.

* Uden. Verleden Maandag kwamen al de bakkers van Uden en Volkel in het café van Prinsen ter vergadering bijeen, daartoe uitgenoodigd door den Ed. Achtb. heer Burgemeester, om te komen tot een overeenkomst in het leveren van brood voor het in aanbouw zijnde Belgische dorp.

Wat men op de laatste Raadsvergadering beloofd heeft, wordt dus ook uitgevoerd.

Bij het nieuwe dorp zullen ook verrijzen een kerk, scholen, ect. Het geheel wordt electrisch verlicht en krijgt een centrale verwarming.

UC 1915 – 01- 09 Za

* Uden. Dinsdag-morgen vond in het vluchtelingenkamp tusschen eenige werklui eene woordenwisseling plaats, die zoo hoog liep, dat de een den ander met een hamer op het hoofd sloeg en hij bewusteloos bleef liggen.

Spoedig toegeschoten hulp vervoerde den getroffene naar een doctor die hem de eerste hulp verleende.

* Boekel. Verleden week vertrokken van hier een 33-tal vluchtelingen naar het kamp te Nunspeet. De meesten zonden dezer dagen een schrijven, waaruit blijkt groote dankbaarheid jegens comité en inwoners die hun tijdelijk herbergden. Alle hadden spijt, dat zij Boekel moesten verlaten. Wel een bewijs dat het plaatselijk comité en de liefdadige inwoners, den welverdiende lof ontvingen. Thans verblijven hier nog een 60-tal vluchtelingen.

* Nistelrode. Dinsdag vertrokken van hier naar hunne woonplaats Lier 2 huisgezinnen van Belgische vluchtelingen, te zamen bestaande uit 11 personen. Sedert 12 Oct. jl. vonden zij in het klooster der Eerw. Zusters onderkomen en verpleging. Nu blijven er nog een 30-tal over, voor wie het te hopen is, dat zij ook weldra veilig en gerust naar hun vaderland kunnen terugkeeren. Dan zouden ook de lokalen der bewaarschool weer voor hun eigenlijke bestemming in gebruik kunnen genomen worden, terwijl de kleinen nu reeds 3 maanden gedwongen vacantie hebben, hetgeen de moeders zeker het minst zal bevallen.

UC 1915 – 01 – 13 Wo

* Uden. Het Belgische dorp schiet tamelijk goed op. Het heeft aan velen uit Uden werk verschaft, meer dan sommige wel vermoedden in den beginne.

UC 915 – 01 – 16 Za

* Boekel. Verleden Zaterdag vertrokken van hier weder een 30-tal vluchtelingen, om te worden ondergebracht in 't concertgebouw te 's- Bosch.

UC 1915 – 01 – 20 Wo

*Uden. Naar wij vernemen is Pater Bernardinus Mets van de Orde der Conventueelen, door Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid den Bisschop van 's-Hertogenbosch, aangesteld tot Pastoor van het Belgische dorp alhier.

* - Het Belgische dorp breidt zich nog steeds uit. Weer zijn er enkele barakken aanbesteed en reeds in aanbouw. Binnenkort worden een 250-tal Belgische uitgewekenen verwacht.

UC 1915 – 01 – 23 Za

*- Naar wij vernemen is door de Regeering aangesteld tot plaatsvervanger en medehelper van den heer Wiltse, commandant van het Belgisch dorp alhier, de heer J. Sijstermans te Maastricht.

De heer L. Brounts, thans verblijvende in zijn geboorteplaats Maastricht, leeraar in de letteren aan het Atheneum te Ixelles (bij Brussel), is benoemd tot instructeur van het onderwijs in het in aanbouw zijnde kamp.

UC 1915 – 01 – 27 Wo

*Uden. 't Zijn werkelijk mannen van ernst en degelijkheid, die Jhr. Ruijs de Beerenbrouck heeft aangezocht om aan 't hoofd te staan hier van 't Belgisch Dorp. 't Mag een gelukkig voortteeken heeten.

*- Welke en hoevele priesters de geestelijke leiding zullen krijgen over de Belgische vluchtelingen, is tot heden toe nog niet met zekerheid bepaald. Wel is men reeds met sommigen in onderhandeling.

*- Het vluchtelingen-comité alhier heeft zijn taak bijna volbracht. Den 1sten Februari houdt het op te bestaan.

*- Dat ook de boeren hier te lijden hebben van den druk des oorlogs, blijkt hieruit, dat zij niet eens meer te beschikken hebben over hun eigen goed. Hun is door den Burgemeester namens de Regeering aangezegd opgave te komen doen op het Raadhuis van hun rogge. 't Is wel niet plezierig, maar men moet zich in deze moeilijke tijdsomstandigheden weten te schikken. Er zullen wel eens betere dagen komen, ook voor den boer, hopen we.

UC 1915 – 01 – 30 Za.

*Uden. Officieel is thans door Z. D. H. Mgr. W. v.d. Ven, Bisschop van 's Bosch, tot Pastoor van het Belgische Dorp benoemd de ZeerEerw. Pater Bernardinus Mets van de Orde der Conventueelen.

Deze Pater vertoeft tijdelijk hier in Holland. Hij woont in Leuven, maar is enkele maanden geleden met de andere confraters uit zijn klooster moeten vluchten. De pastoor gaat wonen in 't Belgische Dorp.

Door de Regeering is reeds een officier van gezondheid aangesteld, die dienst moet doen voor de zieken.

*- De bakkers van Uden, die gezamenlijk hebben aangenomen het leveren van brood aan het Belgisch Dorp, hebben tot hun secretaris benoemd de heer H. van Sleuwen. Het daarvoor noodige meel is door hen opgedragen aan de firma v.d. Putte alhier.

* Zeeland. Een hier werkzaam zijnd Belgische vluchteling uit Antwerpen, kleermaker van beroep, is weer met vrouw en kinderen naar zijn vaderstad teruggekeerd. Naar wij vernemen, kreeg hij van zijn aldaar wonende familie zeer geruststellende en bemoedigende berichten. Sommige krantenberichten doen echter iets anders vermoeden. Wat moet men nu gelooven?.

UC 1915 – 02 – 03 Wo

*Uden. In overleg met den Regeerings-commissaris, Jhr. Ruijs de Beerenbrouck, is aan den Weled. Heer J. Gils opgedragen te zorgen voor de uitdeeling van kleeren ect. aan de Belgische vluchtelingen, die tijdelijk komen te wonen in ons Belgisch Dorp. Gelijk alle andere autoriteiten gaat ook deze wonen in het Belgische Dorp. Een woning wordt voor hem in gereedheid gebracht. Voorloopig wordt het Belgische dorp ingericht voor circa 6000 man. Mocht het later te klein blijken, dan zal daarin worden voorzien. Nog staan op het lijstje van de te bouwen woningen: een kerk, scholen, postkantoor, woning voor den pastoor en zijn kapelaans enz. enz.

UC 1915 – 02 – 03 Wo

Vluchtelingenkamp te Ede.

Het Belgische vluchtelingenkamp te Ede, dat dezer dagen geopend is, is bestemd voor de

beste elementen onder de vluchtelingen, die voor plaatsing in een kamp in aanmerking komen. In verband daarmee is de inrichting van het kamp met dat doel in overeenstemming gebracht.

UC 1915 – 02 – 03 Wo

Interneeringskamp Wierickerschans.

De Stichtsche Ct. Geeft een beschrijving van het interneeringskamp aan de Wierickerschans, tusschen Bodegraven en Woerden, waar de geïnterneerde Engelsche officieren zijn onder dak gebracht. “Toen eindelijk dag en uur aanbraken, dat aan het station Bodegraven de Engelsche officieren zouden komen, stonden eenige honderden, nieuwsgierig-belangstellend, aan het nieuwe Staatspoorstation te wachten,

Maar, eilacie!

Men had buiten de waard, - in dit geval buiten den commandant van het kamp gerekend.

Meende men, dat de sneltrein uit Utrecht – Leiden, zooals gewoonlijk, alleen in Woerden en Bodegraven zou stoppen, thans was dit anders.

Even voorbij de halte Waarder, daar waar de achterzijde van het kamp dicht den spoorweg nadert, werden door den commandant aan weerszijden van de spoorlijn twee roode vlaggen geplant.

De trein naderde, en moest stoppen.

En toen is het gebeurd, dat in alle stilte, slechts aanschouwd door een aantal medereizigers, de 38 Engelsche officieren, begeleid door een 130-tal gewapende Hollandsche soldaten, den trein verlieten en door het land, midden door de dorre natte weide, naar het “Interneeringskamp” togen.

Hier was alles op de komst voorbereid. Het gebouw aan de rechterzijde van den ingang was bestemd voor de dienstdoende wacht. Verder op het terrein was een gebouw neergezet, waarin de cantine was gevestigd, terwijl weer in een ander gebouw afzonderlijke slaapvertrekken waren ingericht.

’t Zijn in alle opzichten "vreemde" lui, die Engelschen! Te Groningen hebben zij hun eerewoord achtergelaten en daarom worden ze nu in dit kamp bewaakt. Ontsnappen scheen ons dan ook onmogelijk. De schildwachten staan slechts 15 passen van elkaar verwijderd; de eerste dagen met een scherp patroon in het magazijn van hun geweer; thans echter met een z.g.n. “wachtpatroon”.

Of zij zich daar nu bijster thuis gevoelen, die Engelsche officieren, betwijfelen wij.

Maar dat zij het zich-zelf zoo aangenaam mogelijk maken, dat staat voor ons vast.

Worden niet dagelijks meer dan driehonderd eieren verorberd? Gebraden kippetjes en wild passeeren geregeld de wachtposten!

Tabak en sigaren? Staat niet in de étalage van de firma Hagen te Utrecht een kist met 1000 sigaren gereed voor de officieren op de Wierickerschans; sigartjes van..... een gulden per stuk?!

Zóó gevangen te zitten....!

“ Er zijn dan ook rijke napen bij,” zoo werd ons verzekerd; vooral bij het spelen om geld, komt dit ten duidelijkste uit. Dat voor recreatie gezorgd is, behoeft niet te worden vermeld. De ruime binnenplaats van ’t kamp, biedt een schoone gelegenheid voor het in Engeland zoo geliefd golfspel, terwijl in de cantine liefhebbers van kaartspel en domino hun hart kunnen ophalen.

’t Zijn niet alle Engelschen, die geïnterneerden. Er is één Fransche onderofficier bij een knappe, flinke kerel, die een achttal talen vloeiend spreekt en in het Engelsche legerdienst deed als officier meer nog: als tolk.

Er heerscht onder de officieren een vriendschappelijken toon en tegenover de Nederlandsche militairen wordt de meeste welwillendheid in acht genomen.

Toch schijnen niet allen het met hun tegenwoordig verblijf eens te zijn.
Dit blijkt wel uit het feit, dat dezer dagen een der geïnterneerden onder militair geleide vertrokken is.

De man had op een voor den commandant zeer verstaanbaren toon gezegd, dat het zijn vaste voornemen was, binnen acht dagen vandaar te vertrekken.

De commandant oordeelde het toen beter in dezen behulpzame hand te bieden, wat betrof het vertrek van den Engelschen officier.

Zooals reeds gemeld, dezer dagen kwam een auto voor; de officier werd onder geleide vervoerd naar Amsterdam, ging daar scheep, trok zelfs over zee naar Het eiland Urk, waar hij thans rustig nadenkt over zijn plan, dat in duigen viel.

Doch, alles bijeengenomen, raaken de geïnterneerde officieren het onze militairen niet lastig; zij begrijpen dat er met de Hollandsche soldaten niet valt te spotten.

Zij zijn geïnterneerd en de commandant van 't kamp voert consequentie daarvan streng door. En de Wierickerschans?

Wanneer de reiziger op het traject Leiden – Woerden in de avonduren de achterzijde van het kamp passeert, zal onwillekeurig zijn blik worden getroffen door het licht van de booglampen, dat ver in den omtrek zijn helderen glans verspreid; en hij zal het zijn medereizigers vertellen, dat daar 38 Engelsche officieren "gevangen" zitten.

UC 1915 – 02 – 06 Za

Het vluchtoord te Uden.

De Zeer Eerw. heer Pastoor P.B. Mets verzoekt plaatsing voor het volgende:

Men meldt mij uit Uden, dat reeds verschillende pakjes met boeken aan mijn adres zijn aangekomen. Daar ik eerst dan naar 't vluchtoord ga, als onzen houten woning in gereedheid is, kan ik de ontvangsten niet aan afzender berichten. Men zij dus niet ongerust. Hoe meer pakjes ik bij mijn aankomst zal vinden, hoe gelukkiger men mij make en zoo spoedig mogelijk zal ik de goede gevers mijn dank betuigen.

P.B. METS,

Pastoor van 't vluchtoord

Bij Uden.

Tijdelijk R.K Pastorie Huissen.

UC 1915 – 02 – 06 Za

BURGELIJKE STAND.

UDEN.

Overleden: Leonardus Martens , 9 d.; Jozef August Ceulemans, 2 j., (Belgisch)

UC 1915 – 02 – 06 Za

*Uden. Dinsdag-avond had in het hôtel van Mej. Terneuzen de aanbesteding plaats van de nieuwe Parochiekerk in ons Belgisch dorp. Den heer Stuivenberg uit Den Haag is het werk gegund. De som, waarvoor hij het heeft aangenomen, bedraagt ruim f 5000.

Den 20 Februari moet zij kant en klaar zijn.

*- Woensdag-morgen is de eerste vluchteling op het parochiale kerkhof alhier begraven. Een kind van twee jaar. De eerste, die hier sterft in het land der ballingschap.

UC 1915 – 02 – 13 Za

*Uden. Niet Maandag, zooals reeds verteld werd, maar Woensdag as. zullen de eerste vluchtelingen het Belgisch dorp komen wonen.

Die van Uden en Volkel moeten er het eerst naar toe. De Udensche bakkers zullen het druk krijgen.

Als medehelper van Pater Bernardinus Mets, tijdelijk Pastoor van het Belgisch dorp, is aangewezen Pater Hofman, een Lazarist, ook zelf een vluchteling uit België. De andere twee zijn nog niet met name bekend.

UC 1915 – 02 – 17 Wo

*Uden. Maandag-middag arriveerde alhier de Pastoor van het Belgisch dorp, de ZEerw. Pater Bernardinus Mets en zijn Kapelaan, de WEerw. Pater Albert Hofman. Lazarist. Zij hebben voorloopig hun intrek genomen bij de Eerw. Kruisheeren alhier. Eerst moet hun Pastorie klaar zijn.

*- Naar wij uit goede bron vernemen is de levering van boter aan het Belgische Dorp opgedragen aan Firma Jurgens uit Oss.

UC 1915 – 02 – 17 Wo

*Het “vluchtdorp” bij Uden.

Men schrijft uit Tilburg:

Reeds een paar malen werd er met enkele woorden melding gemaakt van het in aanbouw zijnde vluchtelingendorp bij Uden. Uit die simpele mededelingen kon men voldoende raden, dat daar een groot en omvangrijk werk moest worden uitgevoerd, maar hoe men nu eigenlijk het vraagstuk had opgelost om aan 10.000 personen een behoorlijk tehuis, voeding en bezigheid te kunnen verschaffen, bleef nog vrijwel geheim. Al is dan heden nog niet alles voltooid en al heeft de ondervinding nog niet geleerd dat het hier gevolgde systeem aan alle verwachtingen voldoet, toch zal een vluchtige schets van de indeling van het onafzienbare terrein en de doelmatige inrichting der ontelbare hallen doen begrijpen met welk een practischen, nauwgezetten zin men hier is te werk gegaan. Vooreerst heeft men daar de keuze van het terrein. Een vierhoekige uitgemeten, hooggelegen heivlak, omzoomd door flink-groene mastbosschen. Het kweiert en schettert er rondom in 't hout van kraaien en druk snaterde musschen, het lispelt er zoet van de zwatelende dennen, het ademt er ruim in de koel-zuivere lucht. Van ver doemt aan den einder het koepeldak op der imposante kerk van Uden en als twee minarets priemen haar slanke torens de lucht in, hoog uit boven de vriendelijke woningen van het wijduitlijnende dorp.

Dat alles maakt het uitzicht dezer streek tot een weelde voor het oog, een gemoedelijk onvervalscht, Brabantsch landschap.

Te midden nu dezer blijstemmende natuur aan den schoonen grintweg van Uden naar Zeeland en op nagenoeg drie kwartier van die beide dorpen gelegen is als bij toverslag een kleine houten stad verzezen, die gereed ligt om eerdaags haar bewoners te ontvangen. Bij den eersten aanblik gevoeld men iets van een vermoeiende eenvormigheid. 't Is schier een eindloos veld, vol rechtljnige, lange withouten loodsen. Het zwarte asphalt der stophoekige dakbedekking drukt de gebouwen neer en doet ze van buiten laag en somber schijnen. Maar het oog bedriegt zich daarin, want zoodra men binnentreedt, voelt men als 't ware den open hemel boven zich, zoo vrij en hoog glooien de daken op de rijzige stijlen.

Daarmede is echter de eentonigheid van den eersten aanblik nog niet geheel weggenomen, want waar men langs de reeksen slaapbarakken de oogen ook wendt, overal ziet men de onafgebroken opeenvolging van deur en raam, deur en raam. Doch daarvoor verdwijnt dan

ook opeens de idee van loodsen en men verzoent zich oogenblikkelijk met het geheel, zoodra men het interieur heeft gezien. In de eersten aanleg is men er natuurlijk niet op uit geweest hier iets schoons, maar wel iets praktisch en hygienisch tot stand te brengen.

De vriendelijke voorlichting van overste J. Wilhelm, die zich met de leiding van dit vluchtoord ziet belast, stelt mij in staat een juist beeld te kunnen geven van dit zonderlinge dorp. Na een wijle door den regen over de terreinen te hebben rondgezwalkt, kon ik op mijn gemak in hotel Terneuzen de plannen nog eens inzien en gaf overste Wilhelm mij de noodige aanduidingen.

De groote van het terrein, zeide hij, zal u wel hebben overbluft, doch wanneer wij nu een weinig in details treden, dan zal het nog duidelijker worden wat een massa werk hier moest worden gedaan.

Vooruit kan ik u zeggen, dat er naar gestreefd is het idee van een gemeente te verkrijgen. Er werd begonnen met een rioleering aan te leggen, een uitgebreid buizenet met groote waterloozing. De leiding meet enkele kilometers, zoodat er aan grondwerk heel wat te doen is geweest. Doch nu, wat aan de oppervlakte ligt. Het terrein is verdeeld in drie wijken, een West -, een Zuid -, en een Oostwijk. West en Oost worden gescheiden door een "Middenweg" van 30 meter breed. Deze Middenweg wordt rechthoekig gesneden door den "Waterweg" die aldus de scheiding vormt van de derde, de Zuidwijk, die zich uitstrekt over de gehele breedte van het terrein. In de beide eerste wijken is plaats voor elk 3000 personen, Terwijl de Zuidwijk 4000 menschen kan herbergen. Voorts is het terrein ingesloten door drie groote wegen, waarvan de "Voorweg" parallel loopt met de groote baan Uden – Zeeland en de beide overige in de lengte aan den buitenkant van het terrein loopen en naar gelang hun ligging den Westeweg en Oosterweg zijn genoemd. Komt men nu door den Middenweg op het dorp, dan heeft men aan beide zijden een open plein, respectievelijk het Westen- en Oosterplein. Deze beide terreinen zijn aan drie zijden volgebouwd ieder met 10 slaapbarakken elk met eene afmeting van 48 bij 41 meter. In iedere barak kunnen 300 menschen worden ondergebracht, zoodat natuurlijk in de Zuidwijk, waar plaats is voor 4000 personen het aantal barakken grooter is.

De barakken zijn overigens geheel aan elkander gelijk. Zij zijn verdeeld in een aantal uitgetimmerde kamers van 3 bij 7 meter. Iedere kamer heeft een deur en een raam, die niet op een binnengang uitkomen, maar of wel aan het plein, of wel aan den weg, die langs de achterzijde der barakken loopt. Zodoende is het mogelijk geworden, dat aan ieder gezin van hoogstens acht of tien personen een eigen verblijf wordt aangewezen, terwijl bij brandgevaar iedereen terstond buiten staat. Dan zijn er in elke barak nog een aantal kleine kamers, waar afzonderlijke mannen en jongens hun slaappleatsen kunnen vinden. Voor zwakken en ouden van dagen en eveneens voor moeders met zuigelingen zijn in iedere barak een drietal kamers ingericht, waar wat meer comfort is aangebracht en waar de moeders hare kleinen kunnen verzorgen en hen van warme melk voorzien. Deze vertrekken worden verwarmd en kunnen bereikt worden van uit de andere kamers, zonder dat men zich naar buiten behoeft te begeven. Al deze kamers zijn van matrassen voorzien, doch deze zijn tegen den planken grond gelegd, behalve in de vertrekken voor de ouden, waar opslaande beddenbakken werden aangebracht. Elke kamer heeft verder een nummer, waardoor ieder gezin zijn eigen tehuis gemakkelijk vinden kan. De maaltijden worden gezamenlijk genomen en daartoe heeft men in elk der voorste wijken drie reuzen-eetzaalen gebouwd, terwijl de derde wijk vier van deze inrichtingen zag oprichten. De eetzaalen, die tevens als conversatiezaalen worden gebruikt, zijn gerekend voor 1000 personen. Zij worden verwarmd elk door zes kachels met een capaciteit van 600 kub. meter. Voorts heeft ieder wijk haar eigen centrale keuken, waarin op een rijtje 15 enorme stoomers te glimmen staan. Het meubilair der eetzaalen is natuurlijk banken en tafels, maar alles nieuw en sterk. Achter de keuken vindt men in elke wijk een groot waschhuis. Hier zullen de vrouwtjes ieder haar eigen tobbe vinden en kan naar hartelust geploeterd en geplast

worden. Afzonderlijke celletjes zijn er aangebouwd waar de vrouwen buiten het onbescheiden oog van anderen hunne kinderen kunnen verzorgen. Later wordt nog een douche inrichting aangebouwd, zoodat men heusch de vrees kan ontkomen voor vervuiling in dit vluchtoord. Hiermede is opgenoemd, wat men zooal in iedere wijk aantreft. Er staan echter of komen te staan, nog verschillende speciale gebouwen. Op het Westerplein treft men alvast aan den grooten bazar met het postkantoor, daarachter weer de electricische centrale met de machinistenwoning. Men moet wel weten, dat alles electricisch is verlicht, en dat men daardoor Uden, dat zijn straatverlichting nog met oliepitjes moet doen, ver vooruit is. Aan den Voorweg, eveneens in de Westwijk, staan de groote magazijnen voor proviand. Het begon er al aardig vol te hangen en het heeft er alle uitzicht van, dat deze winkel druk zal gaan.

In de Oostwijk was de kerk in aanbouw. Het leek wel alsof er een Kathedraal moest komen staan, zooveel hout en balken lagen er opgestapeld. Aan de kerk wordt de pastorie gebouwd waarin zich een pastoor met drie kapelaans zal vestigen, die geestelijke zorg over het dorp op zich zullen nemen. De wereldlijke macht zal echter ook vertegenwoordigt zijn, wat blijken kan uit het wachthuis met het cachot, dat voor aan den Middenweg werd getimmerd. De rijksveldwachter is reeds aangewezen om hier het gezag van vrouwe Justitia te handhaven. In de Oostwijk zullen nog verschillende ateliers worden opgericht, waar gesmeed, getimmerd en geschoenmakerd kan worden. Een laatste inrichting is de polykliniek in de Zuidwijk en van daaruit zal men in medewerking met de keukens het gezonde leven trachten te behouden en het dorp. Het eigenlijke dorp hebben wij hiermede vluchtig doorlopen, doch aan den overkant van den grintweg Uden – Zeeland rijst nog een labyrint van palen uit de grond. Dat worden de kantoren en verblijven voor het personeel, de ziekenbarakken en de scholen. Voor de verpleging en het onderwijs aan de meisjes zullen acht zusters haar klooster in het dorp betrekken, terwijl het overige onderricht is toevertrouwd aan de zorg van dr. Brauns uit Brussel.

Hoe voortreffelijk hier alles is ingericht toch moet men hopen, dat het van korten duur zij en dat de Belgen spoedig in vrede naar hun eigen land kunnen weerkeeren.

UC 1915 – 02 – 20 Za

*Uden. Op hoog bevel hebben de Belgische vluchtelingen in de provincie Zeeland, die van regeeringswege onderhouden werden, verleden Donderdag genoemde provincie moeten verlaten en zijn voor een gedeelte ondergebracht in het vluchtoord te Uden.

*- In de eerste helft der maand Maart zal een vergadering van gemeentebesturen gehouden worden ten Raadhuize te Haps ter bespreking der electriciteitsvoorziening. Op deze vergadering zijn ook uitgenoodigd de Burgemeester dezer gemeente en zijn wethouder.

*- Nog twee Eerw. Heeren Geestelijken zijn voor de zielzorg van de Belgische vluchtelingen alhier aangesteld. Als de pastorie klaar is, komen zij.

Tot beheerder van het Rijkskantoor “vluchtoord Uden” is van regeeringswege aangewezen de heer C. M. Schrijver, commiestitular de Posten en Telegraphie.

Er zullen acht zusters komen in ons Belgisch Dorp, uit het klooster Simpelveld. Vier zijn aangewezen voor de zieken en vier voor 't onderwijs.

De Belgische minister van Wetenschappen en Kunsten, Prosper Poulet, die verleden Maandag in Den Haag is aangekomen, gaat een bezoek brengen aan al de inrichtingen ten behoeve van de Belgische vluchtelingen hier te lande opgericht, ten einde zich met hen in verbinding te stellen. Dat Zijne Excellentie ook ons Dorp bezocht, zou niet onmogelijk wezen.

* Ravenstein. Met de vastenavondsdagen hebben verschillende belangstellende zoowel van hier als uit den omtrek een bezoek gebracht aan het zg. Belgisch Dorp te Uden, in zooverre

zij werden toegelaten. Er waren er onder, die schijnbaar niet al te best met de regelen der welvoeglijkheid op de hoogte zijnde, niet eens een kijkje konden nemen, maar zelfs nog een klein verbaaltje opliepen.

UC 1915 – 02 – 24 Wo

*Uden. Verleden Maandag is weer een trein met vluchtelingen alhier aangekomen. Vandaag komen er weer en a.s. Vrijdag ook. 't Is ingericht, zooals men weet voor 6000 personen. Reeds 7 rijksveldwachters zijn aangewezen ter bewaking van 't vluchtoord Uden. Nog vernemen wij dat de vluchtelingen dagelijks van 2 tot 4 uur het kamp mogen verlaten. Mogelijk zal worden besloten de vluchtelingen werk te doen verschaffen door de Nederl. Heide-Maatschappij. Het groot aantal heidegronden in de onmiddellijke omgeving bied daarvoor eene geschikte gelegenheid. Het plan bestaat om voorloopig 300 personen aan het werk te zetten.

UC 1915 - 02 – 27 Za

Jhr. Mr. Ch. Ruys de Beerenbrouck.

Door de val van de Belgie's bolwerk, Antwerpen, is een vloedgolf van ellende en leed binnen ons land gestroomd. Alwat zich niet weren of verdedigen kon, liep over naar den trouwen buur.

Eerst heeft Nederland de Duitsche gewonden opgenomen binnen zijn grenzen; kort daarop kreeg het de Engelsche schipbreukelingen te verzorgen en te verplegen en thans voedt ons klein land ontelbare Belgen en gaf den daklozen een onderdak.

De druk, hierdoor op ons gelegd, is ongetwijfeld zwaar te dragen, te zwaar voor enkelen, doch grootsch de taak om te midden der natiën te mogen zijn als de barmhartige Samaritaan, die olie en wijn goot op den door roovers uitgeschudde-langs-den-weg en aldus diens wonde heelde en zijn pijn verzachtte.

Nederland bleef dus ook op het gebied der naastenliefde zijn neutraliteit handhaven en verzorgde zonder ommezien naar personen alwie over zijn grenzen kwam.

Toch zijn soms in 't buitenland de dwaaste dingen van ons beweerd, alsof wij heulden met de vijand. Men wantrouwde onze houding. Men maakte ons verdacht. Doch dat wantrouwen en die verdachtmaking zijn, gelukkig, weer weggenomen. Ze zijn wijzer geworden sindsdien. Ze hebben de Nederlanders gezien bij het heelen der wonden en bij het lenigen der smarten; gezien en ondervonden hebben ze, hoe wij deden wat wij konden om het lot der arme vluchtelingen, dat toch al zoo zwaar was, zooveel mogelijk te verzachten en te verlichten. En van dien dag af is men zonder eenige terughouding gaan gelooven aan onze volkomen loyale neutraliteit. Nog niet zoo lang verzocht de Belgische afgevaardigde, Frans van Cauwelaert, aan de Nederlandsche dagbladen te publiceeren, dat alle misverstanden omtrent Nederland's houding geheel verdwenen was, doordat wij de vluchtelingen hebben ontvangen en hun gastvrijheid hebben verleend op een allerhartelijkste wijze.

En werkelijk, onze Regeering, heeft gedaan wat zij konden doen.

Overall in den lande werden Steun Comités opgericht ten behoeve der Belgen. Men zorgde voor levensonderhoud, men gaf hun huisvesting, niets ontbrak hun.

Doch daar sommige streken uit ons land, de Zuidelijke vooral, opgepropt vol zijn van Belgische vluchtelingen, als haring in een ton zóó dicht opeen en de druk daardoor op haar gelegd, wat al te zwaar werd – te meer nu de oorlog zich zoo lang rekt en niemand weet of gissenkan waar of wanneer hij eindigt – zoo heeft onze Regeering besloten tot het oprichten van zoogenaamde “vluchtoorden” waar de Belgen bij duizenden kunnen worden opgenomen. Commissies werden daarvoor gevormd, die voor alles te zorgen en alles te regelen hadden,

plannen ontwerpen, die haar werden voorgelegd te beoordeeling en zoo meer.

Zoo ontstonden vluchtoorden te Nunspeet en Ede, te Bergen-op-Zoom en Uden. En nu dezer dagen dat van de laatstgenoemde plaats geopend is, nu mag, dunkt ons, weleen klein plaatsje worden ingeruimd voor den man, die de ziel ervan geweest is en nog is en wiens naam wij hierboven neerschreven:

Jhr. Mr. Ch. Ruijs de Beerenbrouck.

Een stoere werker op velerlei gebied, een der degelijkste en verdienstelijkste onder onze Nederlandsche Katholieken.

Van de R.K. Staatspartij een der meest eminente leden.

In de Tweede Kamer – Hij is afgevaardigde voor Gulpen in Limburg – een der edelste figuren.

Hij beweegt zich vooral op het gebied van het gebied van het penbaar Katholiek leven.

Toen half Januari 1904 te Utrecht eene vergadering belegd werd te bespreking van de Statuten en Reglementen van de Organisatie der Katholieke Sociale Actie en een Stichtings-Comité alsdan werd gevormd voor de vijf Bisdommen van Nederland, was hij weer de man, die meehielp aan het tot stand brengen dezer zoo hoogst noodzakelijke organisatie. Voorzitter

werd hij benoemd van het Stichtings-Comité voor het Bisdom Roermond. En sindsdien hebben de Kath. Sociale Actie, de Roomsche vakbeweging steeds bij hem steun gevonden en zijn belangstelling gewekt. Met woord en daad heeft hij ze gerugsteund en doet het nog.

Doch geen Roomsche actie is hem sympathieker geweest steeds dan de Drankbestrijding. In het leger der drankweer was hij overal de eerste en stond steeds vooraan in de beweging.

Hij is voorzitter van de Federatie Sobriëtas, welks Secretariaat gevestigd is sinds Jan. 1904 in het Volksgebouw “Stichting de Stuers “ te Maastricht. Voorzitter ook van de Internationale Katholieke beweging tegen het alcoholisme en van het Permanent Comité voor de Internationale Congressen tegen het alcoholisme.

Een onversaagd strijder, een tactvol leider, een ridder, geboren voor de kruistocht. Wie hem prikkelt, schreef eens Gerard Brom in de “Nieuwe Kruistocht” ten jare 1909, ziet blauw bloed opspuiten, maar warm van volksliefde. Bevelen zit hem in dat bloed; hij smijt het schietgebed over de vergadering als een generaal zijn commando. Hij twijfelt nooit aan zijn roeping om de wereld vóór te gaan en doet het door zijn goed voorbeeld.

En Ruijs is niet iemand met den mageren titel Mr. als eenige aanbeveling, maar heeft zijn voorrechten veroverd met overwerk.

Geen wonder, dat onze Nederlandsche Regeering haar eminent Tweede-Kamer-lid aanstelde tot Regeerings-commissaris van de vluchtoorden, die komen moesten. En ook in dezen heeft hij met tact weten te handelen.

Toen de Uden's gemeenteraad het voorstel van een vluchtoord te dezer plaatse ter tafel kwam, vond het slechts gedeeltelijk instemming. Men was bang van de Belgen. Men vreesde ze. De Belg is wat lichtzinnig van aard en velen onzer burens gooien het met den godsdienst al heel gauw op een accoordje. Wat nu ?

De regeerings-commissaris Jhr. Mr. Ruijs de Beerenbrouck had een taak te vervullen, hem door de Regeering opgelegd. Hij kwam zelf naar Uden toe en besprak de zaak met Burgemeester en Gemeenteraadsleden. Klaar en helder wist hij te betoogen, dat het “vluchtoord Uden” veel, groot voordeel zou opleveren aan de gemeente en dat de leiding ervan degelijke, roomsche mannen zou worden toevertrouwd.

Het voorstel kwam weer onder den hamer en vond algeheele instemming. Vertrouwend op zijn woord, stemden allen toe.

Enkele maanden zijn sindsdien verlopen. De kleine houten stad heeft haar eerste bewoners reeds ontvangen en opgenomen. Aan het hoofd van 't vluchtoord staan mannen, die een waarborg zijn voor de zoo hoog noodige lucht en discipline. Flinke, degelijke opvoeders zijn met het onderwijs belast. Voor de zielzorg is uitstekend zorg gedragen. Twee priesters zijn daarvoor reeds door de Bisschoppen aangewezen: Pater Bernardinus Mets als Pastoor en Pater

Hofman als kapelaan. Met twee anderen is men nog in onderhandeling.

Wie weet, hoeveel goede zielen onder ruwe bast hier weer een weeker worden gemaakt en williger voor godsdienstige praktijken. Alle mogelijke voorzorgsmaatregelen zijn dus getroffen. Meer kon toch niet worden gedaan.

De Regeerings-commissaris heeft dus woord gehouden. Hij is een man van de daad, maar ook van 't woord, dat heeft hij te Uden bewezen. Hij heeft mannen rond zich vereenigd die allen zonder uitzondering ons de blijde verzekering geven, dat het "Vluchtoord Uden" aan de gemeente niet tot last zal wezen, eerder een zegen. Want vreemdelingen herbergen is toch ook een werk van barmhartigheid.

Moge Jhr. Mr. Chr. Ruijs de Beerenbrouck, die in dezen een zware en moeilijke taak, hem door de Regeering opgedragen, heeft te vervullen, nog jaren lang blijven voor de Katholieke zaak in Nederland een even onvervaard en onversaagd strijder als hij tot dusverre is geweest.

Uden, 17 Febr.1915.

H. BANKEN

Kruisheer.

UC 1915 – 02 – 27 Za

*Uden Dinsdag-avond zijn alhier gearriveerd twee Eerw. Zusters uit Simpelveld, bestemd voor 't onderwijs in 't vluchtoord. Voorloopig genieten zij gastvrijheid in het Retraitenhuis. Over enkele dagen komen er nog zes bij.

*- Circa 1000 mensen hebben zich reeds in 't vluchtoord metterwoon gevestigd. Naar De Tijd meldt, zullen de Belgische vluchtelingen, die te St. Oedenrode en Schijndel nog onderdak zijn, overgebracht worden naar het vluchtelingendorp te Uden.

*- Naar wordt vermeld, zullen binnenkort zich in 't vluchtoord nog komen vestigen drie priesters: een Pater Benedictijn, een wereld-geestelijke uit het Bisdom Mechelen, en waarschijnlijk ook nog een Pater Conventueel uit Brussel.

UC 1915 – 02 – 27 Za

"De Vuurdooder".

Dinsdag-middag werd op het terrein van het vluchtelingenoord te Uden een demonstratie gehouden met het Brandblusch-Toestel "De Vuurdooder". Deze demonstratie werd gehouden op verzoek der Ned. Regeering, door den heer A. Boas, Generaal-Vertegenwoordiger en demonstrateur van genoemd toestel.

Onder de vele toeschouwers merkten we o.m. op de volgende autoriteiten: Overste Wilhelm; de Regeeringscommissaris; Luitenant Duijt; Comdt. En de EdelAchtb. Heer Sistermans; Burgemeester van het Vluchtelingenoord; verder Ingenieur Zoetmulder, Architect J. Louwers – Wijsbek uit Uden; de Industrieelen: de heeren van Hout en Verstraaten uit Mill, Brox en Rath uit Vechel; verder de heeren A. Schuurmans, Prinssen – Robbers, J. v. Sleuwen en W .v.d. Heijden, van de Udensche brandweer, om als deskundigen de uitwerking van het Brandbluschmiddel waar te nemen.

Voor de te nemen proef was een houten tentje opgeslagen waarin een aantal dunne latten; dit alles werd met teer bestreken en met benzine bespoten en daarna in brand gestoken. Toen het geheel in lichte laaie stond en men niets zag dan vlammen, doofde de heer Boas deze in een paar seconden geheel uit. De vele toeschouwers waren voldaan over de uitwerking. Op verzoek van Overste Wilhelm werd het huisje nu aan de bovenkant in brand gestoken en ook toen was men de vlam weder terstonds meester. Een weinig poeder uit het toestel doofde onmiddellijk het grootste vuur.

Nog meerdere proeven werden genomen, o.a. teer die over den grond gegoten was en daarop nog met benzine begoten, werd aangestoken, wat een reusachtige vlam veroorzaakte; het poeder doofde die echter direct.

De vuurdooder is een zeer eenvoudig toestel, wat iedereen behandelen kan; het is een eenvoudige bus met een soort poeder. Bij het ontstaan van brand heeft men gewoon deze bus te openen en het poeder in de vlam te werpen, die daardoor oogenblikkelijk gedoofd worden. In het vluchtelingenoord te Uden hangen deze toestellen in groote getale zeer doelmatig buiten tegen de houten gebouwen, zoodat een ieder bij het ontdekken van brand, direct een toestel bij de hand heeft en daarmee de brand kan stuiten.

Door de heer Boas zijn aan de Regeering voor de verschillende kampen de Vuurdooders geleverd. Daaruit blijkt, evenals door de demonstratie, dat het toestel een ieder is aan te bevelen, en vooral voor groote inrichtingen, boerderijen, enz., van veel waarde is.

Overste Wilhelm gaf dan ook zijne tevredenheid over de goed geslaagde demonstratie te kennen en alle toeschouwers waren er van overtuigd, dat de uitwerking van het toestel "De Vuurdooder" verrassend is.

Naar de heer Boas ons mededeelde zal door hem ook nog een demonstratie worden gegeven in het vluchtelingenoord te Ede.

- de firma H. Sandtmann, fotograaf te Arnhem, zond ons een paar zeer goed geslaagde kiekjes, door hem genomen gedurende bovenstaande demonstraties.

- Naar de heer Sandtmann ons mededeelde, is het plan, op het vluchtelingen-terrein een fotografisch atelier op te richten.

* Nistelrode. Nadat op 20 Febr. jl. 26 der hier vertoevende Belgische vluchtelingen naar het vluchtoord Uden waren vertrokken, bleven er nog slechts een 10-tal over. Deze verkozen liever naar hun vaderland terug te keeren dan in een vluchtelingenkamp ondergebracht te worden en zijn gisteren naar hun vroegere woonplaats Lier vertrokken. Te vreezen is, dat zij later nog wel eens spijt over deze keuze zullen hebben, aangezien er twee jongelingen van 17 jaar bij zijn. Men verneemt ten minste meermalen dat in België vertoevende jongelingen van dien leeftijd levensgevaarlijke pogingen doen om dat land uit te komen.

UC 1915 – 03 – 03 Wo

Een Belgische minister over de Belgische vluchtelingenkampen.

De Belgische minister Pouillet bezocht dezer dagen het kamp te Gouda, waar 1800 Belgen verblijf houden, en verklaarde in een pers-gesprek, dat dit bezoek een gunstigen indruk op hem naliet en hij vol waardeering was over het werk, dat hier is verricht.

De kinderen vooral zagen er zeer gezond en zelfs gelukkig uit. Alle vluchtelingen zijn ondergebracht in de serres van een tuinbouw-

Onderneming en hulpgebouwen, die alle centraal verwarmd zijn. Ook de voeding laat niets te wenschen over. De toestand wordt er van dag tot dag beter en sommige vluchtelingen hebben het er zelfs beter dan thuis. Er is gedacht aan de stichting van een school voor meer uitgebreid lager onderwijs, waar o.a. Fransch en Engelsch zouden kunnen worden onderwezen.

Ook over de ziekeninrichtingen was des ministers oordeel onverdeeld gunstig en hij roemde zeer de liefde en edelmoedigheid, waarmee de Belgische uitgewekenen te Gouda worden behandeld. Later zal de minister andere plaatsen bezoeken.

Oproep aan de in Nederland verblijvende Belgen.

Door het nationaal comité tot steun en onderstand aan de in het land gebleven Belgen, wordt een oproep gedaan om het tot hongersnood gedoemde België den strikt noodigen onderstand

te doen geworden. Leden van het comité zijn de meest vooraanstaande landgenooten op het gebied van de liefdadigheid en de menschlievendheid. Het comité stelt zich ten doel onder de in Holland verblijvende Belgen de sommen in te zamelen, die elk naar zijn vermogen en goedhartigheid storten wil om zijn ongelukkige landgenooten van den hongersnood te redden. Het secretariaat van de Hollandsche sectie is gevestigd in Den Haag, Daendelstraat 27 en is geopend elken dag van 11 tot 12 uur.

Paniek in de kerk.

Zondagmorgen circa half twaalf had er in de St. Vituskerk te Hilversum onder de Hoogmis een paniek plaats. Een geweldigen slag, waarbij sommigen meenden een blauw licht te hebben gezien, bracht opschudding te weeg. Velen verlieten in groote verwarring de kerk. Ongeveer 20 personen werden bewusteloos door den schrik. Vooral onder de Belgische vluchtelingen, zittende in de linker zijbeuk was de schrik groot, wijl sommige meenden, dat er een bom was gevallen.

De aanleiding hiertoe schijnt geweest te zijn, dat de bliksem bij zijne ontlading langs den bliksemafleider, contact heeft gekregen met den haan van den toren. Door den storm van December j.l. was het kruis sterk verbogen waardoor de haan in nauwe aanraking kwam met de punt van den bliksemafleider.

Typhus in een vluchtelingenkamp

In het vluchtelingenkamp te Kloosterzande (=Hortensisse Zeeland) waar ongeveer 1300 vluchtelingen vertoeven, heerscht de typhus in vrij hevige mate. Geregeld zijn er een 40 lijders, terwijl er ook veel sterfgevallen voorkomen, zoo o. a. Zondag 4
Het kamp staat onder militaire bewaking en niemand mag het verlaten.

UC 1915 – 03 – 03 Wo

Belgische vluchtelingen.

Worden gevraagd:

Goede glasblazers

Voor het blazen van fijn witglas, type: Val St. Lambert.

Schrijven aan WITGLASFABRIEK, LEERDAM bij Gorinchem.

Réfugiés Belges

on demande:

de bons souffleurs de Gobelets

pour verreries type: Val St. Lambert.

Ecrire à WITGLASFABRIEK, LEERDAM, Les Gorichem.

UC 1915 – 03 – 06 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Tot tweede geneesheer van 't vluchtoord alhier is aangesteld de WelEd. Z. Geleerde heer Dr. Peeters uit Mechelen (België)

* Ravenstein. De Belgische vluchtelingen, (drie gezinnen) die sedert half October hier vertoeven, zullen eerdaags naar hun land terugkeeren. Zij wachten slechts op hun passen om te kunnen vertrekken.

UC 1915 – 03 – 06 Za

Belgische vluchtelingen.

Worden gevraagd:

Goede glasblazers

Voor het blazen van fijn witglas, type: Val St. Lambert.

Schrijven aan WITGLASFABRIEK, LEERDAM bij Gorinchem.

Réfugiés Belges.

on demande:

de bons souffleurs de Gobelets

pour verreries type: Val St. Lambert.

Ecrire à WITGLASFABRIEK, LEERDAM, Les Gorinchem.

UC 1915 – 03 – 06 Za

De Belgische vluchtelingen.

O arm verlaten volk, wat hebt gij toch misdaan?

Ik zie hier elken dag voorbij ons venster gaan.

Heel droeg en afgemat een wreed verjaagde groep,

Zoo zonder eenig leven of levendig geroep,

Eens heb ik U gekend als vrije blije lieden;

Nu tracht gij onzen vreemden blik te ontvliesen,

Gedwongen bedelaars, het vale bleek gezicht,

Droefgeestig naar den grond, uw laatste hoop gericht.

Uw vrouwen, die weleer zoo schoon en vroolijk waren,

Zij trekken nu voorbij met ontsierde haren,

De wangen ingevallen door gestaag verdriet

Om 't lot van hare zonen, waarvan zij niet

Eens weten of zij leven of zijn gestorven,

Met kleintjes op den arm, met pakken of met korven,

Met 't eenig bezit, dat hun nog overbleef,

Toen men U, vredig volk uw eigen haard uitdreef.

Och, hoe moet ik U, uit gansch mijn hart beklagen,

Ik, die hier liefde en rust en vredig welbehagen

In overvloed geniet. Wees welkom daarom hier.

Waar men de ware deugd stelt boven aardsch plezier.

Hier wordt men niet gekweld door 's wereldsch dwaze logen;

Hier dondert geen geschut of komen er gevlogen,

Fluitende scrapnels met onheilbrengend wee,

Hier op de stille hei, is 't altijd, altijd vree.

Hier klinkt slechts het geklep van lichte kloosterklokken,

Zoo zalig en zoo zoet, gij wordt omhoog getrokken.

Hier zult gij niet langer kwijnen van zeer verdriet,

Hier zult gij hoopen weer op een hoopvol verschiep.

Uden, Maart 1915 GERARD VAN WEL.

UC 1915 – 03 – 10 Wo

Belgische vluchtelingen.

Worden gevraagd:

Goede glasblazers

Voor het blazen van fijn witglas, type: Val St. Lambert.

Schrijven aan WITGLASFABRIEK, LEERDAM bij Gorinchem.

Réfugiés Belges.

on demande:

de bons souffleurs de Gobelets

pour verreries type: Val St. Lambert.

Ecrire à WITGLASFABRIEK, LEERDAM, Les Gorichem.

UC 1915 – 03 – 10 Wo

* Uden. Naar het Huisgezin schrijft, zal de provincie Limburg ontlast worden van de Belgische vluchtelingen, die niet in eigen onderhoud kunnen voorzien. Deze zullen geleidelijk naar het "Vluchtoord Uden" worden gebracht. Gisteren zijn er ongeveer 500 uit verschillende gemeenten hier aangekomen.

UC 1915 – 03 – 13 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Gisteren is door het Comité voor Belgische vluchtelingen alhier uitbetaald gehouden aan alwie iets van hetzelfde te vorderen had. De uitbetaling had plaats ten huize van Mej. Nouws. Of het Comité ook een extraatje kreeg werd niet vermeld.

UC 1915 – 03 – 13 Za

Een dagje in het Vluchtelingenkamp te Uden.

Een der correspondenten der Ctr. bracht dezer dagen nog eens een bezoek aan 't vluchtelingenkamp te Uden, en zond daarvan onderstaande bevindingen:

De stoute (d.w.z. waterdichte) schoenen aangetrokken en op naar het vluchtelingenkamp te Uden. Het waterdichte gedeelte bleek heusch niet overbodig, want vanaf Uden leidde de weg, drie kwartier gaans, grootendeels langs en door modderpoelen, terwijl zoo nu en dan een fikse regenbui ons in het gelaat sloeg, dat ons het zien verging, maar een goed journalist moet overal tegen kunnen en daarom waren wij niet blij, toen wij het kamp eindelijk bereikt hadden !!!?.

Daar wij ons hadden voorgesteld eens incognito een bezoek aan het kamp te brengen, poogden we ongemerkt door den toegangsweg te komen, hetgeen ons al heel gemakkelijk viel, daar er verschillende toegangswegen zijn en het toezicht niet direct scherp is. Spoedig zal dit evenwel veranderen, zeer ten gerieve van de vluchtelingen, voor wie het niet direct zoo aangenaam is het voorwerp dier onbeschaamde belangstelling te zijn.

Een wandeling over het terrein overtuigde ons, dat het kamp thans nagenoeg gereed is, de schoolgebouwen naderen hun voltooiing. De barakken zijn thans gedeeltelijk bewoond door een 2500-tal vluchtelingen, welk getal wekelijks vermeerdert, doordat er elke week pl.m. 150 vluchtelingen bijkomen, totdat een getal van 10.000 bereikt zal zijn; naar verluidt zou het kamp worden uitgebreid, zoo dat er 15.000 vluchtelingen onderdak zouden kunnen vinden, wij konden daar evenwel geen bevestiging van krijgen.

Algemeen was de roep over het eten en behandeling. Ik zeg gerust algemeen, omdat wij niet in aanmerking willen nemen de klagers, want die zijn er bij alles bij allen. Het middagmaal bestaat afwisselend uit erwtensoep, boonensoep of stampot, terwijl steeds daarbij spek verstrekt wordt.

Om acht uur wordt ontbeten, om half-1 wordt het middagmaal opgediend en om half-6 het avondmaal, alles wordt gebruikt in afzonderlijk flink verwarmde eetzaal, terwijl voor en na het eten voorgebeden wordt. Aan den ingang van elke eetzaal hangt een bord waarop vermeld: Zij, die niet op tijd aan tafel komen, krijgen geen eten. Dat dit bord gerust weggelaten had mogen worden, behoeft geen betoog, want als er te eten valt, ontbreekt niemand op 't appel !! Ik heb een dezer dagen ergens gelezen, dat er zoo geklaagd wordt over de vochtigheid en den stank in de barakken in het kamp. Ja, die schrijver had zeker gedacht er asphaltvloeren te zullen vinden of in de slaapvertrekken te komen, waar de nachtlucht met odeur verdreven wordt. Hoe kan het anders of het terrein moet door de voortdurende neerplassende stortregens, in één modderpoel herschapen worden en is het dus niet te verwonderen, dat het in de houten keeten eenigzins vochtig is. Ik zou liever gezegd hebben de vochtigheid valt mee, gezien de weersgesteldheid. Over den reuk in de barakken zullen wij maar zwijgen en zeggen dat door geregelde ventilatie in al het mogelijke gedaan wordt.

Door de nortonpompen en afwatering wordt zooveel mogelijk getracht het terrein droog te houden.

In de verschillende eetzaal heerschte een aangename stemming. Men vermaakte er zich met muziekinstrumentjes en vooral kaartspelen schijnt een geliefkoosde bezigheid der Belgen. Zoo hier en daar ziet men wel eens een man of vrouw daar wezenloos in een hoekje zitten, maar er zijn er slechts enkelen, doch wie weet, wat hun ook in die enkele maanden overkomen is, oorlogsleed, dat gevoelloos maakt voor de dagelijksche gebeurlijkheden in het leven en voor het gedoe der omgeving.

Toen wij zoo het een en ander gezien en met dezen en genen gesproken hadden, wilden wij toch wel eens eenige officieele gegevens verzamelen en wendden ons tot den Eerw. Heer Pastoor Mets.

Wij troffen het daarbij bijzonder, want wij ontmoetten Z. Eerw. juist in gezelschap van zijn kapelaan, den Eerw. Heer Hofman, den burgemeester J. Sijstermans en Dr. Brounts, leeraar aan het Athenaeum te Leuven en aan wien hier in het kamp de leiding van het onderwijs is opgedragen alsmede behartiging der zedelijke belangen van de vluchtelingen. Onder het genot van een kop thee hebben wij toen een poosje zitten babbelen in de "pastorie". Onze eerste vraag was of de pastoor nogal tevreden was over zijne "parochieanen" en onze vriendelijke zegsman uitte zijn volle tevredenheid, maar.... het speet hem, dat het dreigde anders te worden, naar aanleiding van de aankomst verleden week van een groep vluchtelingen, waarvan vooral het vrouwelijke gedeelte van zeer laag zedelijk gehalte was, waardoor de geest onder de andere vluchtelingen dreigde bedorven te worden. Maar er werd over gedacht dezen in een isolatiegedeelte over te brengen of weg te zenden. Overigens had de goedgehartige pastoor niets anders dan lof over de vluchtelingen, en prees hen om hun trouw de H. Mis en het Lof bezoeken, terwijl telken avond trouw het Rozenhoedje gebeden wordt en velen ter Communie gaan. Zoo werden jl. eerste Vrijdag der maand nog 241 Communiën uitgereikt. Met pastoor Mets zorgt Pater Hofman voor de geestelijke belangen van de vluchtelingen, terwijl binnenkort nog 2 geestelijken voor dat doel aankomen.

Zooals gezegd, is Dr. Brounts hoofdzakelijk belast met de leiding van het onderwijs, dat thans nog in de eetzaal gegeven wordt, doch volgende week in de daarvoor bestemde lokalen. Het onderwijs is verplichtend gesteld voor kinderen van 6-14 jaar; de ouders zenden hunne kinderen trouw naar school. Ook zorgt Dr. Brounts voor openluchtspelen, terwijl er voor de ouderen een bibliotheek in wording is, waarvoor gaarne boeken zullen ontvangen worden, alsmede kerkboeken, waaraan groote behoefte bestaat.

Ook zal een toneelvereniging opgericht worden en een orkest. Met de oprichting dezer laatste gaan groote moeite gepaard, niet wat de krachten betreffen, maar het voornaamste, de instrumenten, ontbreekt. Reeds zijn bij verschillende leveranciers pogingen aangewend, doch dus verre vergeefs, als lezers soms instrumenten te veel hebben, het adres, waar zij met graagte

ontvangen worden, is hun thans bekend.

Pastoor Mets verzocht ons nog vooral zijn dank over te brengen voor al hetgeen reeds door velen gezonden was.

Dank zij de Rockefeller-foundation is ook een groote voorraad goederen aanwezig; die goederen worden tegen inwisseling der zg. punten verdiend met naaien, wasschen, omspitten van den grond en andere werkzaamheden afgegeven.

Er zal ook een naai- en handwerkschool worden opgericht.

Toen wij in de ons ter beschikking gestelde auto, die ons onder hagel en sneeuwbus aan het station Uden terugbracht, een en ander nog eens overdachten, kwamen wij tot de overtuiging, dat de leiding in uitstekende handen is en dat alles gedaan wordt om het dien ongelukkigen uitgewekenen zoo aangenaam mogelijk te maken. Dat dit voorwaar geen gemakkelijke taak is behoeft geen beloop, vooral het burgemeesterschap vergt een bijzondere tact en dat die bij den heer Sijstermans aanwezig is bewijst, dat hij een uitstekende orde en tucht onder zijn "burgerij" heeft weten te verkrijgen.

UC 1915 – 03 – 13 Za

* Zeeland. Ons dorp mag zich zeer in de belangstelling der Belgische réfugiés verheugen. Elken dag kiezen velen van hen onze dorpskom tot doel hunner wandeling, niet tot schade aan winkeliers en koffiehuishouders.

* Mill. Ook de landbouwers dezer gemeente profiteren van het vluchtelingenkamp te Uden. Tientallen van wagens, geladen met rogge- en haverstroo trekken hier reeds verscheidene dagen achter elkander door, met bestemming voor het kamp.

UC 1915 – 03 – 13 Za

Medelijdende Burgers.

Het R.K Huisvestingscomité te Leiden

Zoekt plaatsing voor

Belgische kinderen,

wegens den oorlog nog onverzorgd. Het doet een beroep op uwe liefdadigheid.

Zij, die op eigen kosten een kind tijdelijk willen opnemen, gelieven zich schriftelijk te wenden aan den correspondent Ant. Prinzen, Helmond, Molenstraat G 103, die inlichtingen verstrekt.

UC 1915 – 03 – 17 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Eenige dagen geleden bezochten twee Gemeenteraadsleden uit Den Haag, Wethouder de Wilde en het Raadslid Hoenjebos, Voorzitter tevens van het Haagsche Steuncomité, het vluchtoord Uden ten einde bij den Overste pogingen aan te wenden de leverantie te bekomen van kleedingstukken, die in Den Haag vervaardigd worden door werklozen in het confectiebedrijf. Uden krijgt mettertijd een vermaardheid, die het te voren nooit gekend heeft.

* - Dr. Brounts, die aan 't hoofd staat van 't onderwijs, te geven aan de kinderen van 't vluchtoord alhier, heeft reeds vier onderwijzers die hem behulpzaam zullen zijn in de onderwijs-inrichting. Er komen er minstens zes. In alles wordt toch ruimschoots voorzien. Niets wordt door onze Regeering gespaard.

* - Nog nooit zoo'n blij en vroolijk troepje Belgische vluchtelingen gezien als verleden

Zaterdag-middag, rond twaalf uur. Met de Belgische vlag voorop en onder het spelen der “Marseillaise” trokken zij welgemoed en in opgeruimde stemming naar ’t vluchtoord. Nu mogen velen zulks ongepast vinden maar veel moet hun toch worden vergeven. ’t Waren er zoowat honderd; ze kwamen per extra-tram van Den Bosch, waar zij langen tijd in ’t Concertgebouw onderdak hadden gevonden.

* - Verleden week is een Pater Benedictijn als tweede kapelaan van ’t vluchtoord gearriveerd. Een derde wordt dezer dagen nog verwacht. Zondags wordt er in twee talen gepreekt, in ’t Vlaamsch en in ’t Fransch. De geestelijkheid is zeer goed tevreden over het gaan der Belgen naar de H.Mis . er zijn deugnieten onder, zeker, maar ook zeer vele goed, brave menschen, die tot stichting dienen der minder braven. Dat er nog veel goeds kan gebeuren, mag alleszins worden verwacht. De Geestelijkheid doet haar best en de burgerlijke autoriteiten werken ijverig mee.

UC 1915 – 03 – 20 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden. De bouw kosten van het vluchtoord hebben , naar gemeldt wordt, f 600,000 bedragen voor de gebouwen en f 100,000 voor de inrichting. Een slaapkamer kost ongeveer f 5000, een eetzaal f 4900.

UC 1915 – 03 – 24 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Op verzoek en verlangen van Zijne Eminentie Kardinaal Mercier zal in alle vluchtoorden, waar Belgen gehuisvest zijn, een H. Missie gepredikt worden. Zoo zal hier in ’t vluchtoord Uden dezer dagen de H. Missie geopend worden. Zij wordt gepredikt door den Pastoor Jezuiet, den Eerw. Pater De Temmerman, uit het retraits-huis van Lier (België). Zaterdags vóór Paschen wordt zij gesloten.

UC 1915 – 04 – 03 Za

Van de Belgische Grens.

De Duitschers gaan geregeld voort met het aanbrengen van herstellingen aan spoorwegen en viaducten. Zoo is het viaduct te Landen, destijds door de Belgen vernield, weer kant en klaar. Wel begint hier en daar de handel wat op te fleuren doch niettegenstaande de buitengewone uitdeelingen van de Amerikaansche voedingsmiddelen wordt er nog al veel armoede geleden. Het aantal werkloozen wordt steeds grooter, evenals het aantal jongelingen, dat de vlucht neemt; honderden en honderden weten te eclipseeren en hunne vaders of moeders worden daarom naar een “Lager” in Duitschland gevoerd. De controle, vooral aan de grenzen bij Maeseyck, blijft scherp; in de buurt werd gearresteerd een man uit Bree, die een dame over de grens trachtte te brengen. Ook de vrouw werd aangehouden; zij werd naar het Münster-lager over gebracht, en haar gids naar het Kreigsgerecht te Tongeren. Duitse cavaleriepatrouilles rijden over dag langs Hollandsche grenzen. In Maeseyck hebben de Duitschers tevens een gelegenheid geopend, waar Duitse couranten en tijdschriften te bekomen zijn in Hassel werd een jonge man doodgeschoten, die vaderlandslievende liederen had gezongen. In tal van gemeenten in Limburg en de Kempen zijn de Duitse soldaten ingeënt tegen besmettelijke ziekten; de laatste dagen worden de soldaten ingeënt tegen de cholera.

UC 1915 – 04 – 03 Za

Plaatselijke Berichten

* Uden In het vluchtelingenkamp is naar men mededeelt een ziekte uitgebroken. Zeer vele vluchtelingen klagen over pijn in de borst en in de keel. Meerdere moeten het bed houden, in 4 dagen tijds zijn er 11 sterfgevallen geweest nl. 9 kinderen en 2 vrouwen.

UC 1915 – 04 – 03 Za

Raadsvergadering van Woensdag 31 Maart 1915, namiddags half-3.

7. Ingekomen stukken.

Goedkeuring besluit van den Raad betreffende het toestaan van een terrein voor den bouw van het vluchtoord.

UC 1915 – 04 – 03 Za

Belgische vluchtelingen.

De Belgische minister Poulet heeft reeds de vluchtelingen-verblijven te Gouda, Maastricht, Nunspeet, Hontenisse en Amsterdam bezocht, en stelt zich voor, nog IJmuiden, Ede Uden Aardenburg en Middelburg te bezoeken. Over 't algemeen waren zijn indrukken van hetgeen hier voor zijn landgenooten is verricht, zeer gunstig.

UC 1915 – 04 -14 Wo

Moord te Roosendaal.

Te Roosendaal is Vrijdagavond in de slijterij van den 80-jarigen heer Vermeulen in de achterstraat een moord gepleegd. Toen om ruim 9 uur de huishoudster. Mej. van Achtmaal het licht in de slijterij had uitgedraaid, werd zij door twee personen, die den winkel waren binnengekomen aangevallen en gewurgd. Door het rumoer gewekt wilde de heer Vermeulen, die boven ziek te bed lag, de trappen afkomen, doch werd door de beide personen, die inmiddels reeds de trap waren opgelopen, naar beneden gegooid. Hij bleef bewusteloos liggen. De beide mannen onderzochten daarop het geheele huis en den winkel, braken verschillende kasten open en konden zich een bedrag aan geld toeëigenen.

Nadat de individuen gevlucht waren werd de politie gewaarschuwd, die onmiddellijk haar nasporingen aanving.

Vrijdagnacht heeft de grenswacht den 21-jarigen Belg Louis Alen aangehouden, die de grens wilde oversteken en wiens signalement geheel overeenkwam met dat hetwelk door den heer Vermeulen was opgegeven. Vlak bij de grens vond men een zakje geld, dat vermoedelijk van den diefstal afkomstig was. Mej. van Achtmaal was ongehuwd en ongeveer 60 jaar oud.

De verdachte Belg L. Alen, heeft bij het plaatselijk onderzoek door justitie een volledige bekentenis afgelegd. Ook heeft hij den naam van zijn mededader, een Hollander, aan de justitie genoemd. Deze heeft echter de grens kunnen passeeren, hoewel de miliairen hem nog eenige schoten nazonden. Het ontvreemde geld, ongeveer f 1800 is geheel terug gevonden op de heide waar een der daders is aangehouden.

UC 1915 – 04 – 17 Za

Plaatselijke Berichten.

Uden. Donderdag werd in het vluchtoord te Uden gevierd de 40ste verjaardag van Zijne Majesteit Koning Albert.

De tonen van het Belgische muziekkorps kondigden reeds op een afstand dit heugelijke feest aan.

Het kamp was in feestdos. Vlaggen wapperden, guirlandes slingerden langs de wanden der

barakken, groen tooide de ingangen der slaapcellen en de eetzaal, toepasselijke opschriften waren aangebracht, tuintjes symboliseerde den jubeldag. Speciaal eetzaal No 1 en de R. K. kerk waren feestelijk gedrapeerd.

Onder de vele bezoekers merkten wij op den Regeerings-commissaris, overste Willems, den Belgische consul uit 's Bosch, den Inspecteur der volksgezondheid, Dr. Van der Hagen uit 's Bosch en meerdere autoriteiten, alsmede vele eerw. heeren geestelijken en heeren leiders van het kamp.

Om 9 uur werd door den Z. Eerw. heer Linnebank, ridder in de Leopoldorde, geassisteerd door 2 eerw heeren geestelijken en plechtige hoogmis opgedragen. Onder deze heilige Mis hield de eerw. pater Hofman een gloedvolle toespraak, waarin zijn eerw. een vergelijking maakte tusschen David (Koning van België) en Goliath. Na de H. Mis werd gezongen een plechtig Te Deum, de Brabançonne en Wiens Neerlandsch Bloed. Overste Willems werd meermalen gehuldigd. Om 10 ½ uur had een allegorische optocht der schoolkinderen plaats. Met vlaggen en sjerpen getooid trok de stoet luid zingende vaderlandsche liederen rond op het Oostplein.

Om 2 uur hadden de Belgische volksspelen plaats voor de kinderen op het Oosterplein, voor ouderen op het Westerpolein. Luide hoera's weergalmden door het kamp.

De voetbalmatch was spannend. Den geheelen dag klonken de vroolijke tonen der harmonie en was de stemming in het feestelijke kamp gunstig.

Des avonds had nog een tooneeluitvoering plaats in de concertzaal, terwijl in een andere zaal een liederenavond werd gegeven.

UC 1915 – 04 – 17 Za

* Boekel. De laatst overgebleven vluchtelingen alhier zijn overgebracht naar het kamp te Uden. Alleen een 7 tal jonge knaapen en meisjes blijven voorloopig tot hun vreugde bij eenige medelijdende inwoners.

UC 1915 – 04 – 21 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. De berichten, die in de pers de rondte gedaan hebben over de ziekte in het Belgisch dorp onder deze gemeente, zijn sterk overdreven door de Belgische vluchtelingen. Op een bevolking van 4000 personen stierven sedert 15 Februari j.l. 18 kinderen en 2 volwassenen. De kindersterfte is te wijten aan een zending vluchtelingen uit Baarle-Nassau, waarvan 99 ziek waren en tevens aan het koude weder. De ziekte betrof slechts een lichte graad influenza.

UC 1915 – 04 – 21 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Zaterdag vertrokken uit het vluchtoord een 100-tal vluchtelingen naar Rotterdam om van daar naar Engeland over te steken. Het zijn allen ketelmakers met hun gezinnen. Een vertegenwoordiger eener Engelsche firma heeft deze werklieden voor zijn bedrijf aangeworven.

UC 1915 – 04 – 21 Wo

Moord te Roosendaal.

Het tweede slachtoffer van den moord te Roosendaal, den heer J. Th. Vermeulen, is Zaterdag in het gasthuis overleden.

Het Vluchtelingenkamp.

De in de pers verspreide berichten over den slechte gezondheidstoestand onder de vluchtelingen in het kamp alhier zijn – zoals we in ons vorig nummer meldde – verre en verre overdreven. Die berichten vinden waarschijnlijk hun oorzaak in de omstandigheid, dat zich onder de mannelijke bevolking in het kamp eene keelziekte heeft voorgedaan, zich toonende in heesheid, die het praten onmogelijk maakte, welk verschijnsel evenwel na eenige dagen bij de patiënten verdwenen was. Men meent, dat de ziekte het gevolg is van het voortdurend buiten vertoeven in de slechte weersgesteldheid van vorige dagen. Zoo gezegd, duurt de ziekte slechts eenige dagen en is niet besmettelijk, zoodat van een epidemie van een besmettelijke ziekte geen sprake is. Wel heerscht er sedert eenigen tijd de mazelen onder de kinderen. Een vijftigtal kinderen zijn er door aangetast, er worden evenwel strenge maatregelen genomen om verspreiding der ziekte tegen te gaan. Tevens is bepaald, dat huisgezinnen met kinderen beneden 10 jaren weer in het kamp opgenomen worden.

De gezondheidstoestand kan integendeel zeker gunstig genoemd worden, wat wel o.m. daaruit moge blijken, dat sedert de oprichting van het kamp slechts 1 man van middelbaren leeftijd en een 70-jarige overleden is en dat bij een bevolkingssterkte van plm. 4000 personen.

De geest onder de bevolking blijft uitstekend, daar steeds voor afleiding gezorgd wordt in verschillende vorm. Sport wordt beoefend, terwijl de tooneelclub en harmonievereiniging eveneens voor het amusement zorg dragen. Alleen onder de vrouwelijke bevolking wordt er nog wel eens gemopperd, omdat van de punten geen snoepgoed mag gekocht worden. Men weet, dat vrouwelijke Belkens verzot zijn op snoepgoed: te verwonderen is het dus niet, dat voornoemde bepaling hun een doorn in het oog is.

Intusschen werkt het puntenstelsel uitstekend en tracht ieder er zooveel mogelijk te verdienen, om daarvoor kleedingstukken e.a. te koopen. Vooral wordt veel werk gemaakt van grondontginning, waarvoor in deze heidestreek een uitstekende gelegenheid bestaat; voor de punten, daarmee verdiend, kan ook het benodigde gekocht worden in den winkel geëxploiteerd door eenige personen uit Uden. Voor de mannen is uitzondering gemaakt, dat zij voor de bons ook tabak kunnen koopen, een onrechtvaardige bevoorrechtiging in de oogen der vrouwelijke “dorpelingen”. In werkelijken zin kan nu van “dorpelingen” gesproken worden, nu het kamp gereed is. Langs breede straten zijn de barakken als huizen ordelijk opgesteld. Hier en daar zijn ruime pleinen gelaten, waarin versieringen door bloemperken zullen worden aangebracht. De kerk, de scholen en het stadhuis zijn geheel klaar. Vooral het stadhuis mag zich dagelijks in een druk bezoek verheugen van trouwlustigen. Herhaaldelijk moeten de paartjes evenwel teleurgesteld worden, wegens het niet in orde zijn der “papieren”, en de dikwijls totale afwezigheid der vereischte stukken, als wanneer de ambtenaar van den burgelijken stand het huwelijk natuurlijk niet mag voltrekken.

Het getal bewoners blijft zoowat stationnair, telkendage vertrekken er, doch komen even zoovele nieuwelingen bij. Vooral vertrekken er velen naar Engeland. Dikwijls komen er Engelschen in het kamp, op wier aansporing dan velen naar Engeland gaan.

Zooals reeds gezegd, is ook de kerk geheel klaar. Dank zij de milde zendingen is zij netjes ingericht en zijn alle benodigdheden aanwezig. De ZeerEerw. Heer Pastoor verzocht ons zijn bijzonderen dank te betuigen aan allen, die hem hebben in de gelegenheid gesteld om zijne kerk zoo mooi te installeren, alleen is er nog groote behoefte aan rozenkransen.

Thans begint meer en meer te blijken, dat de Regeering in haar keuze der streek van vestiging van het kamp gelukkig is geweest. Het ontluikende dennengroen veraangenaamt de omgeving, de grond is droog, het terrein is hoog gelegen: factoren, die gezond leven ten goede komen. De frissche buitenlucht doet den Belgen goed, men kan het hun aanzien. Het is

hier een bij uitstek gezonde streek.

De belangstelling in het kamp is buitengewoon groot. Met tritsen staan auto's en rijwielen aan de uitgangen. De toegang wordt, zeer ten gerieve der bewoners van het kamp, slechts in beperkte mate versterkt.

UC 1915 – 05 – 01 Za

*Mill In verband met de militaire beslissing, waarbij het verblijf in Zeeland en eenige plaatsen in Noord-Brabant aan de Belgische vluchtelingen zal worden ontzegd, zullen niet minder dan 1600 Belgische gezinnen van hun onderdak worden beroofd.

Deze vluchtelingen behooren niet tot de volksklasse, maar tot de klasse van gegoede Belgen, die voor den oorlog een onafhankelijk bestaan hadden.

Thans staat voor een ieder, die daarvoor in staat is, in dezen toestand hulp te brengen, door een gezin of persoon op te nemen. De vergoeding bedraagt van Rijksweg voor volwassen personen maximaal f 0.70, voor kinderen beneden 10 jaren f 0.50 per dag.

Daar gedurende de afgelopen winter ruim 25 vluchtelingen onder geheel andere omstandigheden en voorwaarden zoo gastvrij werden verpleegd, mogen wij thans weer aan de hulpvaardigheid der Millsche inwoners uiting zal worden gegeven.

UC 1915 – 05 – 05 Wo

Ingezonden stukken.

Mijnheer de Redacteur !

Veroorloof U mij een woordje in uwen krant, die ik lees en gezien heb over dat schoone *Vredelied*.

Het is bij ons reeds gezongen en maakte een diepen indruk. Mochten de vluchtelingen uit België, dit eens ook kunnen zingen, vooral de duizenden die hier in de buurt in *Uden* in het kamp vertoeven. En daarom schenk ik 300 stuks als eene aalmoes voor de vluchtelingen te *Uden* in het kamp; en verzoek U vriendelijk deze op te zenden op mijne rekening aan den Eerw. Belgische Pastoor te *Uden*. En ik hoop, dat vele andere lezers van uw krant mijn voorbeeld zullen volgen, en nog meer liedjes van den vrede aan die arme vluchtelingen zullen opzenden; het is dunkt mij een schoon liefdewerk.

In afwachting ,

Uw trouwe lezer H.

=====

Wij danken onzen geachte lezer voor zijne schoone en stichtende daad; wij hebben de 300 ex. franco opgezonden naar het vluchtoord en hopen met hem, dat wij er meer heen kunnen zenden. Wij zullen voor de versjes, die besteld worden voor een der vluchtelingenkampen 10 pCt. reductie toestaan

Dat het "Vredelied" zeer in den smaak valt, blijkt wel hieruit, dat thans, 8 dagen na het verschijnen ervan, reeds 12000 exemplaren zijn verzonden.

Red.

UC 1915 – 05 – 05 Wo

De moord te Roosendaal.

Zaterdagavond is te Antwerpen aangehouden de harmonicaspeler B. uit Breda, die verdacht wordt van den moord te Roosendaal. De Bredasche rechtbank had een premie van driehonderd gulden op zijn aanhouding gesteld.

UC 1915 – 05 – 08 Za

De vlucht der bevolking van Yperen.

Toen Zaterdag en Zondag der vorige week de zware projectielen in de straten van Yperen vielen en de stad begonnen te verwoesten, die eens misschien de liefelijkste van België was, zoo schrijft de correspondent van de *Times*, begreep de bevolking, dat er niets anders overbleef dan de vlucht. De laatste 12000 inwoners, die er van de oorspronkelijke bevolking van 18000 waren overgebleven, verlieten de stad, den weg naar Poperinghe volgend.

Op dien weg reden motorwagens en munitie-colonnes haastig naar het front, de granaten barsten overal in het rond en de lucht dreunde van den donder der kanonnen. Dan kwamen de motorwagens weer terug, vol met gewonden. Anderen, die minder zwaar waren getroffen, strompelden langs den weg met verbonden ledematen of rustten een wijle op den drempel van een huisje. Maar dit was nog het gewone beeld van den oorlog, dat men verwacht en waaraan men gewoon is geraakt. Hartverscheurend was het te zien, hoe de bevolking, bepakt en beladen met haar schamele have, een goed heenkomen trachtte te zoeken. Velen hadden het bezit, dat zij redde konden, geladen op een kreupel wagentje, getrokken door een paard of koe. Nonnen, verdreven uit haar kloosters, die zij wel nooit gedroomd hadden nog eens te zullen verlaten, hielpen de oude en de gebrekkigen. Mannen droegen kinderen op hun rug en zware zakken, strompelende onder het gewicht. Vrouwen hadden vaak haar beste plunje gered door ze aan te trekken. Tusschen dien stoet bewogen zich schreiende kinderen, afgeraakt van de ouders of kennissen, die zij nu hulpeloos tusschen al die groepen zochten.

Maar goed deed het te zien, hoe de Engelsche soldaat overal hulpvaardig was. In de motorlorries, die ledig van het front terugkeerden, laadden zij vrouwen en kinderen, die door den tocht waren uitgeput; zij duwden fietsen voort, waarop hooge pakken gevaarlijk waggelde waren opgestapeld; zelfs licht gewonden hielpen een handje mee, door lichte pakjes te dragen en kleine kinderen onder hun hoede te nemen.

Waar gaan al deze ongelukkigen heen? Naar Poperinghe? Maar reeds wordt ook deze stad beschoten en zij zullen de grens van hun vaderland moeten overschrijden en Frankrijk binnentrekken, een onbekende toekomst tegemoet.

Te midden van al deze verwarring en ellende op den straatweg, waarboven de granaten uiteen barstten en waar de donder der kanonnen de lucht vervulde, was op zij van den weg een boer kalm bezig zijn land te ploegen, zonder zich om al het geweld te bekommeren.

UC 1915 – 05 – 08 Za

* Zeeland. De bedevaart van St. Cornelis was buitengewoon druk. Van Zaterdag-middag tot Zondag-avond was het dorp vol volk. Ook de Belgische vluchtelingen toonden veel belangstelling. Alles verliep in de beste orde. Alleen moesten eenige luitjes, die zwaar in de beenen werden, het moede hoofd een poosje op een gemeentepeluw neervlijen.

UC 1915 – 05 – 08 Za

Vluchtelingen in Noord-Brabant en Zeeland.

Gemeld wordt, dat met uitzondering van zieken, ouden van dagen en bewoners van schepen en woonwagens, alle onvermogene vluchtelingen, die tot nu toe in Noord-Brabant en Zeeland onderstand genoten, ondergebracht zijn in de vluchtoorden Ede, Nunspeet en Uden. Meer bepaald zijn de vluchtelingen verblijven te Houtenisse en Bergen op Zoom geheel “Java” te Bergen op Zoom bijna geheel ontruimd. Hiermede is bijna geheel de genoemde provincies het vraagstuk van de verzorging der onvermogene vluchtelingen volgens het

verlangen der militaire overheid om de taak van de betrokken gemeenten te verlichten, heel wat eenvoudiger geworden.

Tengevolge hiervan zal het kantoor van den regeeringscommissaris voor de vluchtelingen in Noord-Brabant en Zeeland, jhr. Mr. A. Ruys de Beerenbrouck, gevestigd te Roosendaal, einde dezer maand naar Uden worden verplaatst. Als plaatsvervanger van den genoemden regeeringscommissaris bij afwezigheid ten kantore zal optreden de regeeringscommissaris te Uden, overste Wilhelm.

UC 1915 – 05 – 12 Wo

Plaatselijke Berichten

Mgr. Diepen in het Vluchtoord te Uden.

Donderdag-avond werd ons vluchtoord op eene even aangename en onvoorbereide, als vereerende en hooggewaardeerde wijze verrast door het bezoek van Z. D. H. Mgr. Diepen. 't Was ongeveer half-zeven, en een groot getal geloovigen was vereenigd in de kerk voor de Meimaand oefening. Eensklaps bespeurde men dat er iets bijzonders plaats had. De Z. Eerw. heer Pastoor Mets werd uit de kerk geroepen. Na korte afwezigheid verscheen hij wederom, doch bleef bij den preekstoel staan en deelde daar iets mede aan Kapelaan Hofman, die het woord Gods verkondigde ter eere van onze goede Moeder. Weldra was de toespraak geëindigd en de Z. Eerw. heer Pastoor deelde mede, dat Mgr. Diepen was aangekomen en een woordje wilde zeggen.... Op 't zelfde oogenblik ging de deur der Sacristie open, Mgr. Diepen, vergezeld door zijne Secretaris en den directeur der Bisschoppelijke Kweekschool, trad het heiligdom binnen, knielde voor 't Allerheiligste en beklom den zoo eenvoudige kansel.

Eenvoudig was ook de toespraak van den Kerkvorst. Z. D. H. betuigde verheugd te zijn, de geloovigen in zoo grooten getale rond Maria's beeld te vinden, deelde in allen eenvoud mede wie hij was, en hoe hij, op rondreis zijnde in 't Bisdom, eenen omweg had gemaakt, teneinde de vluchtelingen te komen bezoeken, en spoorde allen aan apostelen te wezen, en hunne vrienden en kennissen ook mede naar 't dagelijksch Lof te brengen. Ten slotte, immer in allen eenvoud, troostte Mgr. De aandachtige menigte, sprak van het aardsche en van het hemelsche vaderland daarboven, vanwaar Maria hare kinderen beschermt, en waar Zij voor hen bidt. Ook beloofde Mgr. De hulp zijner eigen gebeden, als onderpand waarvan Z. D. H., steeds in allen eenvoud, aan het geknielde en diep geroerde volk zijnen bisschoppelijken zegen gaf, en men kon het den Prelaat aanzien dat het hem goed had gedaan op deze wijze kennis met ons kamp gemaakt te hebben.

Voor 't altaar geknield woonde toen Mgr. Het Lof bij, en ontving op zijne beurt, en in vereeniging met de geloovigen, den zegen des Allerhoogsten. Daarna vertoefde Z. D. H. nog eenige oogenblikken op de Pastorie, en ging, begeleid door den heer Sijstermans, burgemeester van het vluchtoord, den Regeeringscommissaris, overste Wilhel, tegemoet, die inmiddels van uit Uden per auto was aangekomen.

In diepe eenvoud..... *Vluchtoordbewoner*

UC 1915 – 05 – 15 Za

H. Mis in het Vluchtoord.

'Morgens om half zeven klept het Angelusklokje over 't vluchtoord en om 7 uur is de eerste H. Mis voor 't volk. Daar men, tot nog althans, eerst om 7 uur moest opstaan, is de kerk alsdan niet druk bezocht, maar die eerder opstaan, om deze H. Mis bij te wonen, zijn de brave zielen, die elken dag zich sterken met het Goddelijk Hemelbrood. Een veertig à vijftig elken dag. 't Getal is niet groot, als men bedenkt, dat in België de dagelijkse Communiën zeer

talrijk waren, doch 't groote getal van hen, die dagelijks communiceerden, is elders. Om kwart voor acht gebruiken ze hun ontbijt en om half 9 is de kindermis; dan is de kerk gedeeltelijk gevuld met kinderen en verder met groote menschen geheel gevuld. Van de kerk trekken de jongens met hunne onderwijzers, de meisjes met de zusters naar de scholen. 't Eerste half uur is 't catechismusles en eenige malen in de week geven de geestelijken in de verschillende klassen catechismus van half twaalf tot bij half een. Het onderwijs is verplichtend, de catechismus is natuurlijk vrij. Toch meen ik, dat slechts één, zegge één vader, niet wil, dat zijn kind 't godsdienst onderwijs volgt. De weinige protestantsche kinderen, er zijn slechts een viertal protestantsche familieën, laat ik natuurlijk buiten rekening voor de godsdienstige belangen dier lieden in 't kamp komen. En nu doet 't mij een innige vreugde, over 't onderwijs niets dan goeds te kunnen zeggen. In de scholen heerscht een orde, een tucht, die bewonderenswaardig is. Met waar genoeg gaan we in de scholen catechismusles geven; de kinderen kennen hun lessen en wij hebben slechts uitleg te geven. Mijne hulde aan geheel het onderwijzend personeel, mijn hulde aan onze Zusters !

Ik heb altijd, dat spreekt vanzelf, allen eerbied voor onze religieuzen gehad, maar nooit heb ik de gelegenheid gehad, zoo hun zegenrijken werkkring te kunnen bewonderen als hier in het vluchtoord. Ik herinner me nog den dag dat twee zusters van 't onderwijs voor 't eerst in het kamp kwamen. 't Zijn Zusters van het arme Kind Jezus, haar Moederhuis is in Simpelveld. Dr. Brouns geleidde ze door t kamp. Treffend was 't te zien, hoe vooral de moeders verheugd waren. Ze kwamen met hunne kinderen naar buiten.

“Ah, zusters, ge komt ook bij ons wonen ? Ge gaat hier onze kinderkes leeren? Da's welle, zulle. Welgekommen, zusters”. Zoo hoorde men alom. En de kinderen moesten de zusters een handje geven. Er was vreugde onder de moeders. In hun woonplaats gingen hunne kinderen naar de zusters, ze waren er wel, nu de zusters hier waren, konden ze over hunne kinderen gerust zijn. Dr. Brouns verklaarde me later, dat hij aangedaan was, als hij de genegenheid van dat gewone volk voor de zusters zag. En treffend is het ook te zien, hoe de kinderen de zusters liefhebben, hoe deze “nonnen” met de kinderen weten om te gaan ! Een zuster geeft thans de bewaarschool. Reeds een honderd van die dreumessen zijn daar bijeen. Thans moet Dr. Brouns weigeren, er is voorloopig geen plaats meer. Maar als een moeder met haar kind wordt weggezonden, “dan begint 't spektakel”, zei me de doctor. Dan begint de kleine te huilen en te schreeuwen: 't wil bij de zuster zijn. En nu, na eenige dagen zijn die kleintjes gedresseerd, dat ge er verbaasd over staat. Allen vragen en zoeken naar één zaak: 't goede vriendje of vriendinnetje van zuster te zijn. “'t is of ze die kinderen betooverren,” zei mij een niet-katholiek, die de bewaarschool had bezocht. En waarlijk, er gaat een kracht uit van die edele maagden naar het reine kinderhart, welke men bewonderen moet. Voor hoeveel dezer kinderen is het een zegen, de lessen te mogen volgen, onder de leiding te staan van deze Bruiden van Christus ! Dat blijft hun bij, het leven lang !

Ook voor 't onderwijs der Waalsche kinderen is gezorgd; ook voor hen is er een school opgericht.

Over geheel het onderwijs-personeel slechts woorden van lof !

Allen wijden zich met hart en ziel toe aan hun vaak lastige, maar zoo nuttige en heilzame taak onder 't bestuur van Dr. Brouns, die het vertrouwen der bevolking van den beginne af wist te winnen.

P. B. METS

UC 1915 – 05 – 15 Za

Retraiten voor Belgische Vluchtelingen.

Veel goeds heeft Nederland aan de arme Belgische vluchtelingen bewezen, op stoffelijk en ook op geestelijk gebied. Zeer troostrijk en vruchtbaar zijn o.a. de retraits geweest te Venlo

gegeven aan vluchtelingen uit het Walenland. Duizende arme vluchtelingen zijn nu vereenigd in het vluchtoord te Uden. Hoe heerlijk zou het zijn indien wij er konden in slagen onder hen te vormen een keur van degelijke, echt Katholieke mannen, die door woord en voorbeeld het godsdienstig leven hoog houden.

De eerstelingen, 10 flinke mannen, sloten zich reeds aan bij ene groep retraitsanten uit andere parochiën; hun voorbeeld zal ongetwijfeld navolging vinden. De eenige moeilijkheid is weer het geld. Zelf bezitten zij niets meer, en de kosten zijn niet gering.

Zouden er, vooral onder de meer gegoede Dames en Heeren oud-retraitsanten niet velen zijn, die ter liefde Gods althans één dier armen in staat willen stellen, de genade en troost eener goede en degelijke retraite te smaken? En zou er misschien niet iemand zijn, die uit dankbaarheid voor genaden zelf in en door de retrait ontvangen, door een ruimer gift meerderen, mogelijk wel een heele groep, aan die zelfde gunsten deel wil geven?

Natuurlijk zal door een strenge keuze van retraitsanten gezorgd worden, dat de ingekome gelden aan het doel beantwoorden.

De HoogEerwaarde heer Bruinseels, vertegenwoordiger van Z. Em. Kardinaal Mercier, schonk reeds voor dit echt apostolisch werk een ruime bijdrage, die ons in staat stelde de eerstelingen uit het vluchtoord naar Loyola te doen opgaan. Moge vele dit voorbeeld volgen. Alle giften, ook de geringste, zullen dankbaar worden in ontvangst genomen door den Z.E. Pater Kool, O.M. Conv. Kapelaan van het vluchtoord Uden, of door: de Directie van het Retraitenhuis Loyola te Vucht.

UC 1915 – 05 – 19 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Dat de eerlijkheid bij onze Belgen in 't Udens' vluchtoord ook nog in eere wordt gehouden, blijkt wel uit het volgende: vier Belgische jongens van circa 12 jaar vonden in het Vluchtoord een portemonnaie van een vluchteling inhoudende 700 francs. Zij spoorden den eigenaar op en gaven ze dadelijk terug, vervolgens gingen ze hun vondst aan den heer Commandant van het kamp bekend maken. Deze beloofde hunne eerlijkheid met hen een fonkel nieuw pak kleeren te beloonen, hetwelk zij 's anderen daags in den nieuwe winkel van het kamp (die toen juist dien dag geopend werd) konden komen aanpassen. Of dat vriendelijk aanbod dankbaar aanvaard werd, kan men wel denken.

UC 1915 – 05 – 19 Wo

Ingezonden stukken

Handel, 18 Mei 1915.

M. de Redacteur !

Nu al, meer dan andere jaren, wordt het alom vereerde en oudvermaarde Genadeoord druk door vrome pelgrims bezocht, en zeker in deze droeve tijdsomstandigheden "*de Troosteres der bedrukten*" vurig gebeden, dat door Hare tusschenkomst een einde moge komen aan dien bloedigen en vreeselijken oorlog, en, als "*Hulp der Christenen*" het behoudt van den vrede voor ons Vaderland afgesmeekt.

Zoo'n pelgrimstocht is altijd, maar vooral nu in dezen bangen tijd, zeer aanbevelenswaardig en heel wat nuttiger en verheffender voor hart en ziel, dan een bezoek aan een of ander fiets- of voetbalwedstrijd, vooral op *een dag des Heeren*.

Wel is Handel verstoken van het modern wereldverkeer, doch Gemert is zoo kort nabij en de zeer goed onderhouden kunstwegen en fietspaden, zijn voor de velen een goeden wegwijzer, per rijwiel, moter, per as en ook nog voor zeer velen te voet, alzoo mede genietende van de frissche gezonde dennenlucht en lindebloemgeur, waar Handel als het ware overstroomd.

Een pelgrim.

UC 1915 – 05 – 19 Wo

Uit het Vluchtoord.

Van harte dank voor de ons gezonden exemplaren van het *Vredelied*. Ik heb het onzen onderwijzer ter hand gesteld, en onze kinderen zijn er, o zoo blij mee. Uit Waalwijk werden mij nog 500 ex. geschonken door een oud parochiaan van den Emer. Pastoor Sprangers. Nogmaals besten dank; en moge het *Vredelied* God bewegen eens toch den vrede aan de wereld te geven.

P.B. METS

Pastoor Vluchtoordkamp, Uden.

UC 1915 – 05 – 22 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Onze rijtuigverhuurders hebben het tegenwoordig zoo bar druk met het af-en aanrijden naar 't vluchtoord, dat particulieren zelfs geen rijtuig meer kunnen gehuurd krijgen. Zooals men weet, is de "kamp-auto" in de reparatie en komt zij binnenkort weer in de "vaart". Het is buitengewoon de drukte die er tegenwoordig in ons dorp heerscht. Geen enkel huis is er meer te huur. Gaarne wilde zich ook nog een Belgische apotheker alhier vestigen als hij maar een woning kon krijgen. Het kantoor van Jonkheer Mr. Ruijs de Berenboek, Regeeringscommissaris der vluchtelingen in Noord-Brabant en Zeeland, Mej. de Wed. Terneuzen, op 1 Juni. De Secretaris van dit kantoor komt te wonen in 't huis van den heer v.d. Eerenbeemt. Nog worden er bovendien 2 huizen te huur gevraagd. Vele menschen verdienen met die tegenwoordige drukte een goede duit, die hen in deze duren tijd goed te slade komt. Het is de moeite nog waard om te vermelden dat in den pas geopenden nieuwen winkel in 't Vluchtoord de eerste 2 dagen voor f 1200 aan punten geld werd omgezet. Die winkel verkoopt alles tegen zelfkostenden prijs aan de Belgische vluchtelingen.

UC 1915 – 05 – 29 Za

* Zeeland Tal van Belgen uit het vluchtoord aan de grens van ons dorp zijn verscheiden eigenaars bezig heidegronden om te werken voor Bosch- of andere cultuur.

UC 1915 – 05 – 29 Za

* Zeeland Dagelijks gaan ongeveer 600 K.G. melk van onze fabriek naar het vluchtelingenkamp, wat voor de deelhebbers in de zuivelfabriek lang niet onvoordeelig is.

UC 1915 – 06 – 02 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Zondag-morgen kwamen een 30 tal Roode-Kruis-soldaten uit Tilburg naar hier om het vluchtoord te gaan bezichtigen. Toen zij alles in oogenschouw hadden genomen, keerden zij voldaan wederom naar hun garnizoen terug.

* Nistelrode. Van de 15 vluchtelingen, wien het langer verblijf in de nabijheid der Belgische grenzen door de militaire overheid was ontzegd en daarom in 't Liefdegesticht alhier huisvesting en verpleging hadden gevonden, zijn er 10 naar Arnhem overgeplaatst.

UC 1915 – 06 – 05 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Dat er voor de vluchtelingen voorbeeldig gezorgd wordt kan men zien aan het beleidvol werk der Regeering, die nu voortgaat met houten huizen te bouwen, die uit elkaar te nemen zijn en dan weer passend opgebouwd kunnen worden. De vluchtelingen kunnen met puntengeld deze huizen in eigendom verkrijgen en ze dan naderhand mee naar hun vaderland nemen, dan hebben ze al dadelijk ginds een woning, als de hunne soms in puin zou liggen. De Belgische onderwijzers van het vluchtoord, die van het begin af altijd hier in 't dorp bij de burgers in pension waren, zullen niet naar 't vluchtoord gaan wonen, zooals den laatsten tijd 't plan was, maar nu krijgen ze elk een fiets, waarmee ze ginds kunnen peddelen. Toen gisteren een Belgische straatmuziekantenfamilie een straatstrijkorkest hield stonden die onderwijzers natuurlijk ook daarvan te genieten en ze riepen den muzikanten toe "La Brabançonne"; als met electriciek klonken eensklaps de tonen van 't Belgisch volkslied. Ik was er door getroffen en dacht bij mij zelve; ja menschen gave de goede God dat ge toch maar gauw op uw vaderlandschen bodem uw volkslied in vrede kondet uitschallen.

De vluchtelingen die willen werken, worden met bons uitbetaald, waarop deze punten vermeld staan, elke punt is 2 cent, met deze punten kunnen ze in den "kampwinkel" hunne waren betalen en zooals boven vermeld ook hunne huizen.

* - Dat men maar niet zoo dadelijk met iederen vreemdeling die men niet goed kent, aan moet leggen, ondervond van de week Mej. de Wed. v. D. Deze had een vluchteling in dienst genomen en deze kon het daar zeer goed treffen. Maar nu is hij in den waren zin des woords met de Noorderzon vertrokken. Want op een nacht trok hij er van door met een geleende fiets, kleedingstukken ect. uit het huis meenemend die hem niet toebehoorde. De politie heeft de zaak in handen.

* - L.I. Zondag ging hier een agent rond eener Duitsche onderneming om 30 arbeiders voor Duitschland aan te werven, welke bij Keulen zouden moeten gaan arbeiden tegen een loon van 7 mark per dag zonder kost. Het werd den arbeiders hier afgeraden om in de tegenwoordige omstandigheden ginds te gaan werken.

* - Gaarne vermelden wij dat er hier uit het vluchtoord 12 vrouwelijke retraitanten naar het Retraitenhuis alhier zijn gegaan, terwijl er van namiddag ook nog een 20-tal mannen, met goeden moed onder begeleiding van een ZeerEerw. Geestelijke uit het kamp naar 't Retraitenhuis te Vucht gingen. Mogen zij de blijvende goede gevolgen van dit bij uitstek goede werk ruimschoots ondervinden.

UC 1915 – 06 – 05 Za

* - Gisteren vertrokken van hier een 100tal vluchtelingen naar Engeland, alwaar zij werk zouden vinden. Een huishouden vader moeder en 3 kinderen kwamen achterna, zij moesten den trein voor hun neus zien vertrekken. Wij hadden er meelijden mee, want 't was zoo warm en de tobbers waren zoo zwaar met pak en zak beladen. Gisteren namiddag half drie kwamen er ook weer een partijtje vluchtelingen hier aan. Zoo is het komen en gaan.

UC 1915 – 06 – 09 Wo

Plaatselijke Berichten

* Uden. Op het H. Sacramentsweg had in het Vluchtoord de plechtige processie plaats. Vele menschen uit Uden waren naar het kamp gegaan om getuige te zijn van de plechtigheid. Na afloop der H. Mis zette zich in goede orde de stoet in beweging, die zich al luid den

Rozenkrans biddend en afgewisseld door de luide tonen der beide harmonies over den groote weg van het kamp voortbewoog, want zooals men weet, de harmonie der studenten van 't Uden's College had zich bij de Harmonie van 't kamp aangesloten. De ZeerEerw. Heer Prior der E.E. Kruisheeren alhier droeg het Allerheiligste tot aan het rustaltaar, dat aan de eene zijde van het kamp prachtig was opgesteld, de ZeerEerw. Heer Pastoor van het Vluchtoord droeg het Allerheiligste op den teruggang. De Belgen hadden een mooien draaghemel van blauw doek samengesteld. De vanen en vlaggen had men geleend van de Udensche processie. Het geheel had een goeden indruk op de Udensche menschen gemaakt.

* - De twee Belgische onderwijzers uit het Vluchtoord, die van de week naar de keuring moesten in den Bosch om bij goedkeuring naar het Belgische leger te worden geëxpédieerd kwamen met een verlicht hart naar huis omrede zij afgekeurd werden voor den dienst.

UC 1915 – 06 – 12 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Dinsdag brachten de ambtenaren van het Belgische Consulaat te 's-Bosch een bezoek aan het vluchtoord alhier, om de betrekkingen der aan het front staande Belgische militairen hun geld te komen uitbetalen.

UC 1915 – 06 – 16 Wo

Plaatselijke Berichten.

*Uden. Dat er in het Vluchtoord nog al gerookt wordt zal men begrijpen als men weet dat er van de week binnen den tijd van één uur duizend pakjes tabak door de Belgen in den "kampwinkel" werden verkocht.

UC 1916 – 06 – 16 Wo

* - De gulden tijd voor onze rijtuigenverhuurders is voorloopig weer om. Gisteravond is de kamp-auto, die in reparatie geweest is, weer in de vaart gekomen. Zooals wij vernemen zijn er rijtuigverhuurders die nog al aardige rekeningen te goed gemaakt hebben.

UC 1915 – 06 – 19 Za

Plaatselijke Berichten

*Uden. Een klacht die niet ten onrechte gedaan wordt kwam ons dezer dagen ter oore. De kersenpluktijd is, zoolang de kersenmijn bestaan heeft, een goede tijd van verdienste geweest voor velen onzer werkmenschen, maar nu vernemen wij dat er zich al Belgen gepresenteerd hebben om voor 50 cent per dag kersen te plukken. De Belgische vluchtelingen worden hier zeer voldoende gekleed en gevoed en daarenboven kunnen al degenen die werken willen, in het kamp werk krijgen, zoodoende zij voldoende zakgeld kunnen verdienen. Nu dunkt ons dat deze handelswijze van de Belgen gansch verkeerd is; aan de Udensche werkmenschen, die er toch tegenwoordig al erg voorzitten, op zoon manier hun daggeld af te nemen dat werkt verkeerd, daar kunnen ongeregdheden uit voortkomen en groote ontevredenheid. Het is te hopen dat dit schrijven onder de oogen komt van de bevoegde autoriteiten die voor deze verkeerde concurrentie nog in tijds een stokje kunnen steken.

* - Dinsdagavond hielden de bakkers al weer een vergadering. Nu ging het over het verwisselen der nummers. Iedere bakker die voor het Vluchtoord bakt moet zijn gebak nummeren met de nummer dat hem is aangegeven. Nu bestaat er onder de Belgen verschil van welke bakker het brood komt en om aan dit geredder een eind te maken moesten de

nummers verwisseld worden. Dit is een doellooze handelwijze, daar de Belgen over een paar dagen immers toch weer weten welke hun geliefde nummers zijn.

* - Het is ons een genoegen te vermelden dat er Dinsdag namiddag om half 2 wederom een 543 Belgen uit het Vluchtoord onder geleide van hunnen ZeerEerw. Heer Kapelaan naar het retraitsenhuis te Vucht vertrokken. Men kon het hen aanzien dat ze welgemoed ginds togen.

UC 1915 – 06 – 19 Za

Hoogbezoek in 't Vluchtoord.

Dinsdag-namiddag rond 1 uur arriveerden met twee auto's in het vluchtoord Mevrouw Cort van der Linden en gevolg, bestaande uit circa 10 personen. De Overste van 't vluchtoord, de HoogEdelGestr. Heer Wilhelm begeleidde het hooge gezelschap door het Vluchtoord. Alles werd met belangstelling in oogenschouw genomen. Scholen, kerk, kantwerkscholen, ziekeninrichting, keuken, eetzaal, kleedingmagazijnen enz. Allen betuigden hierover hunne hooge goedkeuring en waren vol lof over het geen ze gezien hadden. Circa half-5 verliet het hooge gezelschap het vluchtoord en werd de terugreis wederom aanvaard.

UC 1915 – 06 – 23 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. In het Vluchtoord werd Zaterdag en Zondag-namiddag, door een Nijmeegsche een bioscoopvoorstelling gegeven, "van de Kribbe tot het Kruis"entree 5 cent. Voor de kinderen. Zondag een gratis voorstelling

* - Het is ons een genoegen te kunnen vermelden, dat heden een 50-tal jonge Belgische meisjes uit het Vluchtoord onder geleide van den WelEerw. Heer Kapelaan van 't Vluchtoord naar 't Retraitsenhuis gingen. Men kon het hen aanzien dat ze er met goeden moed op af trokken.

**- Zaterdag kwam er bij een zijner kenissen alhier een brief aan die den 6 juni uit Veurne aan het front was verzonden door den alom bekenden wannenmaker Casimir Vergucht. Op de Schafstraat en bij alle boerenmensen was hij bekend. Wij allen immers, hebben dien goedigen man, als hij met H. Sacramentsdag in Uden was, in zijn manchesters pak zoo getrouw de H Sacramentsprocessie zien volgen. Toen de oorlog begon was hij ook in Uden en vertrok hij naar België omdat hij wist dat zijn plicht hem riep. Hij zeide nog toen hij vertrok, wat er ook ga gebeuren, maar op de Udensche mensen schiet ik niet. Hij staat nu al geruimen tijd aan het front en liet al zijn Udensche vrienden en bekenden groeten en zeggen dat hij nog leefde en dat hij hoopte dat de goede God hem nog ooit in Uden zoude laten komen, dat hij de medaille van O. L. Vr. Ter Linde van Uden, die een vriendenband had, altijd aan een lint op zijn hart droeg. Laten wij hopen dat we dien man nog dikwijls in Uden zien rondgaan, met zijn wannen op den rug.*

UC 1915 – 06 – 26 Za.

*Uden. Het is en blijft nog maar elken dag rijden van planken en balken en verder timmerhout naar het vluchtoord, zoodat het bouwen van uit elkaar neembare huizen maar geen einde neemt.

UC 1915 – 06 – 26 Za

Belgische arbeiders.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft zich bereid verklaard zijne tusschenkomst te

verleenen voor de werving van arbeidskrachten uit de Belgische vluchtelingen om behulpzaam te zijn bij den hooibouw enz. Belanghebbende die op deze wijze hun tekort aan arbeidskrachten willen aanvullen, hebben zich te wenden tot de regeeringscommissarissen van de vluchttoorden te Nunspeet, Ede of Uden.

UC 1915 – 07 – 03 Za

Plaatselijke Berichten

* Uden. Aan de kersenmijn is in plaats gekomen van den heer A. Smulders, die zooals men weet, klerk is bij den HoogEd. Gestr. Heer Wilhelm in 't vluchtoord, een vluchteling die op Volkel woonachtig is. De jonge heer André v.d. Loop is bij de telefoon in het kersenmijn aangesteld.

* - Op St.Petrus en Paulusdag deden circa 250 Belgische kinderen boven de 7 jaar, in 't vluchtoord alhier, hunne eerste H.Communie. Alle bakkers van Uden moesten er krentebroodjes voor bakken en zij werden bovendien ook nog op chocolade onthaald. Heel gaarne gunden we den kleine bannelingen een plezierig feest en een bijzonder onthaal op den schoonste dag van hun leven.

* - toen Woensdag-voormiddag de Belgische onderwijzers per fiets naar de school van 't vluchtoord reden, werd op eens op den Hoevenschen weg een paard schichtig. Het paard draaide zich om den weg over en een onderwijzer reed tegen een kar en viel met zijn voet onder het rad. Zijn schoen stond dadelijk vol bloed. Docter de Ruijter uit 't Vluchtoord verleende geneeskundige hulp. De Regeerings-auto van 't vluchtoord bracht den gewonde naar zijn kosthuis in de straat alhier.

* - Dat onze Regeering al het mogelijke doet om onze neutraliteit te bewaren kan men hier in Uden ook zien. Als er eieren voor 't buitenland ingepakt worden, en die worden hier wekelijks met honderdduizenden verzonden, dan blijven de Rijksambtenaren er trouw bij zitten de wacht houden tot dat de kisten gesloten zijn en verzonden worden. Zelfs bij het retourneeren van leege cementzakken naar 't buitenland blijven de ambtenaren toezien, tot dat de zakken leeg tot een pak saamgebonden verzonden zijn.

UC 1915 – 07 – 07 Wo.

Het Vluchtoord.

In het begin is er al veel geschreven over 't vluchtoord, maar nu het kamp flink bevolkt is, zien we er weinig meer van vermeld. Daar ik 't vluchtoord tot deze nog nimmer gezien had wil ik ook eens graag de indruk beschrijven die het bevolkte vluchtoord op mij maakte, velen zullen hier nog dingen lezen welke nog niet vermeld werden. De indruk die ik kreeg toen ik er in eens voorstond was geweldig. Als men daar staat dan ziet men bijna zoover als het oog reikt niets dan vele heel groote houten gebouwen, met breede verkeerswegen en pleinen overal, de draden van de telefoon en 't licht geven een eigenaardig geheel, want anders zoude men meenen dat men voor een kolossaal kermisterrein komt. Mijn geleider bracht me 't eerst in 't kleedingmagazijn; daar zag men een zaal van 50 M. lang; in opgepakte rijen hingen kleedingstukken van alle rang en stand, groot en klein, de rijkste ulsters, jassen, broeken, vesten, hoeden, ondergoed, fijne damesmantels, japons, fijne dameshoeden, fijnste gele en witte schoenen, klompen, en ik weet al niet meer wat meer. Hier zag men dat de rijke en ook de gewone Amerikaan zijn kleed zoo maar uittrok en meteen naar Holland zond, in sommige zaten de Amerikaansche geldstukken nog in. Men vertelde mij dat er al 1 ½ maal zooveel uitgedeeld was als er nog hing. Daar deze courant ook veel in Amerika gelezen wordt, wil ik bij dezen vermelden, dat de Amerikanen die de geheele wereld doorreizen, nu eens naar hier koomen, hier zien ze een wereldfeit dat de zon nog nooit bescheen. Hier zien ze dan de

grootsche schouwspel van liefdadigheid dat Holland hier wrocht en waaraan Amerika mee deel heeft. Hier ziet ge de arme bannelingen. Belgen loopen in uwe kleeren. Mij dunkt gaat naar Afrika of Azië zoo iets wat gij hier aanschouwt, maakt een indruk op u, die gij nergens vindt en die gij ook niet meer vergeet. Een ijzeren spoor loopt door 't heele dorp om op lorries met eten en alles wat noodig is door het kamp te brengen. Ik liep een slaapbarak binnen, deze zijn mooi geriefelijk en luchtig ingericht, elke barak in 29 kamers, elke kamer voor 10 personen. Voor de ramen stonden ansichtkaarten te prijken met Belgische Koning en Koningin en Belgische straten. Ja dacht ik, ik wilde, menschen dat ge maar weer in uw België zat. Drie keukens zijn er van circa 20 M. lang, in elke keuken staan 12 stoomkookers om eten te koken, 6 fornuizen omwater te koken voor koffie en alles te reinigen, in de keuken waar ik kwam stonden zoo maar eventjes 10 tonnen, elk zoo groot als $\frac{3}{4}$ bronlievat, vol erwten te weeken, om 's anderen daags te eten; met een grooten lepel was men koffie uit een kolossalen ketel aan 't scheppen, alles grootsch. Er zijn 10 eetzaalen van 50 M. lang elk en in elke kan 1000 man zitten, ik trad er zoo een binnen, de klok op de kerk luide maar aldoor dat de vluchtelingen koffie moesten gaan drinken. Ik trad een volle zaal binnen, maar dat moet men zien, zoo'n duizend man aan 't boterhammen eten, wat een kommen en bordjes en koffiekannen; ze kregen toen omdat het Zondag was, boterhammen met kaas, in de week krijgen ze boterhammen met goede boter er op. Vele gebouwen zijn door kunstig aangelegde bloemperken omgeven, omzoomd met malsche graszoden, bloemen stonden er al veel te bloeien, overal zijn pompen met kristal helder gezond heiwater. We gingen de kerk in, welks klokje altijd nog maar door klepte; ons eerste bezoek was daar natuurlijk aan 't Hoofdaltaar om O. L. Heer hier even goeden dag te zeggen in zijn nederig kerkje op de Udenschehoevenschehei. Het altaar waarop het beeld van 't H. Hart stond was mooi versierd. Er stond ook een mooi Lieve Vrouwebeeld, daarvoor zat een oud moedertje in gebed verzonken; een klein kruiswegje, hing aan de wanden aan een zijde waren de biechtstoelen voor de Walen, aan de andere zijde die voor de Vlamingen. Een koperen doopvont op marmeren voet stond aan den hoofdingang. Des avonds is de torenuurwerkplaat electrisch verlicht, zoodat men veraf in 't kamp kan zien hoe laat het is. Daar stond de electrische centrale die door 't geheele kamp haar licht door de draden aan de vele booglampen meedeelt, wat zal dat bij avond een prachtig gezicht zijn. Van uit de Udensche straat ziet men 's avonds het licht tegen de lucht afspiegelen. Alle hoofdgebouwen, zooals het raadhuis of bestuursgebouwen, ziekenhuis, administratie, heerenhuis, rijkspolitie en postkantoor zijn telefonisch verbonden. Bij het postkantoor staat een winkel en een coiffeurszaak. Dan staat er den puntenwinkel, die uitsluitend aan de vluchtelingen alles aan inkoopsprijs verkoopt. Niemand wordt er gedwongen om te werken, maar die werken wil, zooals aardappels schillen, eetzaal bedienen, ect., ect., kan 10 punten per dag verdienen, dat is 20 cent, hiervoor kan men dan in den puntenwinkel uitsluitend huishoudelijke artikelen, kleeren en genotmiddelen koopen. Aan de huizen hingen in eigengemaakte kooien van pakkisten, musschen, eksters en andere vogels, ook zag ik een eekhoorn in een kooi in een rad rondspringen. Honden liggen er bij de vleet in tonnen; op de huizen hadden de inwonende hun naam met potlood geschilderd en nog een of andere herinnering uit het oude land zooals "Villa Bella", "Au chalet vert", "Belle vue", ect., ect.. ik ging ook langs het Walenkwardier: daar zat een fors gebouwd Walin in haar costume de Dimanche aan hare deur. Gaarne zoude ik haar eens in haar taal aangesproken hebben, maar de tijd was te kort, ik moest vooruit. Toen kwam ik aan 't politiegebouw, daar stond een Belg- geïnterneerd militair, met zijn roode strepen op de broek, deze deed hier met 2 van zijn confraters politiedienst. Op de pleinen lieten de jongens vliegers op met de vleet, de grooteren waren aan het voetballen. De badinrichting met warme en koude stortbaden en de tooneelzaal passeerden we ook. Met dozijnen stonden er de kleppermolens en de bliksemsneldraaiende vlieg machines, allemaal op palen voor de huizen. We kwamen aan de lees- en schrijfzaal, er lagen wel 20 verschillende couranten op tafel, vele

schrijftafeltjes, waaraan men kon gaan zitten correspondeeren stonden ten dienste van iedereen. De apotheek waarin ieder medecijn kan halen is ook niet vergeten. Het raadhuis is mooi ingericht, mooie lichte en luchtige secretarie, flinke raadzaal met groote electriche verlichting. Op het raadhuis hingen publicaties ect., juist een gewoon dorp of stad. Drie scholen zijn er waarin circa 1200 kinderen les krijgen. Er is veel vrouwelijk en mannelijk onderwijzerspersoneel. Ze zijn nog een school aan het bijbouwen, dan is er nog een Fröbelschool voor de kleintjes, deze wordt door Belgische kloosterzusters bediend. Een groot en lichtig ziekenhuis staat er ook. Er waren toen ik er was al 10 uiteenneembarehuisjes klaar, die de Belgen met punten kunnen verdienen en dan meenemen als hun huis in België in puin zou liggen. Deze huisjes zijn van dubbele wanden voorzien, van binnen en buiten wit geschilderd. Zij bestaan uit 2 en 3 vertrekken, tafels, stoelen, kasten, ect., staat er in, zoo worden er een paar honderd getimmerd. Men moet ons kleine Holland toch bewonderen, dat het zoo nauwkeurig en fijn alles weet in te richten en in orde te houden, want 't is immers van te voren nooit gebeurd en we stonden er zoo maar in eens voor. Hulde daarom aan onze liefdadige Regeering. Ik moet rechtuit bekennen, het maakt een indruk die men nooit vergeet. De ansichtkaarten die van het kamp in omloop zijn zooals het had moeten zijn, dus in één woord, zij zijn het kamp onwaardig, ik had nog moeten vermelden, dat toen de menschen uit de huizen kwamen om zich naar de eetzaal te begeven, het toen dwarrelde en zwermde over de pleinen en straten en dat het krioelde van het volk, neen zooiets vergeet men niet. Degene op wien deze wereldgebeurtenis geen indruk maakt, heeft geen gevoel van het leven. Dit was nu op Zondag, misschien kan ik op een werkdag nog wel eens een kijkje ga nemen en dan schets ik onze lezers nog wel eens hoe of het er dan toegaat, tot later dan.

UC 1915 – 07 – 10 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Heden, Zaterdag 10 Juli, zal Z. Exc. Pouillet, Belgische Minister van Onderwijs, een bezoek brengen aan het vluchtoord alhier.

UC 1915 – 07 – 10 Za

Belgische vluchtelingen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft het volgend schrijven verzonden aan den commissarissen der Koningin in de onderscheidende provinciën:

Naar mij wordt medegedeeld, is het voorgekomen, dat Belgische arbeiders, die hier te lande in normalen loondienst waren, met verbreking van hun contract den arbeid neerlegde en zich in een andere gemeente als vluchteling voor onderstand aanmeldden. Het is mij niet bekend, of in dergelijke gevallen onderstand voor rijksrekening werd gegeven, maar vast schijnt te staan, dat onderstand is verleend.

Voor zoover particulieren dit doen, kan daartegen mijnerzijds geen maatregel worden genomen, maar ik verzoek U H.E.G. de burgemeesters in uw gewest, onder mededeeling van het bovenstaande, namens mij uit te noodigen, scherp toe te zien dat rijksonderstand alleen aan de werkelijke vluchtelingen ten goede kome en niet aan hen, die loonenden arbeid moedwillig hebben neergelegd. De bovendedoelde feiten schijnen in de laatste maanden te zijn voorgekomen. Onderzoek van de ondersteunden, die zich in dien tijd hebben aangemeld en van nieuwe gevallen zal dus voor het beoogde doel toereikens zijn. In het uiterste geval, wanneer ter voorkoming van erger hulp aan dergelijke pseudovluchtelingen moet worden geboden, kunnen zij met mijn machtiging worden opgezonden naar een vluchtoord.

UC 1915 – 07 – 14 Wo.

Hoog bezoek aan 't Vluchtoord.

* Uden. Zijne Excellentie P. Poulet, Belgische Minister van Kunsten en Wetenschappen bezocht l.l. Zaterdag 10 Juli, het Vluchtoord alhier.

Om 11 uur werd Zijne Excellentie aan de Kerk ontvangen door de E.E. H.H. Geestelijke van het kamp. Daarna nam hij plaats vóór in de Kerk, gevolgd door den HoogEd. Gestrengen Heer Jonkheer Mr. Ruijs de Berenbrouck, den HoogEd. Gestr. Heer Wilhelm, Regeeringscommissaris van 't Kamp, den Wel Ed. Heer Zoetmulder, den WelEd. Achtb. Heer Sijstermans, Burgemeester, den WelEd. Heer Dony, Belgisch Consul in 's-Bosch, enz. Eenige godsdienstige liederen met betrekking tot den oorlog werden door de schoolkinderen uitgevoerd.

De ZeerEerw. Heer Pastoor Mets hield dan eene korte aanspraak. In kernachtige hartroerende woorden verwelkomde hij Zijne Exc. uit naam van alle vluchtelingen. Welkom als vertegenwoordiger van het verdrukte, halfverwoeste, maar toch nog moedig levend België. Welkom als Gezant van den heldenkoning Albert en zijn dapper Leger.

Spreker sprak het volle vertrouwen uit dat alle Belgen hebben in de toekomst; "Onze zaak is rechtvaardig en het martelaarsbloed onzer vermoorde priesters, vrouwen en kinders zal niet nutteloos zijn vergoten. Steeds blijven alle Belgen eensgezind en hebben maar één verlangen; ons België vrij en onafhankelijk als voorheen!"

Gevolgd door honderden vluchtelingen wandelde de Minister daarna het vluchtoord rond, en menig man kwam uit de menigte Z.E. raad en hulp vragen. Voor allen had hij een vriendelijk woord en een warmen handdruk. Men kon het den Belgen aanzien hoe vereerend en troostend het hun was, een hunner Ministers in hun ballingschap terug te zien.

's Namiddags bracht Z.E. een bezoek aan de scholen. Deze waren versierd met kransen en vlaggetjes en enkele jaarschriften waaronder het volgende:

In stILLen Vreê
In treUrIg Wee
In oorLogstIJ
En LeVensLIJ
In LeeD en roUW
Den LanDe troUW.

Over de flinke, degelijke inrichting der scholen en den goede gang van het onderwijs, sprak de heer Minister zijne volmondige voldoening uit. Een heuglijke dag, die voor alle Belgen een spoorslag zal zijn om het droevig lot manmoedig te blijven dragen tot het verlossingsuur zal slaan !

UC 1915 – 07 – 17 Za

De Duitschers in België.

De grenzen zijn voor de inwoners van Esschen weer geopend, doch de bepalingen zijn zeer verscherpt. De vrouwen mogen 's morgens om 7 uur, na haar pas genomen te hebben, tot 's avonds 7 uur, zich naar Nispen en Roosendaal begeven. De mannen mogen van 's morgens 10 uur tot 's avonds 7 uur. De pas geldt echter steeds tot aan Roosendaal. Zij, die verder in Nederland zaken hebben en een of twee dagen weg willen blijven moeten een storting van 500 tot 5000 mark bij het Duitse pasbureau deponeren. De gewone passen tot Roosendaal zijn tot zeven uur geldig; zij die om 7 uur niet in Esschen present zijn worden beboet met 100 – 500 mark.

Te Brussel is de prijs van het vleesch 10 centiemen per K.G. afgeslagen. Te Anderlecht –

Cureghem bij Brussel waren 1700 stuks vee ter markt gebracht, waaronder een 1000-tal kalveren. De boter stijgt gedurig in prijs. De eieren worden verkocht tegen 13 en 14 francs de 100 stuks.

De Duitschers maakten bekend, dat elke landbouwer voor zijn dieren de volgende hoeveelheid hooi mag bewaren: 1500 K.G. voor een paard, 1500 K.G. voor een koe en 600 K.G. voor elk dier onder de 6 maanden. Dit alles moet nauwkeurig aan de Kommandantur bekend gemaakt worden.

UC 1915 – 07 – 17 Za.

* Uden. Dinsdag zijn uit 't Vluchtoord alhier, 200 Belgische vluchtelingen naar Engeland vertrokken alwaar zij werk zouden krijgen. Daags van te voren waren er circa 60 in het Vluchtoord aangekomen en er gaat geen dag voorbij of we zien geheele huishoudens arriveren die in 't kamp van gegoede families die zolang in hun onderhoud voorzagen totdat hunne spaarpenningen opgeteerd waren. 't Is wezenlijk treurig om aan te zien.

* - Het zal den vrienden en kennissen der E.E. Kruisheeren in België zeker aangenaam zijn te vernemen, dat de HoogErw. Heer Holmann, Mag.-Gen. der Orde zijn kloosters in België deze week bezocht heeft en, goede tijding van alle kloosters heeft medegebracht.

* - Het gaat den boerenstand goed tegenwoordig, en we zien dit gaarne. Met handen vol geld maken ze van alle vee, eieren, kersen, bessen, enz., maar nu moet men ook eens vragen hoe is het met den werkman hier gesteld? Bijna iedereen houdt zijn geld vast ook degenen die veel geld van hunne waar maken. Alles is duur, als ik met een gulden naar den winkel ga breng ik zoo'n beetje thuis, hoorde ik al menige werkmanshuismoeder zeggen. Toen ik vanmorgen over 't veld ging, waar een werkmansvrouw aardappels aan het uit doen was, klaagde zij steen en been en noemde al verschillende huishoudens op die het hier hard te verantwoorden hebben, onze kinderen en wij ook zouden graag den overschot opeten, die uit het Vluchtoord de veevoertonnen ingaat zei ze, en de tranen kwamen in haar oogen toen ze zei dat zij l.l. Zondag graag een stukje spek bij hun brood zou hebben gehad, maar de slager had heb toen geantwoord, dat al het spek in de schouw hing te rooken en dat het allemaal naar het kamp moest. Dit is nu ook eens een kant van de medaille die in oogenschouw genomen moet worden.

* Zeeland.

Naar wij vernamen, zijn door bevoegde autoriteiten bijzondere maatregelen getroffen, om de eigendommen onzer inwoners te beschermen tegen minder goede elementen onder de Belgische refugiés, wat zeer toe te juichen is. Veel Belgen werken als "*graanpikkers*" (maaiers) bij onze landbouwers en verdienen zodoende een aardigen duit.

* Haps.

Door den heer P.G. Rau uit Antwerpen die met zijn gezin thans alhier woont en te Antwerpen een fabriek van bamboes artikelen bezat, zal thans alhier, voorloopig in 't klein, en een te bouwen houten loods tegenover 't station, een dergelijke inrichting worden gevestigd. Werklieden uit het vluchtelingenkamp te Uden zijn reeds aangenomen en de spoorwegmaatschappij stelt den grond beschikbaar. Zou het opnemen dan zal het spoedig tot uitbreiding worden overgegaan.

UC 1915 – 07 – 21 Wo

* Uden.

Vrijdag deden 5 Belgische Zusters een uitstapje van Veghel naar hier met hunne groote schaar Belgische weesmeisjes. Zij waren allemaal in mooi uniform gekleed en wandelden zeer te vrede door onze straten.

* - Binnenkort komen er hier circa 1500 Belg. vluchtelingen in 't vluchtoord bij, deze komen uit het kamp van Ede. Het kamp van Ede wordt ingericht voor onze soldaten en moeten naar andere vluchtoorden vertrekken.

UC 1915 – 07 – 24 Za

Steun uit Denemarken voor Belgische vluchtelingen.

Na den val van Antwerpen en den uittocht der bevolking naar Nederland werd in October 1914 door de Deense pers een begin gemaakt met het bijeenbrengen van gelden ten behoeve van de Belgische vluchtelingen hier te lande.

Die gelden werden door tusschenkomst van den consul-generaal der Nederlanden aan de Nederl. Regeering overgemaakt, terwijl in het algemeen de wijze van besteding ten bate der vluchtelingen van haar werd overgelaten. Men deelt thans mede dat het totaal der aan de Nederlandsche Regeering overgemaakte bedragen f 442.086.13 bedraagt.

Een bedrag van f 113.504.48 is op uitdrukkelijk verlangen van de gevers bestemd geworden om door verschillende comités te worden gebruikt voor de onmiddellijke ondersteuning van behoeftige Belgische vluchtelingen. Met het oog op de omstandigheid dat, voor zooverre de particuliere weldadigheid hier te lande voldoende kan voorzien in de zorg voor de vluchtelingen de Regeering toch den noodigen in financieelen steun verleent, werd het niet in het belang der Belgische uitgewekenen geacht de overige bijdragen uit Denemarken op dezelfde wijze te doen gebruiken. Het overblijvende deel der giften ten bedrage van f 328.581.65 besteedt de Minister van Binnenl. Zaken door tusschenkomst van de Centrale Commissie tot behartiging van de belangen van naar Nederland uitgeweken vluchtelingen voor werk verschaffing aan deze vluchtelingen in verband met de wederopbouw van vernielde woningen in België.

In de vluchtoorden worden thans door uitgeweken Belgische werklieden honderden verplaatsbare woningen gebouwd die bestemd zijn na den oorlog naar België te worden overgebracht. Voorts wordt met dit geld ook voor de geestelijke belangen der vluchtelingen zorg gedragen door het verschaffen van onderwijs.

UC 1015 – 07 – 24 Za

* Uden.

Namens den Ed. Achtb. heer Burgemeester van Uden is in alle herbergen den 17 d.d. een kennisgeving opgehangen, behelzende dat het voorgekomen is dat de Belgen zich schuldig maken aan drankmisbruik en wordt den herbergier hierop gewezen; dat in geval van misbruik, maatregelen zullen genomen worden die niet ten voordeele van de betrekken herbergiers zullen zijn.

* - Velen zullen zeker nieuwsgierig zijn te vernemen, hoe het met het gewas gesteld is op de ontginning bij 't vluchtoord. Men kan hier zien, dat verschillende planten, verschillende eischen aan den grond stellen; terwijl spinazie totaal mislukt is, is daarentegen de postelein uitstekend gelukt. Verder kan men zien, dat wortelgewassen er nog niet groeien, en de kool, zooals roode kool wel, maar daarentegen witte en savooiekool slecht; wat het laatste betreft, is wellicht te wijten aan overtollige beerbemesting. Daartegenover vinden we de aardappels, die niettegenstaande ze een maand te laat gezet zijn, goed in het loof staan en reeds bloeien. Uitgenomen enkele achterblijvers, en weer en wind in aanmerking genomen staat het gewas goed. De boekweit die voor 5 dagen puik stond, heeft door de vorst en storm der laatste dagen

zooveel geleden, dat er plekken zijn, waar hij totaal vernietigd is. Het terrein dat ontgonnen is, heeft circa de grootte van 10 H.A. en is klaar op het in orde brengen der wegen na. Dat men er op uit is om den toestand van het land te verbeteren, bewijst de mestvaalt die door den reinigingsdienst bij elkaar gebracht wordt, die dan nog verbeterde wordt door het mengen van faecalien waardoor zij een uitstekende composthoop krijgen. En nu nog wat over de tuintjes. Het spreekwoord, "die het laatst lacht, lacht 't best," wordt hier weer bewaarheid. Bij den aanvang, toen de perken ingedeeld en beplant moesten worden, met uit een liefdadig doel geschonken rozenstruiken en andere bloemgewassen, werd er mee gespot en gelachen, dat er niets van terecht zou komen, maar nu komt en overtuigd u ;ieder park waar rozenstruiken geplant zijn is één reusachtig bouquet en de andere planten staan reeds in bloei of zullen weldra bloeien, wat met de frischgroene grasranden een aangenaam iets voor het gezicht is. Men ziet dus dat men niet te vroeg moet lachen.

UC 1915 – 07 – 28 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden.

Van de week is er tijding gekomen dat de 1500 vluchtelingen uit het kamp te Ede niet naar Uden zullen komen. Het schijnt maar een voorloopige maatregel te zijn geweest, om te weten of er hier in geval van nood plaats voor dezelve zoude zijn.

* - Er is hier bij de varkensslagers geen schijfje hard gerookt spek meer te krijgen. Van de week werd bij een slager alhier aanvraag gedaan voor de levering van duizende ponden spek voor het kamp, maar de slager kon er niet meer aan voldoen, want hij had het niet. Waar zal dat van de winter naar toe moeten. Er worden bijna geen varkens meer gemest zeggende de boeren omdat de half vette varkens te veel opgekocht worden voor 't export.

* - Zondag-namiddag half 2 kwam er een gezelschap van 20 man uit Gennep, lustig het Limburgs volkslied "Waar in 't bronsgroen eikenhout" zingend, door onze straten getrokken. Een maréchaussée was er o.a. ook al bij. Zij togen opgewekt naar 't Belgische vluchtoord om daar een vreedzame voetbalmacht met de Belgen te gaan spelen.

* - Dat er in 't vluchtoord alhier, alles gedaan wordt om het den Belgen dragelijk te maken, zal men zien, als men verneemt dat er een leesbibliotheek is opgericht van goede boeken, Hollandsche en Fransche en dat er onlangs voor niet minder dan f 600 boeken zijn aangekocht.

* - Iets wat ik nog nooit gezien of gehoord heb en velen met mij denk ik was, dar er van de week een boer op het Hoeven's veld aan 't rog maaïen was met een graszeis. Twee man stonden er bij en die paktten telkens het afgemaïide bij hem weg en zetten het overeind op 't land. Iedereen die verstand van maaïen heeft zal begrijpen dat het maar rogske was dat de boer daar afmaaïde en zoo is er veel tegewoerdig hier te lande

* - Zaterdag-avond hielden de bakkers van Uden eene vergadering in de herberg van den heer v.d. Loop. Doel der vergadering was afslag van het brood, dat voor 't vluchtoord gebakken wordt. Daar de inkoopsprijs van het tarwemeel verlaagd is, werd daarom ook dadelijk den afslag vastgesteld.

UC 1915 – 07 – 28 Wo

De verjaardag der Belgische Koningin in het Vluchtoord.

De Belgen van het vluchtoord vierden wederom feest op Zaterdag 24 Juli. De Belgische vlag wapperde weer naast hare Hollandsche zuster: mannen, vrouwen, en kinders droegen het driekleurige strikje. 't Was immers de verjaardag hunner lieve Koningin. Om half- 9 uur was er in de smaakvol versierde kapel eene plechtige Mis met Te Deum, waarin al de H.H.

Bestuursleden van 't kamp tegenwoordig waren. Na de Mis deed de ZEerw. Pastoor Mets eene roerende toespraak, waarin hij Koningin Elisabeth voorstelde als de moeder van haar volk; moeder vooral van hare dappere "jongens" de soldaten, wier eigen moeder zij zoo goed weet te vervangen door hare liefdevolle verpleging in de hospitalen.

Door alle uit volle borst aangeheven dreunde daarna de "Brabançonne" uit dank voor eene andere moeder: De moeder der vluchtelingen: Koningin Wilhelmina.

Het turngild "Leman" dat om 10 uur op het Oosterplein eene voorstelling gaf, heeft waarlijk iedereen verrast. Pas sinds korten tijd opgericht is toch reeds een keurbende turners gevormd. Zoo flink waren de marschen, zoo kranig de verscheidene vrije oefeningen. Den Turnleiders en hunne mannen alle lof!

's namiddags voetbalmacht, door allen met belangstelling gevolgd en 's avonds Tooneel- en Liederavond in de versierde eet- en tooneelzalen. Elk had gewedijverd om het mooiste voort te brengen. De zangers kinderen en grooteren zongen kortweg prachtig en de tooneelspelers wisten iedereen te boeien door de afwisseling in ernst en klucht.

De Belgen hebben er waarlijk een handje van om feesten in te richten, en vooral als 't gaat ter hulding van hun beminden Vorst en hun lieve Koningin.

UC 1915 – 07 – 28 Wo

Tragisch.

Maandagmorgen kwart over vijf wilde een Nederlandsche soldaat uit Koewacht afkomstig, een stuk koperdraad van de geëlectriseerde grensversperring afnemen. De milicien, Gijzel, geheeten, was bijna onmiddellijk dood.

UC 1915 – 07 – 31 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden.

Maandag had er in 't vluchtoord een volksoploop plaats. Een priester van Warechem uit België nog wel! wandelde op zijn eentje door 't kamp. De Belgen die dezer dagen van een Duitsche spion in priesterkleeren gelezen hadden, meenden hier weer met een spion te doen te hebben. Ze liepen met honderden om hem heen en er was al vrouwvolk dat haarspelden gereed hield om te krabben!. De man maakte zich zoo zenuwachtig dat hij niets zeggen kon. De opzichter van de ontginning ontzette den geestelijke, zeggende: Zoudt gij Belgen een uwer eigen landgenoten aanvallen?". De Burgemeester van 't kamp kwam er ook al bij gelooopenen deze zegde: roep in plaats "Leve de Pastor" en meteen klonk het uit honderden monden "Leve de Pastor"! Men nam den Eerw. Heer mee naar 't Raadhuis, waarna alles weer rustig was. Het is dus niet raadzaam voor een Duts om in 't kamp bij de Belgen te komen.

* - Er gaan elken dag wel 50 Belgen van 't vluchtoord alhier naar Oss werken in de slagerij van Zwanenberg Hartog en in de vetzaak van Couen de Kadt. De dagploeg vertrekt 's morgens om kwart over zes met de trein ginds en de nachtploeg 's avonds.

* - Hoog bezoek in 't Vluchtoord.

Maandag bracht Z. Excellentie den Gouverneur van Limburg een bezoek aan het vluchtoord alhier. Zooals men weet is deze de vader van Jonkheer Mr. Ruijs de Berenboek. Regeerings-commissaris der vluchtelingen. Er is nog veel meer hoog bezoek in 't vooruit zicht; men ziet dus dat het vluchtoord in hooge belangstelling staat bij de groote mannen.

UC 1915 – 07 – 31 Za.

Zeeland.

* - Naar wij vernemen, zijn in 't vluchtoordbepalingen gemaakt, die het buiten het kamp gaan werken zeer belemmeren. Daar hier te Zeeland veel Belgen werkzaam waren bij ontginningen en in der korenbouw, is dit voor onze landbouwers zeer te betreuren. Te meer, omdat die werklui dikwijls te vinden waren voor werk, dat men hier, waar groot gebrek aan werkkrachten is, anders niet gedaan kon krijgen. 't Is daarom voor onze werkgevers en voor de goedgezinde werkwilligen onder de Belgen te hopen, dat die beperkende maatregelspoedig ter zijde gesteld.

* - Om het vele drankgebruik onder de Belgen zooveel mogelijk tegen te gaan heeft ook onze Burgemeester, evenals die te Uden, in de herbergen een kennisgeving laten ophangen, waarin de herbergiers met strenge maatregelen worden bedreigd, als zij den Belgischen vluchtelingen gelegenheid geven, zich in hunne lokalen aan drankmisbruik schuldig te maken. Een maatregel die gewis alle aanbeveling verdient, en waartoe zeker iedere weldenkende kastelein zijn medewerking zal willen verlenen.

UC 1915 – 08 – 04 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden.

Onze vroegere dorpsgenoten vergeten Uden niet en durven ondanks de lastige reis hunne familie in Holland komen bezoeken. Eene Udensche juffrouw te Barcelona uit Spanje gehuwd heeft Zondag 25 Juli Spanje verlaten en over Zwitserland en Duitschland. Donderdag daaropvolgende hare geboorteplaats Uden bereikt. Zoo'n verre reis met zoo'n omweg is, in deze troebelige oorlogsomstandigheden geen kleinigheid.

* - Zaterdagavond kwamen 2 Belgische huishoudens, 10 man saâm, onderdak zoeken in 't vluchtoord. Ze hadden sinds den oorlog in Axel, prov. Zeeland verbleven, al hun geld was opgeteerd en nu moesten ze van armoë naar 't kamp. Met de kamp-auto werden de vrouwen en kinderen gehaald en daar ze in lange tijd niets gegeten hadden, bestelde ambtenaar van het kamp per telefoon, dat ze zouden zorgen dat in 't vluchtoord het eten klaar zou zijn als de tobbers aankwamen. Dus men ziet dat er alles in 't werk gesteld wordt om hunne ellende tegemoet te komen en nu zijn er altijd nog die niet tevreden zijn, maar dit is trouwens altijd, zoolang als er menschen geweest zijn, zijn er ondankbare en ontevredenen.

* - Om het stuiven het zand tegen te gaan is men van de week begonnen op de pleinen in 't vluchtoord graszaad te zaaien. Dit zal een mooi gezicht zijn als 't gras uit wil komen en dat zal wel als 't nog maar eens regent op tijd. Men heeft mij al de aardappels getoond die op de ontginning aldaar gewassen zijn. Het waren er 4. De eene was zoo groot als een heel groot kippenei en dat liep zoo af tot de grootte van een zoogenaamde "schuts". Dus dit is een succes, want ze zijn laat gezet en op onvoorbereide grond.

* - In 't laatst der vorige week stond er 's morgens een Belg aan het tramstation alhier om met den tram van 7 uur naar Veghel en verder met "Meijerij" naar België te vertrekken met 27 Belgische kleine kinderen. Hij had ze alle 27 in een rij staan, waaruit zij niet mochten gaan loopen, want hij had hunne namen zoo ook allemaal op een rijtje geschreven. Deze kinderen ging hij allemaal naar Turnhout brengen, alwaar hunne ouders hen wachten. Het was een heele school hoor ! In 't kamp is hier ook nog een klein kindje, dat men niet weet thuis te brengen. Zij zegt dat ze uit België komt en dat moetje dood is en vader soldaat was. Zoo zullen er na den oorlog veel staan, die niet thuis te brengen zullen zijn.

* - In 't vluchtoord hebben de schoolkinderen ook vakantie gekregen. 1 Aug. is zij begonnen en eindigt den 13 daaropvolgende. Iedere onderwijzer, en er zijn er 10, heeft instructie gekregen in dien tijd met de jongens, en er zijn 600, 2 maal te gaan wandelen, en ééns te gaan zwemmen in de zoogenaamde Udensche Zuiderzee, boven het gehucht de Raam. In groepen

van 300 gaan zij er telkens naar toe. Deze is op het diepste gepeild ad 55 c.M., zoodat er voor die kleine mannekes geen gevaar is, 5 onderwijzers en 4 mannen uit het kamp gaan dan telkens mee. Er zijn 100 zwembroekjes besteld en er zijn 10 badhuisjes aan die Zuiderzee gebouwd. De kleine meisjes, en die zijn er ook 600, gaan onder de hoede van 5 onderwijzeressen en 5 zusters hunne wandelingen doen. We wenschen ze allemaal een prettige vacantie.

* - Zaterdag werden in den puntenwinkel in het vluchtoord 36000 punten ingeleverd, alzoo voor 720 gulden verkocht, zoodat de Belgen nog al wat kunnen verdienen met kleine werkjes.

UC 1915 – 08 – 07 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden.

Ter gelegenheid van den verjaardag van H. M. Emma Koningin- Moeder heeft de kamp-auto den geheelen dag de Nederlandsche driekleur op den voorsteven gehad.

* - Maandag waren twee Belgische vluchtelingen, Hollanders van geboorte, naar Oss gekuierd, alwaar ze zich in een fabriek wederrechtelijk vet toeigenden. De politie aldaar stopte ze een nacht in de prison. Heden zagen wij den veldwachter van Oss, beiden naar 't Raadhuis in het kamp brengen. Procesverbaal volgt, daarbij hebben ze ook nog meer oude rekeningen met Vrouwe Justitia te vereffenen.

UC 1915 – 08 – 11 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden.

Vrijdag kreeg het vluchtoord alhier bezoek van een officieel Belgisch Comité uit 's- Bosch, zij waren gedeeltelijk per fiets en per spoor gekomen. Zij waren vol bewondering over hetgeen ze hier gezien hadden. Om 11 uur waren ze gearriveerd en vertrokken te 3 uur. Een ingenieur die bij het gezelschap was, zeide nog eens terug te komen om alles nog eens nauwkeuriger in oogenschouw te komen nemen.

* - De boekweit die ondanks alle tegenspoeden nog overeind gebleven was, in de ontginning aan 't vluchtoord, is nu door het slechte onstuimige weer der laatste dagen totaal plat geslagen, zoodat daar wel niet veel meer van terecht zal komen.

* - Ondanks het slechte weer heerschte er heden Zondag-namiddag een gezellige drukte in onze straten. Voetbalclubs en troepen trokken er door Uden om vreedzame matches met de Belgen in 't kamp te gaan spelen. De Belgen waren de overwinnaars. Vreemde automobielen reden druk naar het kamp, en wat we op dat gebied nog nooit gehoord of gezien hebben was een auto met trommelmuziek erin.

De H. Familie-vergadering was juist uit toen die trommel-auto door de straat reed en de menschen hadden er veel plezier van.

* - Het was er maar wat druk verl. Vrijdag op den vischafslag aan 't Raadhuis. Prompt om 9 uur begon het. Er waren verscheidene manden visch aangevoerd. Er was een koord gespannen van het Raadhuis tot den lantaarnpaal en daar achter stond het vischgerei en de afroepers. Ik geloof niet dat de vischverkoopers zullen klagen, want de menschen mijnden maar raak. 't Was veel te duur hoorde ik al kenners van visch zeggen. Belgen stonden er ook al bij om een mootje visch te koopen maar ik hoorde ze al klappen. "Ikkik geef nie zooveul cens". Twee, ik geloof wel dat het gewezen Belgische soldaten waren, foeterde "c'est ici le bombardement des Dardanelles". Eindelijk konden die toch voor 30 cens of zooals ze zeiden 60 centimes een koopje visch bemachtigen. Als dat zoo door mag gaan dan zal de vischmijn in Uden wel blijven volhouden.

UC 1915 – 08 – 11 Wo.

Wat de Belgische vluchtelingen ons kosten.

Ondanks het vele, dat van elders werd gedaan, bleken de uitgaven voor de Nederlandsche Schatkist ver van gering. Als uitgaven in eens, die min of meer als kapitaaluitgaven zijn te beschouwen, komen in de eerste plaats in aanmerking de bouw-en inrichtingskosten van de drie groote vluchtoorden. Voor zooveel thans bekend, beliepen die voor het vluchtoord te Nunspeet f 411.500, voor dat te Ede f 785.430 en voor dat van Uden f 429.770.

Deze exploitatiekosten van de vluchtoorden loopen nog al uiteen, maar waar de totale kosten nergens wijzen op een al te ruim gebruik van 's lands geldmiddelen, wordt den Regeeringscommissarissen zooveel mogelijk de vrije hand gelaten, voor Nunspeet f 0.251/2 per volwassene en f 0.161/2 per kind, voor Ede f 0.27 en f 0.18, voor Uden f 0.30 en f 0.20, voor Gouda f 0.24 en f 0.18.

De kosten voor onderhoud bij particulieren bedragen f 0.35 per volwassene en f 0.20 per kind. Wanneer men het getal der aldus ondersteunden thans stelt op pl.m. 68.000, wordt dagelijks nog een bedrag van f 20.400 gevorderd. Daarnaast staan de kosten voor de z.g. Pauvres honteux, aan wie f 0.70 per dag mag worden ten koste gelegd. Hun getal is te stellen op pl.m. 1700 en de uitgaven deswege op pl. m. f 850 per dag. Bovendien worden hunnen behoefte nog sommige uitgaven bestreden uit het Deensche fonds.

Voorts werd aan kleeding thans pl.m. f 475.000 en aan extra treinen een vrije reisgelegenheid uitgegeven f 113.000, waarbij in aanmerking is te nemen, dat vóór 1 januari, toen zoo vele extra-treinen liepen, de maatschappijen geen declaratiën inzonden, omdat de Staat aan de aandeelhouders een uitkeering van 4 pCt. gewaarborgd had. In totaal kan gezegd worden dat de vluchtelingenzorg tot dusver aan de schatkist heeft gekost een uitgaaf van ruim 7 ½ miljoen gulden.

UC 1915 – 08 – 14 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden

Naar aanleiding van een bericht, over het 's nachts inbreken in de kerk van het Vluchtoord, dat tegenwoordig in andere couranten, in combinatie van in een anderen vorm gegoten berichten, meerendeels ontleend aan den *Udensche Courant*, dat de ronde doet, hebben wij ter bevoegde plaatse geïnformeerd wat daar van waar was, naar zulke scheeve opgeblazen berichten die er al meer van het kamp de ronde doen, waren ze daar minder over te spreken.

Ter zake dan: er waren een paar kleine jongens van 8 à 10 jaar op klaar lichten dag toen de kerkdeuren open stonden in de kerk van 't vluchtoord geslopen en hebben daar den offerblok geforceerd en het geld meegenomen. De offerblok was een gewoon houten kistje met der haast maar vervaardigd, zooals men begrijpen zal.

De politie van 't kamp hiermede op de hoogte gesteld had de kleine vlegels dadelijk te grazen, ze hadden al wat lekkers gekocht maar het overige geld hadden ze nog in den zak. Deze jonge boefjes zullen wel onder handen genomen worden. Dit is nu de ware toedracht der zaak.

Het is voor de kinderen in 't kamp een zware persecutie, dat ze elken dag die vele kramen met lekkers daar voor het kamp zien staan aan den grooten weg en er dan maar naar kunnen gaan staan kijken, zonder een cent in den zak, maar stelen mag nooit gebeuren of toegelaten worden, dat moeten ze toch weten en leren.

* - De gouden tijd voor de rijtuigverhuurders is weer aangebroken. De banden der kamp-auto zijn stuk. De bewoners van de straat zouden zeggen laat dat stofding maar voortaan weg, want 't is een ondoorzichtelijke stofwolk als dat gevaarte over den gemeente weg naar het spoor

rijdt of daar over dien weg weer terug komt.

* - Een harpij, zal ik maar zeggen, sloeg in 't vluchtoord eene vrouw met een aardappelschilmesje zoodanig in het hoofd, dat deze, door 2 man ondersteund, naar den dokter moest worden gebracht. Haar schoenen stonden ook vol bloed, zoodat het onmensch haar nog meer wonden schijnt te hebben toegebracht. Het gerucht ging dat de vrouw dood was, maar dit wordt weer tegengesproken. De dader had het mesje al verscheidene dagen in haar bezit. De politie van 't kamp zette haar dadelijk in de kast, waar zij ze maar moeten laten, zoolang het kamp duurt.

* - De jaarlijksche optocht der H. Kindsheid had j.l. Dinsdag plaats. Door het mooie weer begunstigd en opgeluisterd door de vroolijke toonen onzer fanfare, trok de stoet in uitstekende orde door onze straten. Hierin merkten wij als iets nieuws op de H. Driekoningen te paard, de H. Martinus, eveneens te paard, de H.H. Helena met het Kruis, Catharina met het rad en Clara met de Remonstrans. De Eerw. Zuster, uit het vluchtoord stond met haar kleine Belgische meisjes, ook in hun beste plunje gestoken, den optocht van hunne kleine Hollandsche broertjes en zusjes oplettend af te kijken.

* - Een klein Belgisch meisje, dat men voor 't vluchtoord te Uden opgezonden had, werd in Boxtel door een heer van 't vluchtelingencomité uit Maastricht, die vluchtelingen naar hier begeleidde, meegenomen. Toen het bloedje in het kamp hier aankwam, nam de EdelAchtb. heer Burgemeester van 't vluchtoord het op zijne armen en droeg het alle eetzalen af. Toen hij er mee in de 2de of 3de zaal aankwam, herkende een moeder haar verloren kindje. Zij viel van haar zelve toen zij het zag. Men kan begrijpen hoe blij de moeder haar schat aan het hart drukte toen ze weer bijkwam.

* - Twee Belgische jongens van 12 à 14 jaar waren dezer dagen uit het vluchtoord weggelopen. In Breda werden zij door de maréchaussée aangehouden en naar het kamp teruggebracht. Toen hen gevraagd werd waarom ze weggelopen waren, vertelde de een, dat hij in een estaminet te Bergen-op-Zoom nog een pak kleeven had liggen en dat hij die wilde halen. De andere was maar voor gezelschap meegegaan. Op de vraag hoe ze zoo ver hadden kunnen loopen, antwoordden ze, dat ze onderweg nogal eens mee hadden kunnen rijden. 't Zijn me de knapen wel. Na een berisping konden ze weer naar hun "kamphuis" gaan.

UC 1915 – 08 – 18 Wo

Van de Vlaamsche grens.

Gister-morgen bleef een Belg, die onder de draadversperring wilde doorkruipen daaraan hangen. De man was onmiddellijk dood. Een andere Belg, die dat juist over was gekomen, vertelde dat hij een ton, waaruit de bodem was geslagen, tusschen de draden had gelegd, en daardoor was gekropen. Deze truc wordt veelvuldig toegepast.

Vooraf bij de "Tuilpanne" een wijk van Eede zijn al veel Belgen overgelopen. 't Gevolg hiervan is geweest dat de wachten zeer verscherpt zijn en dat ieder, die wordt gezien met een ton, onmiddellijk wordt aangehouden. Honden en katten ziet men tegenwoordig niet meer in de grensstreek. De meeste dezer dieren zijn reeds geëlektriseerd.

Plaatselijke Berichten.

*Uden.

Het is ons een genoegen kunnen vermelden dat onze geachte dorpsgenoot, de WelEd. Heer P. Strik, Hoofd der School te Stiphout, thans gemobiliseerd, Vrijdag l.l. in Den Haaf met goed gevolg het examen afgelegd heeft voor officier. Over 2 maanden zal hij zijne aanstelling krijgen; hij ligt thans in garnizoen te Amersfoort. Den geslaagde en zijne familie van harte proficiat.

* - Op de vischmijn was het 1.1. Vrijdag weer even druk als de vorige keer, zelfs uit Volkel komen ze vischmijnen. Kenners van visch blijven maar zeggen, dat de visch veel te duur is. Nu daar zullen de vischverkoopers niet bedroefd om zijn! De mijn zal dus wel blijven bestaan als dat zoo door blijft gaan.

* - De gulden tijd voor de rijtuigverhuurders heeft niet lang geduurd dezen keer. Zaterdag-morgen is de kamp-auto weer in de vaart gekomen. Degenen die met de auto elken dag naar en af het kamp gewoon zijn te rijden, zeggen dat men niet kan gelooven hoe stakkerig een rijtuig bij de auto vergeleken gaat en dat ze weer in hun schik zijn, dat de stofmaker maar weer loopt.

* - Donderdag-avond 1.1. kwam de zwagerin van den heer Frits Sperling, (die zooals iedereen weet tegenwoordig in den oorlog is) van 't spoor, zij was in gezelschap van hare zuster en met de kleine kinderen Sperling op wezen zoeken, die nu met een week verlof bij zijn moeder was in Essen. Zijn vrouw bleef zoo lang totdat Frits weer vertrekken moest. Hij was nog welvarend en had geen spijt dat hij de roepstem van zijn vaderland gevolgd had. Hij was eens aangeschoten geweest en moest nu de ammunitie aanvoeren. Iedereen van zijn kennissen moest in Uden gegroet worden. Maandag 10 Augustus moest hij weer naar 't front, dicht bij de Argonnen vertrekken. Geve God dat hij na den oorlog behouden bij zijn gezin in Zeeland mag wederkeeren.

* - Bij het onweer van Zondag-namiddag 1 uur, sloeg de bliksem in het vluchtoord op de ijzeren pomp in 't heerenhuis. De meid, die in dat vertrek stond, viel achterover. Verder kwamen daar geen ongelukken voor.

Op den Hoevenschen weg werd de telefoondraad op 3 plaatsen stuk geslagen.

* - De Udensche processie, die telken jare gewoon is naar kevelaer te gaan, zal dit jaar haar bedevaart doen naar Zoete Lieve Vrouw in Den Bosch; vermoedelijk Dinsdag 24 Augustus. Reiskaarten zijn te verkrijgen op de pastorie, bij den koster of in de sacristie.

* - De Bossche processie deed j.l. Zondag zooals gewoonlijk hare jaarlijksche bedevaart naar O.L.Vr. ter Linde alhier. Circa 9 uur arriveerde zij met extra trammen aan het klooster der oude nonnen. Daar werd afgestapt en in de nonnenkerk werd om half 10 een stille H. Mis door hen bijgewoond. Toen trokken zij naar de Genadekapel. Er was nogal veel volk bij en zij hadden hunne eigen harmonie meegebracht. Bij aankomst in de kapel begon de plechtige Mis. Na het eten bracht die harmonie voor het hotel Terneuzen nog eenige mooie muziekstukjes ten gehore. Toen ze nog aan 't spelen waren, kwam de overste van het vluchtoord juist met de auto aangereden. De harmonie zette toen een driewerf lang zal hij leven in. Veel volk stond er bij te luisteren. Circa half 7 vertrok de processie weer huiswaarts. Daar het Zondag nogal veel geregend heeft, trof de processie met het trekken toch nogal gunstig weer.

* - Dat de Udensche Belgen "hel" zijn en dat zij dadelijk alles weten, zal men zelf zeggen, als men verneemt dat ze dezer dagen de spoorkuilen in 't broek al geheel afgewaad en doorzocht hebben om visch, ze hadden al zitten hengelen maar dat gaf niets, toen gingen ze er in, ze zakte heel diep in den modder, ze zochten te vergeefs de geheele kuil af. "Er zit geen visch op zulle" zeiden ze en de paling konden ze niet uit den modder halen. Nu gaan zij 's nachts naar Veghel in de Aa en de kanaal en komen dan 's morgens al heel vroeg weer in Uden met hun visch aan. Ze zijn waarlijk bedreven in 't visschen, want ze kunnen hem krijgen, ze gebruiken zelfs vliegen die ze aan den angel boven op het water laten drijven. Daar kunnen ze misschien hier nog van leeren.

* - De Belgen die zingen kunnen en dat zijn er nog al enkele, zijn al druk aan 't leeren om ter gelegenheid van den verjaardag van H. M. onze geliefde Koningin Wilhelmina eene feestcantate uit te voeren. Zooals ik verneem wordt er een schoon feest voorbereid in het Kamp te dier gelegenheid.

* - J.L. Zondag was er ook processie op het vluchtoord. Om elf uur zou ze uittrekken. Reeds stonden de schoolkinderen klaar met vlaggen en wimpels, toen een geweldige regenbui allen

deed uiteenstuiven en de eetzalen binnen vliegen. Toch gaf men den moed niet op en toen na het Lof van 4 uur namiddag het blijde zonneke weer lief lachte trok de processie uit.

UC 1915 – 08 – 21 Za

* Uden.

Van de 7 ingeschrevenen voor de Landstorm zijn er 3 ongeschikt verklaard en zullen de anderen op 24 dezer te 's Bosch worden ingelijfd.

* - Van regeeringswege worden de burgemeesters verzocht de jagers er op te willen wijzen, dat zij niet op postduiven mogen schieten. Dit verzoek geschiedde, omdat het in den laatsten tijd herhaaldelijk is voorgekomen, dat de postduiven vermist werden en anderen met hagel aangeschoten in hun kooi terug kwamen.

Hoog bezoek Vluchtoord.

* - Woensdag-morgen 11 uur , kwam per auto het vluchtoord bezoeken de HoogWelGeb. Heer Baron van Tuijl van Serooskerken uit 's Hage, welke vergezeld was van den Wed. ZeerGel. Heer Professor van Hecke. Alles werd nauwkeurig in oogenschouw genomen. Welvoldaan verlieten zij om 3 uur het vluchtoord.

* Volkel.

Tot ons genoeg hebben wij het bericht ontvangen, dat onze vroegere dorpsgenoot, de Heer A. A. Courtens, gemobiliseerd Hoofdonderwijzer, in Den Haag op 13 dezer met goed gevolg het examen als officier heeft afgelegd.

Den geslaagde proficiat !

UC 1915 – 08- 25 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden.

De vorige week is er een boekje uitgekomen, dat zijn weg wel vinden zal. 't Is getiteld " De wonderen van de Udensche hei " geschreven door WelEerw. heer Linnebank. Dit boekje beschrijft het ontstaan van het Udensche Vluchtoord en de voornaamste daar plaats gehad hebbende gebeurtenissen tot op heden. Het is geschreven in aangenamen boeienden stijl en kan door iedereen begrepen worden. Het is ook ten volle waard dat het bewaard worde onder het volk, opdat het ook nog eens onder het bereik kome van degene die na ons komen. Wij zijn er nu al zoowat aan gewoon, maar wat wij nu in Uden zien gebeuren, is een wereldfeit, dat voorheen de zon nog niet aanschouwde. Dit tooneel wordt in 't boekje zoo mooi in details omschreven, zooals ik boven alreeds zeide, zoodat ik het aan iedereen, die met zijn tijd meeleeft ten warmste kan aanbevelen.

* - De fruithandelaars maken tegenwoordig goede zaken, met karrevrachten wordt het door hen overal in den omtrek opgekocht en dan naar het vluchtoord vervoerd. In het kamp zijn er ook Belgen die den weg hier rondom Uden weten en hondenwagens en kruiwagens vol peren en pruimen opkopen en het kamp in brengen om te verkoopen. Nooit zag ik vroeger een kar vol pruimen, maar nu kan men karren , vol geladen met pruimen naar "de Hoeve " zien rijden. Tot Boekel zelfs wordt het fruit opgekocht.

* - Donderdag is men begonnen met uit elkaar nemen van 2 slaapbarakken in 't vluchtoord alhier. Dit afbreken geschiedt door de Belgische vluchtelingen zelf, onder directie van een sergeant der genie. De barakken worden naar Harskamp verzonden alwaar een kamp gemaakt wordt voor onderbrenging van militairen. Uit Ede en Nunspeet worden ook barakken derwaarts gezonden.

* - Op Zondag 29 Augustus komt de “ Harmonie van Grave “ naar ’t Vluchtoord alhier. Zij zal circa half 4 arriveren en maakt dan eerst een muzikale wandeling door ’t kamp, waarna een openlucht-concert zal gegeven worden. Wij wenschen ze van harte mooi weer toe.

* - Het gras begint al mooi op sommige pleinen in ’t kamp uit te komen. De overtollige regen komt ginds goed voor te pas. Zooals men weet is overal graszaad gezaaid om ’t stuifzand tegen te gaan.

* - Zaterdag 21 Augustus werden in den puntenwinkel in ’t Vluchtoord 40607 punten ingeleverd, dus werd er voor f 812.44 gekocht. Dit is het record tot op heden toe. De vluchtelingen kunnen, zooals hieruit blijkt, met kleine werkjes dus nog al een aardig duitje verdienen.

UC 1915 – 08 – 28 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden.

Er wordt niets gespaard om de bewoners van het Vluchtoord op alle manieren goed te doen. De stoffelijke inrichting van ’t kamp is allerdegelijkst, maar ook den zedelijken kant wordt niet verwaarloosd. Scholen en avondcursussen worden druk bezocht, tooneel- en zangvereniging bloeien, vakscholen zullen worden ingericht, en ook eene afdeeling “Volksontwikkeling “zal er voor zorgen, dat om de viertien dagen een avond besteed wordt aan de verstandelijke opleiding van het volk in ’t algemeen.

Verleden Zondag kwam de bekende Vlaamsche redenaar-volksvertegenwoordiger Dr. Frans van Cauwelaert uit Antwerpen, de reeks avondlessen van “Volksontwikkeling” inleiden. Het doel zijner voordracht was den Belgen wat moed in te spreken, en ze aan te wakkeren zich van nu af reeds te bereiden tot het heropbouwen en herstellen van hun land.

De soldaten geven hun leven voor ’t bevrijden van hun land, de andere Belgen moeten toezien dat zij ook niet met ledige handen in hun Vaderland terugkeeren.

Spreker bracht ook hulde aan het Nederlandsche volk voor zijne liefdadigheid tegenover de vluchtelingen. Met eene krachtige Brabançonne werd deze vergadering, die alle Belgen wederom een glas versch bloed zal gegeven hebben, gesloten.

UC 1915 – 09 – 01 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Een van de twee regeerings-auto’s die hier dienst doen zal de onlangs in Heesch stukgereden auto gaan vervangen, zoodat er dan maar een auto den dienst alhier zal moeten waarnemen.

* - Elke week worden er in ’t Vluchtoord alhier 125000 punten uitgegeven: elk punt is 2 cent, dus dit is dan tweeduizend vijfhonderd gulden aan loon dat er elke week verdiend wordt. De volgende werken en personen worden daarmee betaald. De heiontginning, timmerlieden, smeden, mandenmakers, naai- en breiklassen, handwerkschool, kantwerksters, personeel in de magazijnen, keukens, eetzaalen, reinigingsdienst, enz.. Elke week komen zich nog steeds meer personen aanmelden om te werken, dit bedrag vermeerderd dus met de week.

* - Met Koninginneverjaardag zal het er het er spannen in het kamp. Met onvermoeiden ijver gaan de Belgen hunne liederen repeteeren. Een uitgebreid programma werd Vrijdag-avond verspreid. Wij zullen zien dat wij op dien dag ook in ’t kamp zijn en onze lezers kunnen alsdan een uitvoerig verslag verwachten.

* - Door het regenweer is het openlucht-concert van het Graafsche Harmonie Zondag l.l. in ’t Vluchtoord mislukt. De Harmonie had wel door het kamp gespeeld maar van verder muziek

maken moest worden afgezien. Laten wij hopen dat ze het nog eens zullen vervatten en dan mooi weer mogen treffen. Het was toch goed gemeend !

* - Geregeld wordt er hier elke week door eene welbekende firma een wagonlading eieren naar Duitschland gezonden. Vrijdag was het weer de inpakdag, met manden en manden worden ze dan zorgvuldig geschouwd en in hooi gepakt in de schuur van voerman v. Grunsven op het marktveld. Geduldig zit de Rijksambtenaar van 't begin tot 't eind alles te inspecteeren. De Deutsche douane laat dan op de verklaring van onze ambtenaren de manden zonder nazien passeren. Plus minus veertig duizend stuks gaan er alzo van één opkooper elke week naar Duitschland.

UC 1915 – 09 – 01 Wo

Koningin's verjaardag.

Heden vieren de Belgische vluchtelingen in het Vluchtoord alhier feest ter eere van Neerland's Koninginne.

Onder verschillende nummers op het program komt ook voor de uitvoering door een kinder- en mannenkoor van een tweetal schoone gedichten, vervaardigd door den WelEerw. heer A. Hofman, kapelaan van het Vluchtoord. Het zijn Belgie's Treurzang en Belgie's Danklied. Van ieder deze verzen, die verdienen in ruimen kring de vluchtelingen verspreid te worden, halen wij hieronder een der 6 strophen aan:

Belgie's Treurzang.

Eens sloeg het uur, vol angst en leed
De diep verwenschte stond,
Waarop de vijand zijnen eed
En onze grenzen schond !
Toen werd met laag en snood geweld,
Door wreede beulenhands,
In woesten greep, schier doodgeknelde
Ons dierbaar Vaderland !

Belgie's Danklied.

Toen d'ure sloeg, vol angst en leed,
De diep rampzaal',
Waarop de vijand zijnen eed,
En onze grenzen schond,
Toen werd, met zacht en teêr geweld
Door Wilhelmina's hand,
Aan Haar Vorstinnenhart gekneld
Ons dierbaar Vaderland !

De gehele verzen zijn tegen zeer lagen prijs verkrijgbaar gesteld.

UC 1915 – 09 – 01 Wo.

* Mill. Dank zij het verblijf van enkele de ballingen alhier, is ons dorp een villa rijker geworden. De bewoners ervan hebben haar gedoopt met den veelzeggenden naam van "Villa

Vluchtoord “

UC 1915 – 09 – 04 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. De Belgen die hier in de Straat wonen waren Dinsdag al zeer vroeg in de weer, ik zag ze de Hollandsche vlag heel hoog uitsteken aan de huizen waar ze woonden en ze hadden allemaal de Nederlandsche kleuren op hun borst, een heel klein kindje had een groote driekleurige sjerp om het kleine lijfje, het is het feest ook van Onze Moeder hoorde ik ze zeggen. Vele rijtuigen reden al bijtijds naar het Vluchtoord, zoodat het er wel zal hebben gespannen ginds boven de Hoeve in de Udensche hei. De heer Hendrik Hanraat, leverancier van groenten en aardappelen aan 't vluchtoord, had zijn wagen kunstvol met Hollandsche en Belgische vlaggen versierd en reed lustig met zijn vrachten naar het kamp. Veel Udensch volk ging ook een kijkje naar 't vluchtoord nemen.

* - Woensdag inspecteerde de scholen van 't vluchtoord, de GrootAchtb. heer Otto, Lid der 2de Kamer, Voorzitter der Centrale Commissie van den Internationalen Onderwijzersbond, vergezeld van den WelEd. heer Verviers, Secretaris der Centrale Commissie.

* - Eéne slaapbarak in 't vluchtoord is er al afgebroken en naar Harskamp verzonden. Vermoedelijk zal de tweede deze week ook afgebroken zijn en derwaarts geëxpedieerd kunnen worden. Meer worden er niet meegenomen.

* - Het overschot van het eten in 't vluchtoord wordt binnenkort publiek verpacht. Degenen die genegen zijn dit te pachten kunnen hunne inschrijvingsbrieven op het Raadhuis in 't kamp inleveren en aldaar ook inlichtingen bekomen.

* - Voerlieden blijf tegenover de licht !. Dezer dagen bracht een voerman een karrevracht brood naar het vluchtoord. Hij praatte toen met een ander een eindje vóór de kar over den weg heen. De maréchausé's kwamen hem voorbij en zetten hem in hun boekje. Hiermee zijn nu alle karremannen gewaarschuwd om zooals hierboven staat tegenover de licht te blijven.

UC 1915 – 09 – 04 Za.

31 Augustus in het Vluchtoord.

Deze dag, 't feest onzer Hooggeëerbiedigde en Geliefde Koningin, is op waardige wijze gevierd. Zeker vult hij een heerlijke bladzijde in de geschiedenis van Uden. 's Morgens te 9 uur plechtige Hoogmis en de rijkversierde Kerk van 't vluchtoord, waar men de Hooge overheden en vertegenwoordigers der Regeering tegenwoordig zag, en die verder geheel en al gevuld was met bewoners van 't kamp. De ZEerw. heer Pastoor Mets, geassisteerd door de vier Kapelaans van 't kamp officieerde en hield na 't Evangelie een diep gevoelde rede, die menig traan deed vallen, maar die tevens de liefde voor Neerlandsch Koningin vasten wortel deed schieten. Aangrijpend was 't na het Te Deum, door kinderen en ouden het “Wilhelmus” en “Wien Neerlandsch Bloed” te hooren zingen. Uit het vuur waarmede onze volksliederen werden gezongen mag men veilig besluiten, dat ze inderdaad de gevoelens van 't hart vertolkten, en dat er bijgevolg, gedurende het H. Offer, menige hartelijke beé voor Wilhelmina en Haar Huis opwaarts steeg. Na de kerkelijke plechtigheid, muzikale wandeling van de honderde schoolkinderen, door het rijk versierde kamp, aan welke wandeling ook de turners en voetballers deelnamen, die na den middag op 't feestveld de bewondering der tallooze toeschouwers wekten. Echter 's avonds wachtte ons een slot, waarlijk eene groote stad waardig. Het muziekfeest vooral is buitengewoon prachtig geweest en was voor ieder een blijde verrassing. In een der eetzalen was een verhooging opgetimmerd dat lieflijk opgesmukt was met de Hollandsche en Belgische kleuren en waar het portret van Koningin Wilhelmina

prijkte tusschen die van Koning Albert en Koningin Elisabeth. Flinke pianostukken kregen wij er te hooren, het mannenkoor zong opperbest zijne serie oud-Hollandsche liederen, en in de echtgenoot van den Heer Burgemeester van 't Oord, mochten wij eene ware kunstzangeres toejuichen. Toen kwam opeens een groep maagdekens in 't wit met de Hollandsche en Belgische driekleurige sjerp om, dragende de uit groen en bloemen gevlochten letters : DANK WILHELMINA en droeg een meisje het adres der schoolkinderen aan de Koningin voor. Dit adres laten wij hier in zijn geheel volgen, omdat het zoo goed de ziel van heel het feest weergeeft;

MEVROUW.

De kleine vluchtelingen uit het Belgenland
Die wagen het te nad'ren tot den Koningstroon
Van Wilhelmina, Koningin van Nederland.
En brengen Hare Majesteit hun eerbetoon.
Ja, dank en hulde brengen arme vluchtelingen
Aan Hare Majesteit zoo edel en zoo goed
Wij kunnen op Uw feest slechts vreugde lied'ren zingen
Want vreugde is in ons hart, vol dank is ons gemoed.
Hoog Edele Vorstin wij voelen diep de liefde
Door Uwe Majesteit, ons armen steeds betoond
Toen nooit gekende smart onze jonge harten griefde
Heeft zich Uw moederhart in volle glans getoond
Wij waren, o zoo arm en hadden niets te eten
De wreede oorlog bracht ons in zoon bitt'ren nood
Maar Uwe Majesteit heeft ons toch niet vergeten
Voorzag ons liefderijk van woning, kleding, brood
O, ed'le Koningin wij zullen nooit vergeten
Hoezeer Uwe vorstelijk hart was met ons leed begaan
En 't verre nageslacht der Belgen zal eens weten
Wat Uwe Majesteit ons, arme heeft gedaan.
Ontvangen op Uw verjaren de hulde ons alle
Wij leggen ze aan den voet van uwen Koningstroon
En moog dit liefde blijk Uw harte welgevallen
Dat Uwe Majesteit door ons wordt aangeboon.
God zegene Uw land, Uw volk, Uw huisgezin
Hij late U jaren nog de Koningskrone dragen
En met den Prins-Gemaal in vromen oudermin
De blijde teed're jeugd van 't Prinsesje schragen
Aanvaard goed gunstig ed'le Koningin de hulde
Der arme vluchtelingen uit 't Belgenland
Dat heel de wereld wete wat ons hart vervulde
Met liefde voor de Koningin van Nederland
De Belgische Vluchtelingen
Der scholen van 't Vluchtoord.

Zichtbaar ontroerd dankte de WEdelGestr. heer Wilhelm, overste van het kamp, de inrichters van en medehelpers aan het feest voor de sympathie betoond aan Neerlandsch Koningin; hij drukte den wensch uit dat die gevoelens van wederzijdsche genegenheid mochten blijven voortbestaan tusschen Hollanders en Belgen en zoo mogelijk nog versterken. Nog nooit is een feest op 't kamp zoo goed gelukt, met evenveel ijver alsof het hun eigen

Vorstin gold, hebben alle vluchtelingen medegewerkt om te versieren en op te smukken. Dit bewijst genoeg dat de Belgen dankbaar zijn voor de in Nederland ontvangen gastvrijheid en nooit zullen vergeten wat de Koningin van Nederland, samen met haar volk voor België's kinderen heeft gedaan!

UC 1915 – 09 – 04 Za.

Boekenbeoordeling.

Wij ontvangen ter bespreking een boekje "De wonderen van de Udensche Hei", door den Z.Eerw. heer H. Linnebank. Om onze lezers uit den droom te helpen diene, dat het in eenige tafereelen het vluchtelingenkamp ter Uden schetst. Het netjes uitziende boekje bevat 6 schetsen: de Opbouw, de Prinses, de Bisschop, de Processie, de Spion en de Koning. Het boekje is in lossen, aangename stijl, zooals wij dien van de schrijver gewoon zijn, geschreven. Wij onthouden ons van aanhalingen met ééne uitzondering. Onze aandacht n.l. bleef vooral gevestigd op een zeer *eigenaardig* oordeel over de Belgen.

In het tafereeltje "de Processie" zegt de schrijver, na verteld te hebben, dat in het "Land van Ravestein", zelfs in de booze dagen der Hervorming openlijk processies mochten gehouden worden, het volgende: "Dat troffen de Belgen uitstekend: want die hebben de frische buitenlucht noodig voor hun godsdienst en de ruime baan voor hun gemoed. Ze zouden hun jubel niet opgesloten kunnen houden binnen in hun hart, noch hem behoorlijk kunnen uitladen in een houten schuurkerk. Die moet uitgetrompet, uitgetrommeld, uitgeluid worden. Geef ze de ruimte, de lucht in! de straat op! Zoo is H. Sacramentsdag in Nieuw-Uden op z'n Belgisch gevierd."

Het boekje, dat wij onzen lezers kunnen aanbevelen, is versierd met 5 foto's en kost slechts 20 cent.

UC 1915 – 09 – 08 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Door den WelEd. Zeergel. Heer Dr. Leo van Puijvelde Hoogleraar aan de Universiteit van Gent werd Zondag l.l. 's avonds half 8 in 't Vluchtoord een voordracht met lichtbeelden gegeven over de "De schoonheid der Belgische steden.

* - De HoogEdelGeb. heer Jhr. Mr. Charles Ruys de Beerenbrouck Regeeringscommissaris der vluchtelingen heeft onze gemeente wederom verlaten en is naar Maastricht vertrokken om zich weer meer aan zijn hooge ambtsbezigheden te kunnen wijden. Om de 14 dagen zal Zijn HoogEd.Gestr. Uden bezoeken. Zijn kantoor is naar 't vluchtoord verplaatst en is de heer Borak aldaar op werkzaam.

* - De WelEd. heeren Dué, Administrateur en Duijts chef van den verplegingsdienst in 't vluchtoord alhier, hebben hun ambt neergelegd en worden vervangen door de Wed. heeren Morak en Brantjes.

* - Een 14 dagen geleden zijn hier in 't vluchtoord aangekomen 4 Engelsche juffrouwen die onderwijs komen geven in 't maken van wollengaren, luxe matten. Een eetzaal is tot werkplaats ingericht en er zijn circa 30 meisjes die dat onderricht volgen er zijn al prachtige matten afgeleverd, ook worden daar kamerschoenen gevlochten. Binnenkort komt er ook een borstelmakerij en worden er cursussen ingericht voor landbouw en vakonderwijs, er wordt dus niets achterwege gelaten om den vluchtelingen geestelijk en lichamelijk ten nutte te zijn.

* - Sinds twee dagen is men begonnen in 't kamp de aardappels uit te doen. Zij vallen nog al mee.

* - Zondag-namiddag circa half-drie had er aan het Vluchtoord alhier een droevig ongeluk plaats. Een auto passeerde het kamp, een jongen van 14 jaar liep er voor heen, met 't

ongelukkig gevolg dat hij gegrepen werd en zoo danig gekwetst, dat hij zijn oogen boven op 't hoofd lagen. In deerniswekkende toestand werd hij opgenomen en zal er hoogstwaarschijnlijk het leven bij inschieten.

* - Verleden week zijn er weer 30 vluchtelingen hier aangekomen. Ook kwamen er verscheidene nog pas over de grens, alhier hun toevlucht zoeken. Dertig huishoudens gaan er deze week ook weer naar Engeland alwaar ze werk kregen. Zoo blijft het maar komen en gaan.

UC 1915 – 09 – 11 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Zondag 5 September werd de reeks voordrachten voor Volksontwikkeling in het Vluchtoord voortgezet. Dr. Leo van Puijvelde, Leeraar in de Kunstgeschiedenis aan de Hoogeschool van Gent, gaf een voordracht met lichtbeelden over "De schoonheid der Belgische steden". Achtereenvolgens zagen wij de prachtige hallen, belforten, kathedralen en kunstig gebouwde kerken uit België voor onze oogen voorbijtrekken. Daarbij kregen wij heel fijne beschouwingen over bouwkunde en bouwtrant, alles in heel bevattelijke bewoordingen, te hooren. Pijnlijk was het om te zien hoe vele dezer kunststukken reddeloos zijn verloren, in puin zijn geschoten. Tot slot werden het portret van Koningin Wilhelmina en Koning Albert op 't doek gebracht en zongen allen het "Wien Neerlandschen bloed" en de Brabançonne.

* - Het Belgisch knaapje dat Zondag-namiddag door een auto van het kamp overreden is, was des avonds al dood. Hij wilde een appel, voor de auto wegnemen, die een andere jongetje hem toegeworpen had, met het ongelukkige gevolg. Hij was erg gekwetst aan het hoofd, de longen waren geraakt en zijn been was gebroken. De malheuren slapen niet zulle, zeggen de Belgen.

UC 1915 – 09 – 11 Za.

* - De Wonderen van de Udensche Hei.

HERINNERINGEN AAN HET BELGISCHE VLUCHTOORD::

door

H. Linnebank, Kruisheer te Uden.

Prijs 20 cent.

Bestelbaar bij den Schrijver en den boekhandel van firma GEBR. VERHAAK te Grave.

UC 1915 – 09 – 15 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Bij de onlangs gehouden inschrijving voor het in ontvangst nemen van de spijsresten in 't vluchtoord alhier, waren de hoogste inschrijvers de heeren P. Verhoeven en M. Geurts uit Uden en Hermanus van Duren uit de Reek. De varkens van de bovengenoemde drie aannemers zullen het goed hebben, want zij halen er schoon "spul" "vandaan, zooals ik herhaalde malen gezien heb.

UC 1915 – 09 – 15 Wo

Pastoor Mets

Vrijdag-namiddag (10 September) bracht de telegraaf de treurige tijding aan de bewoners in 't vluchtoord, dat hunnen geliefde Herder, den Z.Eerw. pater Mets, in de pastorie te Huissen bij Arnhem doodelijk ziek lag en van de laatste H.H. Sacramenten was voorzien. Des avonds

kwam de noodlottige tijding, dat zijn Z.Eerw. overleden was. De alom geachte dierbare overledene was op vakantie gegaan om eens uit te rusten van zijn kammervollen arbeid en nu behaagde het de Voorzienigheid hem ginds, ver van zijn parochie, tot Zich te roepen. Al degenen die Pastoor Mets gekend hebben, zullen zijn heengaan ten zeerste betreuren. Aan zijn goedig, zedig, patriarchaal uitzicht erkende men al dadelijk den Priester naar Gods hart. De Belgen van ons vluchtoord zullen zeker niet nalaten hartelijk voor zijn zielerust van hunnen dierbaren overleden Herder te bidden. Moge hij reeds het loon ontvangen hebben voor zijn welbestede, braaf, priesterlijk leven.

Laten wij hier nog aan toevoegen, dat Pastoor Bernardinus Mets, van de Orde der Minderbroeders Conventueelen was. Hij was in Friesland geboren en pas 51 jaar oud. Hij was een uitmuntend schrijver van artikelen van godvruchtige strekking en bekend kanselredenaar. Hij was voorheen in 't klooster zijner orde te Urmond, naderhand te Leuven; in Leuven heeft Pater Mets die treurige tafereelen meegemaakt, die ons genoeg door de couranten beschreven zijn. Zijn ZeerEerw. heeft veel van de Duitschers daar te lijden gehad, hetgeen ongetwijfeld van invloed op zijn tener gestel zal geweest zijn. Hoe hoog in aanzien Pastoor Mets in 't kamp stond, kon men zien toen de tijding van zijn ziekte en dood in 't kamp aankwam. De HoogEd. Gestr. heer Wilhel, Overste van 't vluchtoord had geen rust meer. Hij deed nog alle moeite om pastoor Mets te gaan bezoeken, maar vruchteloos, de tijding van zijn overlijden volgde alras. Zondag vertrokken de HoogEd. Gestr. heer Wilhelm, commandant van 't vluchtoord met den Ed.Achth. heer Burgemeester Sistermans, zes zusters en de kapelaans van 't vluchtoord naar Huissen om Maandag d.a.v. den dierbaren overledene mede ter aarde te gaan bestellen. De harmonie van 't kamp ging ook mee. Een treurige stoet van Belgen zal het zeker geweest zijn, want Pastoor Mets was zeer bemind door zijn Belgen. De WelEerw. Kruisheer Van Hout was plaatsvervangend Pastoor in 't kamp aldaar. Het spijt ons, dat wij het stoffelijk overschot van den dierbaren overledene niet hier in Uden hebben mogen bijzetten, waar reeds zoovelen zijner Belgische parochianen een laatste rustplaats onder de schaduw van 't kruis gevonden hebben.

Begravenis van Pastoor Mets.

Men schrijft ons:

Onder enorme belangstelling had Maandag te Huissen de uitvaarten begravenis plaats van den WEerw. pater Bern. Mets O.F.M. Conv. Bij de plechtige uitvaart was het priesterkoor gevuld met tal van Eerw. heeren geestelijken, terwijl de uitvaart o.m. werd bijgewoond door den Reg. Commissaris van het Vluchtoord Uden, jhr. dr. Charles Ruys de Beerenbrouck en den overste, den heer Wilhel, Pastoor Bodifée droeg de plechtige Mis van Requiem op; ZEerw. pater Th. Hofman hield de lijkrede naar aanleiding van het woord van den H. Paulus: "Broeders, wij willen niet, dat gij onkundig zijt aangaande onze overledene".

De beaarding op het kerkhof te Huissen geschiedde door den ZEerw. heer Bodifée. Een deputatie van de Belgische vluchtelingen uit Uden, groot 31 man, met een fanfarekorps, was op het kerkhof aanwezig en legde namens de vluchtelingen eenige kransen op het graf neder. Bij de groeve werd gesproken door den heer Wilhel, overste van het Vluchtoord, die vooral dank bracht voor den grooten steun, welken hij steeds van den overleden Pastoor van het Vluchtoord had ondervonden.

UC 1915 – 09 – 18 Za.

* Uden. De ambachtschool in 't vluchtoord alhier nadert ras hare voltooiing. De kap is er al op. Het is een flink groot gebouw. De lessen zullen dus weldra daarin gegeven kunnen worden.

* Mill. Met ingang van 13 September 1915 is onze gemeente in staat van beleg verklaard.

Onlangs verwachtte men algemeen, dat dit gebeuren zou, doch nu zal zij menigeen als een koudwaterstraal op het lijf gevallen zijn, vooral hen, die hierheen getrokken waren, toen zij elders verbannen werden. Spoedig zijn nu verschillende minder aangename voorschriften te verwachten, zooals bevel tot inlevering van alle wapenen, registratie van paarden, enz.

* De alhier vertoevende bannelingen kregen Dinsdag bevel, de gemeente binnen vier en twintig uren te verlaten. Woensdag-middag was het grootste gedeelte hunner opgeruimd. De meeste schijne naar Uden en Zeeland vertrokken te zijn. Enkele waagden het echter nog, om even naar Mill te komen, de een om zijn kleeeren, een ander om zijn vrouw te halen. Van de politie kregen zij echter den raad om maar spoedig hun biezen te pakken.

UC 1915 – 09 – 22 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Zaterdag zijn in de kampwinkel door de Belgische vluchtelingen 41.300 punten ingeleverd,alzo voor acht honderd zeg en twintig gulden op één dag verkocht. Dat wil nogal wat zeggen.

* - Vrijdag-middag rond 4 uur, kwam de kamp-auto welgemoed op de Schafstraat aangereden en zouden de onderwijzeressen, volgens dagelijksche gewoonte bij hun kosthuis afgeladen hebben, maar op eens bleef zij staan om niet verder meer te gaan. De juffers konden uitstappen en naar huis wandelen. De auto die door den chauffeur nog aangezet en nagekeken werde, bleef halstarrig haren dienst weigeren en moest door een paardje naar hare garage ter reparering worden vervoerd.

* - In Mill hebben ze goed gezien. Verscheidene personen, aan wie het verblijf ontzegt is, in gemeentens die in staat van beleg verklaard zijn, hebben in Uden hun toevlucht gezocht. Als Uden nu maar niet gauw het lot van Mill gaat deelen, want dan zullen er onze Udenmarkten niet beter op gaan worden denk ik.

* - Zondag toeterde de Boxtelsche voetbalclub welgemoed door Udens straten naar het Vluchtoord om een vriendelijke match met de Belgen te gaan spelen. Boxtel verloor het alweer van de Belgen. Er zijn al wel 10 voetbalclubs wezen spelen, maar allemaal nog hebben zij het afgelegd tegen onze Belgen.

Eenige beschrijvingen uit het Vluchtoord.

Indertijd is er gemeld dat er verschillende gewassen op de heiontginning bij 't kamp geteeld zou worden, nu is men druk bezig de resultaten daarvan te oogsten. Men is de aardappels aan 't rooien die in aanmerking genomen het slecht seizoen dat ze gehad hebben en de strengelziekte die er uit gebroken was, een goed beschot leveren; de boekweit die veel door vorst en storm geleden had zal ook nog wel geen winsten afwerpen maar een bevredigend beschot opleveren. Nu wacht men op de leverantie van kalk en kunstmest die men van regeeringswege moet ontvangen. Opmerkelijk is het dat de boerenbonden reeds hunnen kunstmest naar huis kunne halen en wij hier in 't kamp nog niets hebben ofschoon het door den landbouwkundige al intijds besteld is. Nu nog wat anders. Zooals we allen weten is op het terrein zelf waarop het kamp gebouwd is geen rekening gehouden met den waterafvoer bij regenval en bij veel gebruik van water uit de pompen en den waterafvoer der keukens en waschinrichtingen, dat alles wordt nu door den WelEd. heer v.d. Meer in orde gebracht. Reeds heeft hij de hoofdwegen bijna klaar, om steeds voldoende waterafvoer te hebben, ook zijn van verschillende pompen af, geultjes gegraven om steeds droogland te houden; hij heeft het hoofdafvoerkanaal dat voor waterafvoer bereid was, reeds verbeterd, zoodat daar voortaan geregeld afvoer is. Slechts is er een punt nog dat in overweging genomen moet worden, n.m. dat gedeelte van 't afvoerkanaal, dat van 't terrein naar den Leigraaf loopt; als iedereen dat aan zijn aangrenzend land zuiver hield, zou zulks een groot voordeel zijn voor het kamp.

Reeds heeft de landbouwkundige verscheidene terreinen in orde gemaakt, zoodat er geen water op blijft staan en het ook niet meer stuift daar die gedeelten met graszaad bezaaid zijn hetgeen welig opkomt. Dat de kampbewoners ingenomen zijn met het werk van genoemden heer, blijkt dat zij de 2 hoofdwegen van 't Vluchtoord genoemd hebben "Boulevard Anspach" en "Boulevard Leopold". Wij willen dan ook gaarne vermelden dat de Wed. heer v.d. meer, landbouwkundige van 't Vluchtoord geen moeite spaart om alles zoo mogelijk aan te wenden en altijd volijverig en welgemoed naar het kamp stapt, zoodoende dat genoemde heer de rechte man op de rechte plaats is.

UC 1915 – 09 – 25 Za

* Uden. De rijtuigverhuurder v. Elsdonk is deze week met degenen die in 't rijtuig zaten aan een groot gevaar ontsnapt. Volgens gewoonte reed hij 's middags de onderwijzeressen van het kamp naar huis. Ter hoogte der kapel kwam men den tram tegen. Het paard werd schichtig en in dolle vaart ging 't door de straat. Met 2 man kon men 't paard nog niet inhouden. De inzittende onderwijzeressen gilden het uit van schrik. Tegenover Ockhuizen stond een kar op den weg en dacht men dat de geheele boel overhoop zou gaan. Raketings schoot 't rijtuig er langs heen. Gelukkig dat er geen kinderen op straat waren. Tegenover Marinus v.d. Akker verflauwde de jacht en kon men den holsteiner inhouden zonder ongelukken.

* - De landbouwschool in 't vluchtoord is gereed. Het is een groot gebouw 2 ½ M lang, 18 ½ M breed; het is verdeeld in 4 lokalen. De borstelmakerij is van de week ook aan den gang gegaan. Men gaat in 't kamp voorzorgsmaatregelen nemen tegen den winter. De naden der planken de open gedroogd waren is men met latjes aan 't dicht timmeren. Geregeld komen er elken dag nog vluchtelingen aan, dan eens vier, den zes per dag. Met vertrekken is 't nu weer stilstand.

* - De rijtuigmannen van Uden lachen alweer terdege in hun vuistje; ze zijn weer in hunnen oogst. Het is maar rijden per wagen en rijtuig ginds en terug van het vluchtoord, den geheelen dag door. De kampauto schijnt haar ouden dag te gaan voelen want ze is aanhoudend ongesteld. Waren de tramplannen maar door gegaan, hoorde ik van de week zeggen, dan had de tram van Uden naar Grave, al zijn kosten goed gemaakt van 't traject naar het vluchtoord alleen. 't Was heel aardig en goed gezegd van die man, vindt u ook niet lezer ?

* - De twee afgekeurde Belgische soldaten, die hier in de Straat in den kost waren, moesten om de maand naar den Belg. Consul in Den Bosch, om hun vergoeding te halen. De eene werd door den Consul aangezegd, dat hij weer naar 't front moest, maar deze zegt dat hij genoeg van de tranchées heeft; nu is hij naar Duitsch België vertrokken naar zijn familie. De andere is drie maanden uitgesteld óók wat zijn vergoeding betreft, deze zal zeker omdien tijd wel de plezierige tijding krijgen om weer naar de loopgraven te gaan.

UC 1915 – 09 – 29 Wo

* Uden. Zooals we vernemen zal er een tweede kamp-auto in de vaart gebracht worden. 't Is niet overbodig, met het drukke verkeer van en naar 't Vluchtoord.

Plechtige Uitvaart voor Pastoor Metz.

Maandag-morgen te 10 uur had in het vluchtoord alhier de plechtige uitvaart voor de zielenrust van den welbeminden en diepbetreurden Herder, den Z.Eerw. pater Bernardinus Mets. De uitvaart werd bijgewoond door alle overheidspersonen en eene overgrootte menigte bewoners van het Vluchtoord. De plechtige uitvaart werd gehouden door den HoogEerw. Heer Aug. Bruijnseels, afgevaardigde van Z. Em. Kardinaal Mercier.

IN PIAM MEMORIAM.
Hoe zijt Ge ons, dierbre Pastor,
Zóó onverwacht ontruk! –
Hoe is de sterke ontvallen,
Zij weenen, uwe Belgen, -
De U dierbren in dit oord.
Aanhoor, o goede Herder,
Het weenend afscheidswoord.

Gij waart hier onze Vader,
In 't naamloos oorlogswée,
Gij deeldet onze smarten,
 Zelf vluchteling – met ons mee.
Gij waart de troost van allen,
De oprechte Kindervriend,-
Gij hebt aan uwe Belgen
Den Hemel wel verdiend !

Hoe dierbaar was, o Pastor,
Aan U ons Belgenland !
Geheel uw priesterleven
Hadt Gij aan ons verpand,
De Vlaanderen zijn geworden,
Uw volk, - uw eigen haard.
Ach, zie ! Wij staan als weezen,
Rondom uw baar geschaard.

U dankt het gansche Vluchtoord,-
U 't offer des gebeds.
Geen Belg zal ooit vergeten
Uw naam, o Pastor METS,
Vaarwel, o diep betreurde,
Wij reiken U de hand !
Beloond, gekroond leef eeuwig
In 's Hemels Vaderland.
JUD. SPRANGERS,
Uden, Vluchtoord, Emer. Pastoor,
20 Sept. 1915 Grave, Huize Rustoord.

* - In ons vorig nummer maakten wij melding van de landbouwschool in 't Vluchtoord. In dit bericht staat dat de school eene lengte heeft van 2 ½ M., dit is een abuis: het moet zijn 21 ½ M.

UC 1915 – 10 – 02 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Zooals we vernemen is bij de familie, van den in Uden welbekenden heer Frits Sperling, tijding gekomen dat hij voor het front staat en dat ze voor hem bidden moesten. Het schijnt er dus daar niet beter op te worden.

De Franschen hebben nieuwe kanonnen in gebruik, die verder dragen dan de Duitsche.

UC 1915 – 10- 02 Za.

Hier in Uden hebben wij al 8 dagen lang in 't Zuid-Westen zwaar geschut gehoord en 's avonds en 's nachts is 't nog duidelijker hoorbaar. 't Gaat er ginds weer ondeugend op los.

* - Van de ingeschrevenen voor den Landstorm der jaarklasse 1912 zijn er 11 goed gekeurd.
* - Zondag werd bekend gemaakt dat het in Uden en Volkel dit jaar geen kermis zal zijn. De menschen moeten dus maar kermis houden in den huiselijken kring en het er die dagen maar een beetje beter van nemen.

Twee slagers hebben al laten afbellen dat er bij hen goedgekeurd rundvleesch te bekomen is tegen goedkooperen prijs.

* - De Belgische vluchtelingen die de laatste weken op veel plaatsen aangenomen hadden om de aardappels te rooien, hebben eer van hun werk. De menschen hebben er van gestuit, dat zij zoo netjes en acuraat hun werk gedaan hebben.

* - In het vluchtoord hebben ze een vierwielige wagen aangeschaft, waarmee ze zelf alle pakken en kisten van en af het vluchtoord vervoeren. Er zijn twee paarden in 't vluchtoord die er voor gebruikt worden.

* - De Belgische militair, hier in de straat in de kost, welke afgekeurd was tengevolge van een kogel boven het oor en die, zooals we verleden vermeld hebben, door den Belgische Consul in den Bosch weer aangezegd was om naar 't front te gaan, maar geen gevolg daaraan gaf en naar zijn ouders in Antwerpen vertrok, is nu, naar we van Belgen vernemen, in Antwerpen door den Duts gevangen genomen en naar Duitsland vervoerd. Nu is hij pas in den aap gelogeed. Voor België is hij deserteur en ten overvloede nog in gevangenschap bij den Duitscher.

UC 1915 – 10 – 06 Wo.

* Uden. Zaterdag-avond half-7 uur raakte, een Belg. vluchteling uit het kamp alhier, Dekkers genaamd, op den Veghelschen dijk met zijn hondenkar onder de tram. Hij werd levensgevaarlijk gewond, van een voet de teenen af, aan de dijk gekwetst en aan 't hoofd. In levensgevaarlijke toestand werd hij naar 't gasthuis alhier vervoerd. Een hond was gedood en de ander erg gekwetst, de kar onbeschadigd. Sterken drank zal hoogstwaarschijnlijk oorzaak zijn, want bovengenoemde maakte daar nogal gebruik van. Hij is vader van 5 kinderen en 34 jaar oud.

* - in den kamp of puntenwinkel in 't vluchtoord werden Zaterdag niet minder dan 50.000 punten ingeleverd alzo voor duizend gulden verkocht. Dat wil nog al wat zeggen.

UC 1915 – 10 – 06 Wo.

Raadsvergadering op 1 October 1915 o.a.

Een schrijven van het Kon. Nat. Steuncomité om ondersteuning uit de gemeentekas werd na eenige discussie tot een volgende vergadering aangehouden.

UC 1915 – 10 – 09 Za.

* Uden. Donderdag-voormiddag is de Belg. vluchteling die onder den tram geraakt was, in het gasthuis overleden.

* - Op Donderdag zijn er weer 35 Belgische vluchtelingen in 't vluchtoord aangekomen uit

Hulst en 22 uit Tilburg.

* Zeeland. Naar wij vernemen, moesten de Belgen gedurende deze week, de Udensche kermisweek te 5 uur n.m binnen het kamp zijn. Zou het voor velen van hen niet een weldaad zijn, wanneer die bepaling van kracht bleef gedurende de wintermaanden.

UC 1915 – 10 – 09 Za.

Twee Nederl. soldaten gedood.

Dinsdag-nacht kwamen twee Nederlandsche soldaten van de grenswacht te St. Kruis door onbekende oorzaak met de electriche draadversperring en werden onmiddellijk gedood.

Beide slachtoffers zijn afkomstig uit Friesland, een hunner is gehuwd.

De beide verongelukte militairen J. de Jonge, 29 jaar, uit Heerenveen en F. Reitsma, 24 jaar, uit Sexbierum zijn Woensdag-morgen van den draad verwijderd en naar Oostburg overgebracht.

De verslagenheid onder hun kameraden, bij wie zij algemeen bemind waren, is zeer groot.

UC 1915- 10 – 13 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Omdat het de meeste onzer lezers interesseert, zal ik hierbij nog wat nieuws uit het vluchtoord vermelden. Het gaat daar ook winterdienst worden, want ik heb ze met wagens vol groote en kleine vulkachels (merk Godin) zien rijden; wagenladingen steenkolen worden derwaarts gebracht, zoodat ze daar geen kou zullen behoeven te lijden. Men is bezig de barakken tocht- en watervrij te maken, het eerste onder leiding van Alb. Louwers en 't tweede onderleiding van den landbouwkundige, die er zorg voor dragen moet dat de waterafvoer plaats heeft. Verder is men aan den gang met het aanleggen van nieuwe perken, die beplant zullen worden met tulpen, hyacinten, crocussen, enz., welke gedeeltelijk door aankoop en gedeeltelijk door schenking zullen verkregen worden. Hierbij nog een woord van dank aan den milden schenker of schenkster van de rozenstruiken die nu nog in vollen bloei staan. Daar verschillende zaadhandelaren dit zullen lezen was het misschien wel nuttig, dat zij hunne prijscouranten aan denlandbouwkundige van 't vluchtoord zonden. Wat de heideontginning betreft, men wacht nog steeds op den kalk en kunstmest om de verdere werkzaamheden opnieuw aan te vangen. Aan den overkant van 't terrein, waar een Engelsche commissie de uit elkaar neembare huisjes bouwt is men ook bezig met de bewerking van den grond tot aanleg van perkjes en tuintjes, zoodat de menschen die daar wonen een aangenaam uitzicht zullen krijgen.

* - In den puntenwinkel zijn Zaterdag l.l 35000 punten ingeleverd, alzoo voor zeven honderd guldens verkocht.

* - Zondag-namiddag werd het vluchtoord bezocht door mevrouw v. Rijckevorsel-Bieberstein, welke met belangstelling alles nog eens in oogenschouw kwam nemen en welvoldaan het vluchtoord verliet.

UC 1915- 10 – 13 Wo.

Pastoor Poell in 't vluchtoord.

Zondag-avond wederom een welgeslaagde voordracht in onze feestzaal. Het onderwerp "Drankbestrijding" was sedert eenigen tijd bekend gemaakt, en onze Belgen, die in ruimen getale de zaal bezetten, hebben wéér bewezen dat hun volk zich niet slechts ophoudt met komedie's en concerten. Aanwezig waren ook de Hoogedelgestr. heer Wilhelm en meerdere

vluchtoord-notabelen.

De spreker, de Z.Eerw. heer Poell, had zijne rede in tweeën gesplitst: het lachende en het ernstige gedeelte. Onweerlegbaar, met Belgische documenten, doch zeer geestig en op innemende wijze, wist de spreker zijne toehoorders aan 't verstand te brengen, dat in België de menschen nog al dorst hadden:

Alcoholische dranken:. 11 Liter per “kop” en per jaar, terwijl in Holland de statistiek 5 L. en bij de Turken 1 ½ L aangeeft.

Bier: 221 Liter per kop en per jaar, terwijl in Engeland, dat onmiddellijk na België komt, men zich vergenoegt gemiddeld met 123L.. Daarna schetste spreker op gevoelvolle wijze, eenige diep-treurige feiten aanhalend, de ellende die voortspruit uit drankmisbruik.

Drankmisbruik leidt tot ellende en het huwelijk..... te beginnen met de trouwdag....

Drankmisbruik leidt tot eeuwig verderf van den dronkaard en zijne ongelukkige kinderen.... en zorgt er voor dat de gevangenissen niet ledig blijven.....

Daarom, zeide spreker, is het noodig, dat in België, wanneer betere tijden zullen aanbreken, worde gewerkt tegen het drankmisbruik. Daarom moeten er vereenigingen worden opgericht: enkelingen die volharden zijn maar uitzonderingen, wij moeten elkander steunen. Ten slotte deed de Z.Eerw. heer Pastoor Poell beroep op de vrouwen en meisjes, en riep haar toe zich op te offeren – (want een offer is het en blijft het) – om Mariavereenigingen op te richten. Een daverend en welverdiend applaus begroette meermalen den Z.Eerw. spreker; wel een bewijs dat zijne rede de aanwezigen diep trof.- De heer Knaepen, onderwijzer, begeleid door zijne immer offervaardigen collega Van den Loecke, zong verscheidene liederen, die veel bijval oogsten. Met overste Wilhelm roepen wij Pastoor Poell een oprecht en hartelijk “tot ziens “ toe.

VI. U. 11/10'15 A.H.

UC 1915 – 10 – 13 Wo

Ter dood veroordeeld.

De Belgische soldaat Peter Jozef Claes is door den kriegsraad van het militair gouvernement der provincie Limburg, wegens spionage ter dood veroordeeld. Hij was uit Engeland in burgerkleeding over den Hollandsche grens naar België gekomen, om daar ten gunste der geallieerden te spionneeren.

De draad des doods !

Onder de Belgische gemeente Assende werd Woensdag j.l een Duitse wacht door den electrischen stroom getroffen. Hoewel niet dood, werd hij in zeer bedenkelijke toestand weggedragen. Over de oorzaak van dit ongeluk meldde men ons de tragische bijzonderheid, dat de man juist van de veldpost een brief had ontvangen met de portretten van zijn vrouw en kinderen, en met brieven van zijn in Rusland strijdende twee broeders. In zijn blijdschap wilde hij het portret aan de Hollandsche schildwacht laten zien, en stak de enveloppe, waarin het portret zat, op de punt van zijn bajonet. Ongelukkigerwijze kwam de bajonet daarbij in aanraking met den onheilsdraad en de man stortte op den grond.

Spionnen veroordeeld.

Wegens spionage zijn door den Duitschen kriegsraad in België in zijn zitting van 14 September veroordeeld:

1. Jozef Bieckemans, bouwkundige te Antwerpen, ter dood;
2. Alexander Frank, handelaar, te Antwerpen, ter dood;
3. Alexis Thiry, commissaris van politie, te St. Ginslain, ter dood.
4. Adolf Willoks, drukker, te Bergen, tot 15 jaar tuchthuisstraf.

5. vrouw Marie Willokx, geb. Grossens, te Bergen, tot 10 jaar tuchthuisstraf.

6. Louis Stievenaert, spoorwegaarbeider, te Bergen, tot 10 jaar tuchthuisstraf.

Drie andere personen waren eveneens van spionage beschuldigd. Twee zijn wegens het verboden overbrengen van brieven tot gevangenisstraf en boete veroordeeld; een aangeklaagde vrouw is vrij gesproken.

UC 1915 – 10 – 16 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Dinsdag-voormiddag kwam de tijding dat de ZeerEerw. heer Maas, kapelaan in 't vluchtoord, aldaar benoemd was als Pastoor. Wij wenschen den ZeerEerw. heer Maas van harte proficiat met zijn promotie en hopen dat Zijn Eerw, veel genoeg van zijne Belgen in 't kamp moge beleven.

Nederlandsch soldaat gedood.

Dinsdag vond een Nederlandsch soldaat, die op wacht stond nabij het Belgische station Clinge, den dood door aanraking met den electricischen draad. Het slachtoffer is een Fries, Oberman geheeten, en vader van twee kinderen.

UC 1915- 10 – 20 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Met karvrachten appels reden de boeren van de week naar 't spoor. Een waggonlading appels is er dezer dagen naar Duitschland verzonden. De groote boomgaardbezitters hadden ze al eerder verkocht voor 10 ct. de kilo.

* - Zondag-avond na de H. Familie hield het Kruisverbond alhier een vergadering in de zaal van Mej. Wed. Terneuzen. Het Hoofd der school de WelEd heer Hermans hield hieronder een treffende lezing over den alcohol in verband met den tegenwoordigen oorlog. Hij wees er op dat in het begin der mobilisatie degenen die matig leefden bereidwilliger aan den oproep der Regeering gehoorzaamden dan de drankzuchtigen, hetgeen de Regeering dan ook dadelijk inzag en op de meeste plaatsen maatregelen nam om den verkoop van drank te beperken. Op zekere plaats was een minderwaardige herberg waar dikwijls misbruik van drank gemaakt werd. De militaire overheid zag zich genoodzaakt die herberg tijdelijk te sluiten en plaatste aldaar een schildwacht voor de deur en koos daarvoor bij voorkeur een geheelonthouder. Wel een bewijs dat de autoriteiten het nut der drankbestrijding ten volle beseften. Verder wees hij er op dat het grootste gedeelte der gruwelen in België bedreven ten laste kwamen van den drank, dien de soldaten aldaar gevonden hadden. De groote zaal was slechts matig bezet en er werd aandachtig geluisterd. Wij danken dan ook den heer Hermans voor zijne leerzame lezing. De WelEdele heer De Haan hield bij deze zijn afscheidsrede als ondervoorzitter en in diens plaats werd met nagenoeg algemeene stemmen gekozen de WelEerw. heer W. Wolters. Verder sloot de WelEerw. Kapelaan Heezemans de vergadering met den gebruikelijken Christelijken groet.

* - Een Belgisch Ingenieur, de WeldEd. ZeerGel. heer Maurice van Gijsel, geïnterneerd militair te Harderwijk, is verleden week naar het vluchtoord te Uden gekomen om op de vakschool les te geven in het teekenen. Boven genoemde heer is in Uden bij burgers in pension.

UC 1915 - 10 - 23 Za.

Oss. Zondagnamiddag speelde en proefelftal der onlangs weder opgerichte voetbalvereening

"Anthony" alhier, een wedstrijd tegen een elftal van "Albert Elizabeth" uit het vluchtelingenkamp te Uden. Hoewel slechts een proefelftal, bleek toch terstond, dat er verschillende goede krachten onder deze combinatie schuilen. Gedurende de geheele match was "Anthony" de sterkste, en wist dit dan ook in 6 doelpunten uit te drukken. Het Udensch elftal was daarentegen niet eenmaal in staat het Ossche doel te vinden. Zonder twijfel zal "Anthony" met ernstige oefening dan ook spoedig een tweetal getrainde elftallen bezitten, waarop de vele voetballiefhebbers evenals vroeger trots mogen zijn. Secretaris van "Anthony" is de heer V. Wolfs, Torenstraat, alhier.

UC 1915 – 10 – 27 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Voor eenige dagen werd de nu voltooide vakschool op 't kamp plechtig in gewijd door den Z.Eerw. heer Maas, Pastoor van 't Vluchtoord. De heer Regeeringscommissaris, de Burgemeester, de leeraars en de reeds ingeschreven leerlingen waren bij die plechtigheid aanwezig.

De vakschool is gebouwd op den Oostkant vooraan in 't kamp, 't is een groot, hoog gebouw, dat nogal wat afsteekt bij de andere gebouwtjes. Middendoor loopt een gang, langs elken daarvan twee klassen ruim en luchtig; Twee teekenklassen en twee klassen voor de theoretische lessen. Vier leeraars, waaronder een ingenieur en een bouwkundige zijn er werkzaam; een 50-tal leerlingen zijn reeds ingeschreven. Na eenige tijd theoretisch onderricht zullen de leerlingen in de werkplaatsen worden geplaatst waar ieder zich dan in zijn speciaal vak zal kunnen bekwamen. Eene flinke inrichting te meer die aantoonde hoe hier geijverd wordt voor het welzijn der Belgen.

* - Zaterdag-avond j.l om half 7 werd de Marktstraat opgeschrikt door een slag als een kanonschot. Vele mensen kwamen buitengelopen, men wist niet wat er van te denken. Menschen die uit de straat kwamen en dicht bij de " ontploffing " waren geweest, stelden ons weldra gerust door te zeggen dat de band van de kampauto, tegenover 't Hotel Terneuzen " kapot " gesprongen was.

* - In den kampwinkel werden l.l. Zaterdag 38000 punten ingeleverd alzo voor f 760 verkocht, terwijl in de afgelopen week 114000 punten aldaar werden ingeleverd, zoodat er die week voor f 2280 verkocht werd.

* - Onze Belgen zijn er ijverig op uit als er iets te verdienen valt. Elken dag zien wij ze uitgaan om eikels te schudden. Ze gaan zelfs tot Heesch en Schaijk langs den Rijksweg de eikels zoeken. Het is hen te prijzen dat ze werkzaam zijn. Ze zijn vlug in 't boomen klimmen en loopen als eekhoorns over de zijtakken der eikenboomen, op 't halsbreken af.

* - Een oud-Udenaar die thans in Westfalen woont was van de week hier bij zijne familie op bezoek. Hij zeide o.a. " dat ik toch maar hier eene woning voor mijn huishouden kon vinden, wat zou ik gauw in Uden zitten". 't Zag er daar niet rooskleurig uit. Brood en zout was er te krijgen en dan nog duur, andere levensmiddelen waren bijna niet aan te komen. Als wij zo tusschen beide die berichten van particulieren hooren, dan begint men toch te gelooven dat er de Pruis niet erg mooi voorzit en dat het niet te verwonderen is dat hij alles wat hij krijgen kan hier zoo tegen buitensporige prijzen opkoopt, waarmee hij ons middestanders ook 't geld uit den zak jaagt.

* - De heer Kellenaars, Directeur van het R.K. Huisvestings-Com hield Zondag-avond in 't vluchtoord een toespraak over " *Weldadigheid* – en vooral over de katholieke weldadigheid. Spreker bewees hoe de R.K. Kerk steeds de weldadigheid heeft beoefend. St. Laurentius heeft gezegd: De arme zijn de schatten der H. kerk. Ontelbaar ook zijn de liefdadigheids-inrichtingen bij de katholieken: Hospitalen en ziekenhuizen bestuurd door de liefdezusters, in scholen voor weezen en verwaarloosde kinderen, de Elisabeth- en Vincentiusvereniging.

Over de St. Vincentiusvereniging vooral wijdde de spreker lang uit. Daarna schetste hij ons in korte woorden het werk van de oorlogsliefdadigheid: het Roode Kruis en het werk der Liefdezusters. Maar ook buiten het slagveld wordt de liefdadigheid in oorlogstijd beoefend. En spreker herinnerde ons de vlucht na den val van Antwerpen en bracht eene ontroerde hulde aan de liefdadigheid der Noord-Brabanders, zoowel particulieren als openbare besturen, en haalde o.m. aan, dat plaatsjes van 7 tot 15000 inwoners verscheidene dagen een tienmaal grooter getal vluchtelingen hebben onderhouden. Daarna schetste de heer Kellenaars ons het werk van het R.K. Huisvestings Comité, dat voor doel heeft de noodlijdende kinderen uit België, weezen, half- weezen of verwaarloosde kinderen, naar Nederland over te brengen om ze uit te besteden in Hollandsche huisgezinnen. Dit werk was begonnen in September van 't vorig jaar; tot heden waren 1344 kinderen door het Comité uitbesteed. Een 50-tal verdwaalde kinderen hadden door de zorgen van dit Comité hunne ouders teruggevonden. Om te eindigen verhaalde de spreker ons enkele aandoenlijke episoden uit zijne 23 reizen naar België. Na een hartelijk dankwoord van den heer Regeerings-Commissaris een krachtig "Wien Neerlandsch Bloed" werd de vergadering gesloten.

UC 1915 – 10 – 27 Wo.

Belgisch gebied op Hollandsch terrein.

Naar de *Haagsche Ct.* Verneemt, moet van Belgische zijde te Baarle-Hertog, het Belgische gedeelte van Baarle-Nassau, een toestel voor draadlooze telegrafie zijn opgericht. Er wordt vermoed, dat dit toestel niet het minst voor de verkrijging van strategische berichten omtrent de opstelling der Duitsche troepen zal dienen. De Duitsche legerautoriteiten echter kunnen hier niets tegen doen, omdat Baarle-Hertog geheel door Hollandsche grondgebied is omgeven en zij het plaatsje dus niet kunnen bezetten, zonder ons grondgebied te betreden. Indien het bericht omtrent dit toestel juist is, vervolgt het blad – en daar is vrijwel geen twijfel aan, want de masten moeten door ieder te zien zijn – is onze Regeering van het geval natuurlijk reeds op de hoogte. Echter zal zij waarschijnlijk geen termen kunnen vinden in te grijpen. De Belgen immers kunnen op hun plekske grond doen wat zij willen, al trekken zij daarbij een eigenaardig profijt van de onschendbaarheid van ons grondgebied.

UC 1915 – 10 – 30 Za.

Door den Electricischen draad gedood.

Maandagavond zijn nabij Overslag twee soldaten der grenswacht, afkomstig uit Hengelo, zijnde zekere Smit, gehuwd en vader van twee kinderen, en Seesinck, met den electricischen draad in aanraking gekomen en gedood. Zij zijn vermoedelijk door de duisternis misleid. Waarschijnlijk heeft de eene, tegen den beschuttenden draad staande en dreigende te vallen, den gevaarlijken draad gegrepen en is de ander, zijn kameraad willende redden, eveneens door den sterken stroom gedood. Toen de doode soldaten werden gevonden, stond de eene nog overeind terwijl de andere op den grond lag, met de hand om het been van den eersten. De mannen waren een paar uur tevoren vroolijk zingende van post gegaan op patrouille. Beiden stonden bekend als oppassende mannen.

Geen speculaas en kerstkransen !

Wegens gebrek aan vet en melk is door de Duitsche overheid bevolen, dat het vervaardigen van feestgebak voor St. Nicolaas, Kerstmis en Nieuwjaar tot het uiterste beperkt moet worden. De stedelijke Regeering te Dusseldorf heeft dan ook bepaald, dat geen extra hoeveelheden meel voor dit doel aan de bakkers verstrekt mag worden.

UC 1915 – 10 – 30 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Woensdag-namiddag kwam er weer een complotje Belgische vluchtelingen naar 't kamp, naar schatting zoo'n 20 personen. Ze kwamen uit Turnhout. Een meisje was meegekomen dat voor een poosje van hier weer naar Turnhout vertrokken was. Ze vertelde dat het ginds armoedig ging en dat ze nog dikwijls aan de lekkere erwtensoep gedacht had die ze hier in 't Uden's vluchtoord te eten kregen. Ze was blijde dat ze weer in 't rustige vreedzame Udensche kamp was.

* - De turnclub uit het Vluchtoord, bestaande uit wel 100-tal jongens, van 8 tot 17 jaar, ging Maandag-morgen l.l. een kameraas begraven. Daar het juist marktdag was mochten ze allen eens naar de markt gaan kijken. Ze liepen allemaal netjes in de pas over de markt en kregen een versnapering waarna ze in goede orde naar 't kamp terug marcheerden. Zooals men begrijpt had die geheele schaar witbroeken op de markt veel bekijs.

UC 1915 – 11- 03 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Woensdag der vorige week is de heer Regeerings-Commissaris van 't Vluchtoord alhier, met de nieuwe automobiël om 7 uur 's avonds van uit Den Haaf in Uden gearriveerd. Het is eene Belgische geïnterneerde auto, schooner dan de andere kampauto. De chauffeur is een geïnterneerde Belgische militair. Den volgende dag werd de auto in dienst gesteld van 't Vluchtoord. Zij is niet alléén voor 't onderwijzend personeel maar voor alle ambtenaren van 't Vluchtoord. Nu zal de gulden tijd voor de rijtuigverhuurders voor goed voorbij zijn denk ik. Deze auto en de chauffeur blijven des nachts in 't vluchtoord.

* - Zaterdag l.l. werd er in 't vluchtoord een sportfeest gehouden. Om half-11 werden de turners ten getale van 203, afgehaald door 't muziek van 't kamp met de Belgische driekleur voorop. Op 't sportterrein aangekomen namen de muzikanten dadelijk plaats op een verhooging en opende de feestelijkheden met 't Belgische volkslied, terwijl de turners met de vlag een défilé hielden. Onmiddellijk daarna begon het turnen. Na eenige marschen en ordeoefeningen opgeluisterd door de muziek, begonnen de wedstrijden, zooals hardloopen, hoogspringen, speer- en schijfwerpen en andere behendigheids spelen. De meisjes deden ook mee in 't ver of wijspringen, ringsteken, houtjesrapen, enz.. Na afloop van elken wedstrijd werden onmiddellijk de namen der prijswinnaars bekend gemaakt. Daarna kregen wij als slot van den wedstrijd de pyramide vorming, hetgeen vooral veel bijval inoogstte, aan de pyramide namen alle turners deel. Terwijl ze zoo in die houding stonden speelde de harmonie " de Brabançonne ". Hierna afmarch. Na den middag werden aan de turners de prijzen uitgedeeld, welke meestal bestonden uit allerlei nuttige dingen. De HoogWelGeb heer Baron v. Tuijl van Serooskerken woonde de feestelijkheden bij.

UC 1915 – 11- 03 Wo.

Nijverheid- en huisvlijttentoonstelling.

Zaterdag, zondag en Maandag werd in een der zalen van de vakschool een tentoonstelling gehouden van alles wat er in 't kamp vervaardigd werd. Deze zaal lag en hing vol. Ik zal even vluchtig eenige zaken opnoemen. Prachtige schilderstukken, fijn kunstsmeedwerk, houtsnijwerk, eene prachtige vogelkooi, gereedschappen, manden en korven, schoenwerk, kledingstukken, poppen, een kleine locomotief een compleet stoomschip in miniaturen. Dan nog de voorwerpen der Engelsche industrie, waaronder de fijnste tafelloopers met prachtige

gekleurde dikke figuren, bloemen, letters, enz.. Zoo ook matten van wol, zeer kunstig bewerkt en zacht geschakeerd, dan nog wat hier niet bekend is, namelijk de Rafia-industrie, kamerschoenen en matten van gevlochten rafia, ijzersterk, rafia damestaschjes, etc. Zoals men weet zijn er in 't vluchtoord onlangs twee Engelsche dames gekomen, die aan de vluchtelingen het maken van bovenstaande artikelen van rafia komen leeren. Iedereen die deze tentoonstelling bezocht, was er ten volste over voldaan, 't was dan ook de moeite waard.

UC 1915 – 11 – 03 Wo.

INGEZONDEN STUKKEN.

Zoowel wat betrekking, en wat vorm en inhoud betreft, geheel buitenverantwoordelijkheid der Redactie.

Geachte Lezers en Lezeressen.

Gisteren heb ik eene weddenschap gedaan waarin U betrokken zijt; en daarom wil ik U den loop dier gebeurtenis in 't kort mededeelen.

Misschien is het U van elders bekend, dat ik benoemd ben tot voorloopig Secretaris van de A.V.V.H.V.U.T.F.O.V.S.N..... d.w.z. Algemeene Vereeniging Van Het Vluchtoord Uden Tot Feestelijke Ontvangst Van Sint Nicolaas!. Dit heb ik bekend gemaakt in verschillende dagbladen, waaronder *Tijd, Maasbode, Centrum*; en tevens heb ik aanspraak gemaakt op de belanglooze Nederlandsche liefdadigheid: het doel der A.V.V..... is, onze kleine, lieve snoesjes eenen gezelligen 6de December te bezorgen.

Nu zei ik gisteren tegen iemand die hier in ons Vluchtoord niet geheel bekend is: "Ik ga nog eenen *geheel specialen* oproep doen in de *Graafsche en Udensche Courant*, en daar verwacht ik veel van". – Het antwoord was: "Dat haalt toch niets uit: daar zult ge niet veel mee opschieten! Ik wed dat ge nog *geen vijftig gulden* bijeenhaalt door dien oproep!". – Ik vatte vuur en vlam en zei plechtig: "Mijnheer X, ik wed dat ik er *wel vijftig* pop mee ophaal, voor onze snoezige, lieve peuters, die zoovele menschen uit den omtrek kennen en liefhebben". – "Top! Antwoordde Mr. X.- aangenomen!"- "Goed, zei ik weer, als ik verlies, d.w.z. als ik acht dagen na mijnen oproep geen f 50 bij elkander krijg, dan geef ik U f 10; haal ik die echter wel op, dan geeft U, Mr. X aan mij f 10 voor de A.V.V etc. Is 't zoo afgesproken?"- "Ja!" – en Mr. X ontstak op zijne beurt. Niet in vuur en vlam, maar De sigaar die ik hem aanbood, en werd er verder over mijnen oproep en aangelegenheden niet meer gerept.

Welnu, geachte Lezers en Lezeressen, laat ge mij in den brand....Zal het wáár zijn, dat die Mr. X gelijk heeft gehad?... Heb ik dan uwe *praktische* liefde jegens onze lieve kindertjes te hoog geschat?... Ik smeeke U erom, antwoordt mij *zóódanig*, en ook *zóódanig*, dat ik Mr. X de overtuigende bewijzen kan gaven, dat hij zich deerlijk in U heeft vergist; bovendien heb ik dan niet slechts f 50, maar f 60 voor onze peuters, die reeds weten, dat St. Nicolaas op 6 December a.s. hen komt bezoeken.

Wat zullen zij blijde zijn, en wat eene overvloedige hemelzegeningen zal hunne dankbare, aan God zoo aangename kinderbede op U allen doen nederdalen!.

Geachte Lezers en Lezeressen, meer zeg ik niet; ik hoop en vertrouw, of liever, ik weet zeker, Dat Gij niet in den steek zult laten.

Uwen U bij voorbaat dankbaren

Dw. Dr.

A. HOFMAN, Kapelaan.

Voorl. Secr. Der A.V.V.H.V.U.T.F.O.V.S.N.

Vluchtoord Uden, 29/10'15.

N.B. Gelieven de bij voorbaat reeds bedankte weldoeners weldoensters bij hunne inzendingen te voegen het motto: "Wegens oproep in de *Udensche* en *Graafsche Courant*".

Anders zou Mr. X. soms nog uitvluchten zoeken.

UC 1915- 11 – 06 Za.

Vluchtoord.

Bij deze wil ik nog even terug komen op de tentoonstelling waarvan ik in 't Woensdag-nummer een beknopt verslag inzond. Aan den ingang hing een fijn gesmeed uithangbord met takjes, bloemknoppen en bladeren. Binnen werden al dadelijk getroffen door de schilderstukken, portretten en allegorische voorstellingen bijna levensgroot in de natuurlijke kleuren. We zagen boeren uithoeken van Uden met de huizen, de kerk van Uden op den achtergrond, ook heigezichten, de kathedraal van Den Bosch, enz.

Crayonteekeningen, waaronder een mooi Christushoofd met doornekroon, onder andere ook een lief poesje, daar viel ook dadelijk 't oog op fijne aquarelteekeningen, te veel om op te noemen. Drie inktstellen met kunstig gedreven ijzeren bloemtakken er over heen. Een pracht van een vogelkooi. Een geheele collectie klompen, kunstig in natuurkleuren met bloempjes beschilderd. Koperen naamplaat met zwarte ingeetste letters. Eekhoenskooi met een dennentak erin en een vliegmaschine er bovenop voor pinakel, de kooi stond op een rustiek voetstuk. Vier gedreven ijzeren bloembakken van wel 40 cM. lengte. Fornuiskachel met toebehooren, zoo als pook, tang en schop, de kachel in mat, gepolijst en blank ijzer. Een groot houten uithangbord, kunstig uitgesneden. Twee complete stoomschepen. Een heele groote collectie dameshandwerken, borduur, teeken, haak en ander soort werk, alles allerfijnst in kleuren. Alle soort damescostuumes, zoo fijn dat een dame zeide, ik wilde dat ik zoo'n mooi bloesje had. Een pendule-standaard met verschillend hout ingelegd, geflankeerd door de Hollandsche, Belgische, Amerikaansche en Engelsche vlaggen. Grofsmeedwerk, maar fijn afgewerkt, zooals gehengen, schuiven, klinken moeren en bouten. Houten stoelen, uithangborden, deurkozijnen, architraven, alle timmermansgereedschappen, zooals schaven, architraafschaven, zagen enz. Een fijne eikentafel. Eikenhouten lijst met penteekening. Ook zagen we het cadeau, dat den overste van het kamp aangeboden werd door de turnvereniging; twee groote ijzeren rozentakken, zooals ik schat 75 centimeter lang met een strik (maar deze ook van ijzer natuurlijk) saamgebonden, deze ook door den kunstsmid in 't vluchtoord vervaardigd. Dekens van staallappen, fijn geschakeerd, matten met naamletters, bloemen, wapens, zelfs een landschap met ooievaar, vlinders, en ik weet niet wat nog meer. Een kantwerkkussen met de garen klosjes en teekening. Rafiawerk, matten, schoenen en tassen. Landschappen, huizen, enz. , uit blokjes saamgesteld. Een locomotief en tender in mooie kleuren van bordpapier, met kolen er in. Poppen een pop in compleet ledikant met matras en al. Schoenen, alle manskledingstukken, bezems, borstels, manden en korven, cigaren, kubussen, prisma's, kegels, driehoeken, enz. Voor de scholen 't wapen van Holland in hout in kleuren, 1 meter groot, houten beeldjes voorstellende een Hollandsche fruitverkoopster met een Udensche knipmuts op en koopman met een kruiwagen waarop 2 kersenmandjes van 1 ½ cM in doorsnee. Vioolspeler, enz. Blikken kannetjes voor bronolie, melk, etc. trechters, deze zaken werden van oude inmaakbussen vervaardigd, een compleet Rafiawerk met het bord de els enz.. Nogmaals 't was de moeite dubbel waard dit te gaan zien. Als er iets in 't vluchtoord te doen is wappert de Hollandsche en Belgische driekleur hoog in de lucht, zoo nu ook, ik zag zelfs de Hollandsche en Belgische vlag aan één stok, zusterlijk neven elkaar wapperen.

UC 1915- 11- 10 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Zaterdag-avond, om 7 uur, zouden de krijgsgevangene Engelschen alhier met trein

passeren. We gingen naar het station om eens te zien, maar men zeide daar, dat de trein 2 uur later zou komen. Hierop wachten we natuurlijk niet. Zondag-morgen vernamen we dat de trein kwart over elf Zaterdag-avond gepasseerd was.

De Engelsche juffrouwen, die hier in 't vluchtoord les geven, waren naar her station gekomen maar hadden den trein ook niet afgewacht. Ooggetuigen verklaarden dat er geen invaliden in den trein zaten, maar dat het om allemaal zwarten uit de Engelsche Koloniën waren, welke door de Duitschers in 't begin van den oorlog gevangen genomen zijn. Deze menschen vertoefden toen aldaar op de badplaatsen etc. en werden door de Duitschers gevangen gehouden. Ze waren blij dat ze op Neerlandsch bodem waren en maakten een leven als een oordeel.

* - Toen ik van de week de boterfabriek passeerde werd mijn oog getroffen doe een heelen hoop roomkannen met Duitsche opschriften, o.a. Esschener Milchverein, Westkirchen, Brockhaven, enz. Ik vroeg aan een werkman der fabriek, wat beteekenen die Duitsche melkkannen hier. Hij antwoordde, "zoo hebben we er wel 200, de Pruissische melkhandelaar zond ons deze kannen om de room in over te zenden. Nu heeft Holland de uitvoer van tin verboden. Omreden er te veel tin op deze kannen zit verbiedt Holland de uitvoer. Nu gebruiken we de kannen maar tot na den oorlog en zenden ze dan maar terug". Het laat zich nog niet aanzien dat ze die kannen hier gauw kwijt zullen zijn.

* - Het Muziek Ensemble van Amsterdam gaf verleden Zaterdag en Zondag eene uitvoering op het Vluchtoord. Verschillende mooie muziekstukken voor piano en cello kregen we er te hooren, en de twee dames van het Gezelschap vergastten ons op prachtig gezongen Fransche of Vlaamsche liederen waaronder eenige van Van Hullebroek die met een daverend applaus werd begroet. Ook sprak de WelEdelGestrenge Heer Overste uit ieders naam, toen hij het Gezelschap hartelijk bedankte en het verlangen uitdrukte dezelfde dames en heeren nog meer te mogen hooren op het vluchtoord.

* - Voor liefhebbers van cijfers wil ik onderstaande eens gaarne bekend maken. In den puntenwinkel van het vluchtoord werden van 14 Mei tot 5 Nov. l.l. ingeleverd 2.569931 punten, dit is voor f 51398,62 aan geld, daarbij werd nog in geld ontvangen f 651,24 zoodat in dat tijdsverloop daar gekocht werd voor f 52049,80, zegge twee en vijftig duizend negen en veertig gulden zes en tachtig cent. Dat is geld nietwaar lezer?

* - Vrijdag arriveerde weer een 10-tal Belgische vluchtelingen in 't Vluchtoord. Zij kwamen van Turnhout en waren de grens gepasseerd. Zij konden den honger niet meer lijeden en ze moesten zich zoo dikwijls aan den Duitscher komen vertoonen en aanmelden, dat het hen hartelijk verveelde.

* - zooals we vernemen wordt het vluchtoord te Gouda opgeheven, de bewoners worden over de drie vluchttoorden Uden, Ede en Nunspeet verdeeld. Wij krijgen er dus binnenkort nog een groote partij vluchtelingen bij.

UC 1915 – 11 – 13 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Maandag-avond 6 uur begon de tuinbouwcursus in de M.u.l.o.school. de WelEd. heer Snellen, tuinbouwleeraar Uit 's-Bosch, te dier gelegenheid aanwezig, hield in beelden zijn leerzame onderricht

* - De oproep in de couranten, om speelgoed voor de kleine kinderen in 't vluchtoord ter gelegenheid van 't aanstaande St. Nicolaasfeest, is niet tevergeefs geweest. Van vele zijden komen de zendingen al af. Er zijn 1200 van die kleine kleuters in 't kamp en men dacht dat men de helft maar zou kunnen bedeele; de hoop begint echter te herleven, dat ze allen een stuk speelgoed zullen bekomen. Laat de vluchtelingen ook eens plezier hebben.

INGEZONDEN STUKKEN.

Zoowel wat betrekking, en wat vorm en inhoud betreft, geheel buitenverantwoordelijkheid der Redactie.

Geachte Lezers en Lezeressen

Mijnheer X is gewoonlijk nog niet nieuwsgierig; doch Zondag l.l. was hij reeds vroeg bij mij en ik begreep wel dat hij wilde weten hoe het met mijn f 50 stond. Ik was daarmee reeds een eind op streek, en 't leed geen twijfel meer voor me, dat ik er glansrijk zou komen, te meer, daar ik mij had voorgenomen een paar reisjes naar Uden te maken, bij welbekende lezers en lezeressen van deze Courant.

Mijnheer X ging zitten en begon: “ Wel, Ge zijt toch een rare sinjeur, om zoo'n hoop letters onder je naam te zetten: daar kan geen mensch wijs uitworden. “- “Hm! Zeide ik, dat heeft toch zijnen goeden kant ! In alle geval, ge wilt niet weten hoe het met mijne zaken staat.... Daar heb ik een idee voor gevonden”..... en op een stuk papier schreef ik:

X ?

M.Z.V.U.O.!

Hij keek, en keek nog eens, alsof hij het in Keulen had hooren d.... pardon!.... onweeren, en mompelde: “X...X....Wat is dat? “- “Wel zei ik, dat betekend: “Rara, wat is dat ? “ of “Vraagstuk, “- en eronder staat: “Mijne Zaken Vorderen Uiterst Goed ! “. – Hij nam 't potlood en schreef: X ? U.V.G.Z.M.! – Nu ben ik zoo'n held niet in 't oplossen van dergelijke rebussen: maar.... Die zijn er wel meer.... (eenieder troost zich zoodanig hij kan!) ... Ik vroeg opheldering en hoorde dat 't moest beduiden Uiterst Veel Gezegd, Zonder Meer!... Toen schreef ik nog eens: M.X.U.Z.G.V.! En verklaarde: Mijnheer X, U Zult Gewis Verliezen!

Daarna spraken wij over iets anders.

Woensdag-morgen was Mijnheer X alweer vroeg present en zeide: “Wel ????? (Die vijf vraagtekens zijn amper genoeg om zijne nieuwsgierigheid goed uit te drukken; ik zou er wel twintig kunnen zetten, maar dat beslaat te veel plaats, en zou te schadelijk wezen, nu in den tegenwoordigen tijd het papier schaarsch dreigt te worden, dat sinds meer dan een jaar....) in alle geval liet ik Mr. X doodgewoon een velletje papier zien, dat ik Dinsdag-avond reeds had klaar gemaakt, en waarop de fatale letters tweemaal prijkten, reusachtig groot;

M. X. U.Z.V.G.

U.Z.M.X.G.V.!

“Hé ! Da's leuk, zei hij! – “Ja, antwoordde ik, maar de uitleg is nog veel leuker, luister maar: “Mijnheer X, U Zijt Voorbarig Geweest”.

“ U Zijt Mij Tien(X) Gulden Verschuldigd! Dat de laatste bewering juist was bewees ik overvloedig: Nu blijft mij niets over dan degenen te bedanken, die mij in staat gesteld hebben die formule zóó te schrijven, en dat het niet was: M.X. G.Z.V.U. (Mijne Tien (X) Gulden Zijn Voor U)....

Aan allen die mij hebben geholpen per postwissel of persoonlijk, bied ik eenvoudig doch *oprecht hartelijk* mijnen dank, ook namens het Comité, met den dank onzer 150990 lieve kinderen.

Aan ieder onzer weldoeners zeg ik:

M.X.G.Z.V.U.!

Duizend (M) Maal (X) Gods Zegen Voor U.!

Uw oprecht dankbare dw. dr.,

A.HOFMAN, Kapelaan.

Voorl. Secr. Der A.V.VC.H.V.U.T.F.O.V.S.N.

UC 1915 – 11 – 17 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Verleden week zijn er 8 landstormplichtingen van hier naar hunne respectievelijke garnizoens vertrokken.

* - De voerlui van Uden blijven nog altijd planken en ribben naar 't Kamp brengen. Men gaat ginds maar steeds door, met het bouwen van uitelkaarneembare huisjes, in lange rijen staan er al 78 klaar. Ze zijn helder wit geschilderd met groene banden, hetgeen een mooi effect oplevert. Deze huisjes worden gebouwd van ingekomen gelden uit Denemarken. Ik wilde wel dat de welwillende Denen deze nuttige gebouwtjes eens zien konden, ze zouden tevreden zijn over hunne gave. Verschillende huishoudens wonen er al in. Het gedeelte waar deze huisjes staan heet het "Villapark". Het zij in den waren zin des woords ook villatjes, want de bewoners hebben mooie kleine parken met mos omzoomd voor hunne deuren aangelegd met kleine dennenstruikjes in 't midden. Die huisjes staan allemaal circa 30 centimeter boven den grond. Wie had toch ooit kunnen denken dat zoiets in onze Hoevensche hei zou plaats grijpen en 't is niet verkeerd uitgedrukt hetgeen hier gebeurt "de wonderen van de Udensche hei" te noemen.

* - Dat er in 't Vluchtoordbekwame handwerkslui zijn heeft men kunnen zien toen ik voor een tijd de tentoonstelling in 't Vluchtoord beschreef. Van de week passeerde ik 't tramstation alwaar een partij manden ter verzending stonden. Er waren ook fijne sluitkorven bij. Een van onze Udensche mandenmakers stond er bij te kijken en zeide dat ze fijn afgewerkt waren en dat hij blij was dat hij die sluitkorven eens goed af kon kijken. De deksel was er zoo practisch opgemaakt dat onze Udensche dat ook voortaan zoo zou doen zeide hij en de sluiting was ook beter. Dat ze onze vakman bevielen bewijst wel, dat hij nogmaals op zijn schreden terugkeerde om ze nog eens goed af te zien. Zooals men zegt, zal er nog wel eens weer een tentoonstelling komen in 't kamp en dan moeten onze vaklui het maar eens goed af gaan kijken men is nooit te oud om te leeren.

* - Bij gelegenheid dat St. Nicolaas het Vluchtoord komt bezoeken, zal er bij den fotograaf in het kamp gelegenheid zijn zich met deze kindervriend te laten fotografeeren.

UC 1915 – 11 – 17 Wo.

American Cito Photo Cie.,
H. A. O. SANDDTMANN, Fotograaf
VLUCHTOORD UDEN.

Hieronder staat een reclame-tekening.

UC 1915 – 11 – 20 Za.

Oproep aan den Belgen.

De koning der Belgen heeft alle Belgen van 19 tot 25 jaar, gehuwd of ongehuwd, niet verblijvende in het onbezette gedeelte van België, en Frankrijk of Engeland, opgeroepen voor den militairen dienst. Hieronder vallen dus alle Belgen van dien leeftijd, die in Nederland verblijf houden, niet de Belgen, die in het door de Duitschers bezette België wonen. De Belgen, die door onder deze wet vallen en er geen gehoor aan geven worden als desserteurs beschouwd.

UC 1915 – 11 – 20 Za.

Plaatselijke Berichten.

* - Uden. Maandag-morgen werd ter gelegenheid van 't naamfeest van Koning Albert in de Kerk van 't Vluchtoord een plechtige H. Mis met "Te Deum" opgedragen. Alle Nederlandsche en Belgische ambtenaren en een groote menigte waren tegenwoordig. Na de H. Mis dreunde weer een krachtige Brabançonne.

UC 1915 – 11 – 20 Za

American Cito Photo Cie.,
H. A. O. SANDDTMANN, Fotograaf
VLUCHTOORD UDEN.
Hieronder staat een reclame-tekening.

UC 1915 – 11 – 24 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Als onze oude Udensche menschen, die we allen nog goed gekend hebben, nog eens door Uden kwamen, wat zouden ze vreemd staan te kijken. Men kan niet door de straat gaan 's morgens of men komt wel 20 fietsen tegen. (Er zijn ook nergens zooveel fietsen als in Uden zeggen de Belgen) De auto's tuffen onophoudelijk door de straten en als men den dag treft dat de boeren 's morgens varkens gaan afleveren naar den tram, dan is het goed oppassen als men op d'n weg is. Tachtig groote varkens werden l.l. Vrijdag aan de waag gewogen en per tram naar de Ossche exportslagerij verzonden. Van verafgelegen dorpen over de Peel komen de boeren 's morgens van 9 tot 10 uur hier met hunne karren, beladen met slachtvarkens aangereden. Met wagonladingen gaan de varkens tegenwoordig weer naar de slagerij in Oss. Er zijn er overal nog genoeg zei van morgen een spekslager, maar als ze met duizenden in Oss uitgevoerd worden, dan zal er toch weldra weer schaarste in komen.

* - Ter eere van het St.Ceciliafeest zal de Harmonie van 't vluchtoord door de Udensche straat spelen en hier en daar een serenade brengen. Eerst was ze van plan het Maandag te doen, maar door bijzondere omstandigheden zou het nu morgen, Donderdag, zijn. Hoe het zij, we zullen onzen lezers a.s. Zaterdag meedeelen hoe het gegaan is.

* - Laatleden Vrijdag-namiddag kwamen er weer 53 vluchtelingen van 't spoor. Van uit het vluchtoord was men ze gaan afhalen. Deze waren in Hulst (prov. Zeeland) over de grens gekomen. Ze vertelden dat er daar nog wel 3000 Belgen voor den electricischen afsluitingsdraad stonden om naar Holland te vluchten. Een jongentje was tusschen de draden door naar Holland gekropen en de moeder kon er niet door. Elken dag ging dat ventje naar zijne moeder kijken, die aan den anderen kant stond. Door tonnen en manden tusschen de doodelijke draden te wringen wist men het gevaar te vermijden. Wat ongelukkige toestanden heerschen er toch tegenwoordig in onze omgeving.

* - Om den hoop roomkannen kwijt te zijn waarvan men niets heeft als last, heeft men een request gepresenteerd aan den minister om dezelve te mogen uitvoeren. Zooals we laatst vermeld hebben staan hier een 200 Deutsche roomkannen aan de boterfabriek. Welke, om den tin die er op zit, niet naar Duitschland terug mochten gezonden worden. Vandaar bovengenoemde maatregel, die, naar we hopen, zal helpen.

* - Wij verwijzen onze lezers naar achterstaande advertentie van den fotograaf van het Vluchtoord.

* - Laatstleden Donderdag werd in 't vluchtoord alhier in de verschillende keukens erwtensoep gekookt, waarbij niet minder dan 1000 varkenspootjes gebruikt werden.

UC 1915 – 11 – 24 Wo.

Extra-Telegram.

Bij deze wordt bericht dat

St. Nicolaas

a.s. Donderdag 25 November zal arriveeren om zijn intrek te nemen bij den Fotograaf, waar gelegenheid zal zijn zich met deze kindervriend te laten fotografeeren van 25 November tot en met 15 December

Zeer verrassend voor de kinderen.

Prijs dezer postkaarten

-: 3 stuks f 0,30 :-

De fotograaf van het Vluchtoord,

H. A. O. SANDTMANN.

UC 1915 – 11 – 27 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Vrijdag-avond van verleden week werd bij den Belgische vluchteling Charles Janssens, in het Moleneind, tusschen licht en donker de wasch van de hofheg weggehaald. Bij Timmers zagen ze dat men de wasch pakte, maar men meende aldaar dat het de vrouw zelf was. Daar er spurrie op staken te drogen stond, kon men bij Timmers niet zien, waar men er mee bleef. Men zij maar voorzichtig 't zal er niet beter op gaan worden.

Pater de Veer op 't Vluchtoord in Uden.

Zondag laatst sprak Pater de Veer op 't Vluchtoord over Holland en den Vlaamschen taalstrijd. Hij kwam zeide hij uit liefde en achting voor 't Belgische volk, slachtoffers van eer en plicht – niet om tweedracht te zaaien tusschen Vlamingen en Walen – alleen maar om aan te toonen hoe Holland

en Vlaanderen *letterkundig* samen hooren.

België en Holland waren vroeger één, maar 't was eene opgedrongen eenheid en 't verschil tusschen godsdienst en aard scheidden de korte tijd de twee landen vaneen – “beter goede burens dan kijvende huisgenooten”. – Jammer dat men in België mede met het Hollandsche Bestuur ook de Nederlandsche taal over de grenzen wilde en men het Vlaamsch stelselmatig aan 't verdrukken ging en 't werd al Fransch dat de klok sloeg. Het Vlaamsch werd versmaad, vertrapt, uitgescholden als “'n plomp dialect”, 'n taal zonder ziel, zonder gedachten, waarvan ieder fatsoenlijk mensch zich afkeert.”

De gevolgen van die ver-Franssching zijn allertreurigst op allerlei gebied. De Vlaamsche taal heeft erbij veel van hare schoonheid en zwierigheid verloren. Toch wordt dit met den dag beter. Mannen, zooals Snellaert, Conscience, J. F. Willems, enz., hebben het gevaar ingezien en hebben geijverd voor 't herstel der Vlaamsche rechten, en de Vlaamsche beweging wint met den dag meer veld en Hugo Verriest zegde laatst: “De dijk is doorgebroken, niemand zal Vlaanderen nog denweg versperren!” Ook Holland heeft er alle belang bij, dat die taal gesproken door meer dan vier miljoen Belgen niet verloren ga. Noord en Zuid moeten samenwerken want zij kunnen van elkaar veel leeren. Het Hollandsch kan er door wat zijne stijfheid afleggen, het Vlaamsch zal erdoor meer juistheid verkrijgen in woordenkeus en zinsbouw. 't Is ook een verheugend verschijnsel te zien hoe de Vlaamsche Letterkundigen in Holland meer gekend en gewaardeerd worden. De werken van Guido Gezelle en Streuvels worden hier uitgevochten, Vlaamingen zijn de beste medewerkers aan vele Hollandsche tijdschriften.

Dus moedig den strijd voortgezet, zoo besloot de spreker, ook ter wille van 't Zusterland !. hoe ook gescheiden, we blijven één door de taal. En in 't vernieuwde onafhankelijk België, schooner dan voorheen, want gelouterd door het lijden trekken we het prachtige paleis op van uwe en onze moedertaal! .

* - Dinsdag-namiddag 1 uur begon de Harmonie uit 't Vluchtoord aan de oude Kerk te spelen en trok zoo onder de tonen van vroolijk muziek door alle straten ven Uden. Dat was zooals men weet de H Cecilia ter eere. Vooraan ging heel deftig de tamboermaitre lustig zijn stok draaiende, daarachter kwam de Belgische driekleur en als ik 't goed gezien heb stond op de middenbaan daarvan " Harmonie Peter Benoit ". De zangers van 't vluchtoord volgden de Harmonie en beurtelings werd er gezongen "Ze zullen hem niet temmen, zoolang de leeuw kan klauwen, zoolang hij tanden heeft ". Bij verschillende notabelen ging men eene serenade brengen en zoo werd de Ceciliadag door de muzikmannen van het kamp in vreugde en vrede gevierd.

* - Ter gelegenheid van het feest van de H. Cecilia gaf de Muziek- en Zangvereniging van 't Vluchtoord Maandag l.l. een feestavond. Dat alles puik en keurig zou zijn, wisten we reeds vooraf, daaraan heeft men ons op 't vluchtoord reeds gewoon gemaakt. Maar dezen keer ging het toch ieders verwachting te boven !.

Het flink Muziekkorps gaf ons menig keurig uitgevoerd stuk te hooren, en het Mannen- en Kinderkoor verrastte ons op menig meesterlijk gezongen lied.

" Het Chineesch Koor " en de "Recruten " vooral, viel zeer in den smaak; eens te meer mochten wij den kunstzanger Dr. Lambrechts, zijn zoo goed vertolkt " het Kruis van Vlaanderen "hooren zingen en tusschen in konden wij ons ziek lachen met de komische voordrachten van twee ware artisten in dit vak ! 't Was waarlijk een prachtig gelukt feest waarvan de heeren v.d. Hoek en Opdebeek respectievelijk directeurs van zang- en Muziekvereniging alle eer halen.

UC 1915 – 12 – 01 Wo

Plaatselijke Berichten.

* Uden. In den puntenwinkel in 't vluchtoord werden van de week ingeleverd 120,000 punten alzoovoor vier en twintig honderd guldens verkocht.

* - Dat er in 't Vluchtoord nog al veel gelezen wordt zal men begrijpen als men verneemt dat tot heden door de Belgen al f 550 betaald werd voor dag, week en geïllustreerde bladen.

* - Vrijdag-namiddag is de tweede kampauto weer in de vaart gekomen. Nu zullen de beide auto's voortaan samen de ritten doen, waarvoor eerst de eene alléén stond. Een goede verbetering is nu ook aan den weg in 't vluchtoord aangebracht. Van af den klinkerweg tot aan den grooten weg in 't kamp heeft men steenen gelegd; zooals men weet reden de auto's met het omdraaien aldaar den weg steeds stuk, dit is nu voortuitgesloten.

* - Zaterdag-morgen (27 November) werd er weer een oude man uit 't vluchtoord begraven. Zooals men weet is de begraafplaats der Belgische vluchtelingen op het oude kerkhof (waar de oude kerk gestaan heeft). Als er iemand uit 't kamp begraven wordt dan moeten de Belgen toch eens door de Udensche straten loopen, als ze hunne Zondagsche kleeren aanhebben. Nu lagen er op Zaterdag 27 Nov. 1915 reeds 18 groote lijken en 128 kleine op 't oude kerkhof alhier.

UC 1915 – 12 – 04 Za

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Dinsdag-avond l.l. (30 nov.) passeerden alhier met den trein van 9 uur, een 150 Duitsche Roodekruis-soldaten. Zij waren in geel manchester gekleed. Zooals er gezegd werd

waren zij van een hospitaalschip dat door een bom stuk geslagen was.

* - De smeden uit 't Vluchtoord werden deftig den 1sten December, St. Eloi, den patroon der smeden en goudsmeden. In hun Zondagsche pak wandelden zij vroolijk door onze Straat.

UC 1915 – 12 – 04 Za

Een smokkelaarsavontuur.

De volgende geschiedenis lezen we in Tubantia: Zaterdagavond j.l. (27 nov.) trok een bende van ongeveer 40 smokkelaars uit, om hun slag te slaan. Ieder lid droeg op zijn rug een vrachtje smokkelwaar, dat bij een eventueel gelukken van den "tocht" een zoet winstje zou afwerpen. Handig werd gemanoevreerd en de spanning deed de barre koude vergeten. Voetje voor voetje ging de stoet, die reeds op verren afstand duidelijk afstak tegen het glinsterend wit der sneeuw voorwaarts en iedere man deed zijn best het verraderlijke gekraak, dat zich bij iederen pas onvoorwaardelijk liet hooren zooveel mogelijk te dempen. Toch schoot men op, de ruimte, die nog tusschen hier en het land van belofte lag, werd steeds kleiner en 't ging er nu tamelijk secuur op gelijken, dat de slag gelukken zou. Nog eenige honderden meters werden afgelegd onder stil gegnuif van kans op een goede nacht. Dan komt er plotseling stoornis en op het halt geroep van eenige soldaten, staat plots de gansche bende als geëlectriseerd. Gesnapt, met de "overzij" in 't zicht, schokte het thans door de rijen en niemand trachtte, uit angst voor een kogel, te vluchten. Even werd door de nieuwe grensbewakers raad gehouden waarvan het slot was, dat ze de heele sliert van smokkelaars mede zouden nemen naar de wacht. Alras bleek echter, dat de soldaten met het terrein en de verschillende wegen nog niet bijster goed bekend waren, zoodat een der smokkelaars, goeie knul als-ie was, den soldaten aanbood hun den weg te wijzen.

En zoo geschiede. De soldaten, vergenoegd over hun vangst, merkten niet het geglunder en gegniffel onder de smokkelaars. Stevig werd voortgestapt tot dat op zeker oogenblik de geleider der soldaatjes voorstelde, maar rechtsomkeer te maken, wilden ze niet geïnterneerd worden.

Wat was het geval? De smokkelaars, misbruik makende van de onbekendheid met het terrein der soldaten, hadden onder militair geleide langs een omweg koers gezet naar de Deutsche grens, welke zij, met een genoeg, dat zich voldoende laat begrijpen, overstaken. Wat voor gezichten onze soldaten zetten, werd ons niet medegedeeld, maar wel, dat zij met groote spoed het Nederlandsche grondgebied weder opzochten.

UC 1915 – 12 – 04 Za

Duitsche vliegmaschine gedaald.

Te Aardenburg is een Duitse vliegmaschine geland. De inzittende zijn geïnterneerd.

UC 1915 – 12 – 08 Wo

* Uden. In 't Belgische Vluchtoord was een mecanicien die een machine had uitgevonden, waarmee men onder den grond door kon schieten en ginds waar het projectiel uitkwam ontplofte het. Hij had in 't vorig Vluchtoord waar hij geweest was, al proeven met het machien genomen en hier had hij het volmaakt. Van Koning Albert had hij f 500 gekregen en nu is hij naar Frankrijk vertrokken om zijn uitvinding dienstbaar te maken voor zijn vaderland. Er zijn toch wel knappe lui onder die Belgen.

UC 1915 – 12 – 11 Za.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Maandag l.l. is St. Nicolaas natuurlijk ook bij de kinderen van het vluchtoord geweest. 't Was geen kleinigheid om 1400 kinderen tevreden te stellen, maar dank zij de milde giften die St. Nicolaas uit geheel Nederland had ontvangen is hij toch in staat geweest iedereen te voldoen. Ieder kind kreeg van de H. Kindervriend een stuk speelgoed, een kleedingstuk, benevens nog wat chocolaad en speculaas. Men kon lezen op de blijde gezichtjes hoe gelukkig de arme vluchtelingetjes waren met hunne geschenken, en het oorverdoovend muziek dat zij maakten op trompet of mondharmonica bewees hoe St. Nicolaas was welkom geweest.

* - Dinsdag-avond werd en 27-jarige Belg. Vluchteling, in 't kamp alhier, plotseling krankzinnig. Hij leed aan toevallen en hij werd nu in eens zoo kwaadaardig en onhandelbaar dat hij den dokter een stomp gaf, den knecht een blauw oog sloeg en de verpleegster beet hij in den arm. Na een inspuiting werd hij kalm. Men bond hem nu met linten handen en beenen vast en wikkelde hem een zakken-doeck. Per auto werd hij gisteravond nog naar het gesticht Reinier van Arckel te 's-Bosch vervoerd. Dit is nu al de 4de Belg. Vluchteling die hier in 't Vluchtoord krankzinnig is geworden.

UC 1915 – 12 – 11 Za.

Uit Udens Vluchtoord.

Gisteren, even na vieren, bevond ik mij op de " Avenue Centrale "(ook genaamd Middelweg), en een groep kinderen, die huiswaarts keerden, kwam op mij af; hoeveel er waren weet ik niet precies, maar 't was nogal een flink groepje. Toen ik vroeg of ze naar huis gingen, was 't antwoord: "Jao, menier de onder-paster, maor we gaon ierst nao de Kerk, om te lezen (bidden) veur de Hollandsche Kiendekes!

Dat is het antwoord op de toespraak van Sint Nicolaas, die o.m. gezegd heeft:

" Ik had eerst niet gedacht veel voor U mede te kunnen brengen, maar de Hollandsche kinderen hebben mij veel teruggegeven van het speelgoed dat ik voor hen had medegebracht uit Spanje. Ze zeide mij dan; Dat is voor de Belgische Kindertjes uit 't Vluchtoord. Daarom, lieve kinderen, moet gij veel bidden voor die goede kindertjes uit Holland, voor hunne ouders, voor allen die mij voor U geschenken hebben gegeven. Als ze in Holland niet zoo goed waren geweest, had gij zooveel niet van mij gekregen. Dus bid voor degenen die U hebben welgedaan; bidt voor Holland opdat het de Hollandsche kindertjes niet uit hunne woonst verdreven worden ! "

Ik hoef dus niet te zeggen, dat het aan dankbaarheid ontbreekt bij kinderen, die ik eergisteren zoo gelukkig heb gezien, en slechts blijft mij nog de zoete plicht over (een zoete plicht) degenen te bedanken die zoo edelmoedig mijne armzalige pogingen hebben gesteund door hunne bijdrage. Uwe namen, geachte weldoeners en weldoensters zal ik niet vergeten; ik zal de lijst medenemen, waar ik ze heb opgeschreven, wanneer ik eenmaal, bij het aanbreken van betere tijden, mijnen tegenwoordige werkkring zal moeten verlaten; mijn gebed, hoe poovertjes het weze moge, blijft U toch verzekerd; uwe namen staan niet alleen op een stuk papier geschreven, maar zijn ook voor altijd in het dankbaar hart gegrift van

Uwen D. Dr.

A. HOFMAN, Kapelaan

Vluchtoord Uden, 8 – 12 – 15

UC 1915 – 12 – 15 Wo.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. De consul van België liet Zondag aan 't Raadhuis afkondigen dat alle Belgen die zich bij particulieren bevonden of ook wel in de kloosters verbleven verzocht werden, zich deze week aan te komen geven, namelijk naam en verblijfplaats, op 't Gemeentehuis alhier van 9 tot 12 uur. Hieronder zijn niet begrepen de ambtenaren en bewoners van 't Belgische Vluchtoord alhier.

* - Voor een week of drie vertrok van hier uit 't Vluchtoord een jongen van omstreeks 13 jaar naar Lier, naar zijne moeder. Vrijdag l.l. kwam hij met hangende pootjes weer terug omreden er geen eten was thuis, ze kregen daar per dag en per hoofd maar ½ liter soep en een halve kilo brood. Hij bracht ten overvloede nog een kameraad uit Lier mee van een jaar of 15. ze werden alle twee weer liefdevol in 't Vluchtoord opgenomen. Men ziet hieruit dat het er in België niet rooskleurig uitziet.

* - Dat men in 't Vluchtoord alhier het eind nog niet gauw verwacht, kan men begrijpen, als men ziet dat ze een steenweg aan 't leggen zijn van af den provincialen weg tot midden in 't kamp naar de centrale en de keukens. De karren, die alles aan moeten voeren behoeven dan niet zoo diep door den zachte grond te rijden.

UC 1915 – 12 - 18 Za.

Twee reclamefolders voor foto's

American Cito Photo Cy. H.A.O. Sandtmann

En

Wij gaan allen naar de
American Cito Photo Cy.

Van H. A. O. Sandtmann, Fotograaf
Vluchtoord – Uden

om ons daar te laten fotografeeren en onze ouders en kenissen met as. Kerstmis te verrassen.

UC 1915 – 12 – 24 Vr.

Plaatselijke Berichten.

* Uden. Vrijdag l.l. zijn de miliciens naar hunne garnizoensplaatsen vertrokken; er waren er 4 van Uden en 5 van Volkel. Dien dag kwamen ook de laatste landweersoldaten van Uden en Volkel ten getale van 5 naar huis. Zoo is 't komen en gaan.

* - Zondag-avond gaven de heeren J. Deklerck componist en R. de Brabander kunstzanger een liederavond op het Vluchtoord. De heer Deklerck zette in met een heel interessante voordracht over het Vlaamsche Volkslied: "Door de eeuwen heen" en tusschen in zong de heer de Brabander, tot voorbeeld menig oud Vlaamsch lied. Daarna kwamen de liederen door den heer Deklerck zelf gecomponeerd, allen behaalden een welverdiende bijval; maar vooral "De blinde Scheper". Over 't muurtje, "Eenvoud" en "De Vink" vielen bijzonder in de smaak. 't Was waarlijk een heel leerrijk en aangenaam feestje en allen stemde in met den heer Overste, die de beide kunstenaars een spoedig terugzien wenschte.

* - In den puntenwinkel was het in het laatst der vorige week een bezending drop aangekomen. In een uur tijd was er voor 80 gulden drop verkocht. Het record in den puntenwinkel is geweest. In eene week ontvangen 131.008 punten alzo voor f 2620,16 verkocht. Hierbij werd nog in geld ontvangen f 21,80 in 't geheel dus verkocht in één week voor tweeduizend zeshonderd en veertig gulden zes en negentig cent. Dat wil nog al wat

zegen.

* - De naweeën van den oorlog. Donderdag werd er al weer een jongeman van circa 30 jaar eensklaps krankzinnig. Hij deed maar niets als zeggen dat hij zoo ongelukkig was en hij riep Onze Lieve Vrouw van Scherpenheuvel maar aan. Hij werd onder politietoezicht gesteld en Vrijdag naar de inrichting Reinier van Arkel in den Bosch gebracht. Dit is de vijfde al. 't Is treurig nietwaar ?

UC 1915 – 12 – 31 Vr.

Een burgemeester-smokkelaar.

Aan den burgemeester van Philippine en diens zoon is in verband met de smokkelarij het verblijf in het in staat van beleg verklaarde gebied ontzegt. Zij hebben dit reeds verlaten.

De electrischen draad.

Dinsdagnacht zijn aan de Belgisch-Zeeuwsche grens twee Duitsche militairen, die wilden deserteren, met de electrische draad in aanraking gekomen en gedood.

Ontvluchte krijgsgevangenen.

In den nacht van Zondag op Maandag zijn tusschen Vlachtwedde en Boertange (Gr.) een 6tal Russische soldaten over de grens gekomen, die uit de Duitsche gevangenschap hadden kunnen ontvluchten.

Een dienstweigeraar.

De milicien W. B. uit Schoten, van de lichting 1916, te Haarlem in garnizoen, weigert elken militairen dienst te verrichten. Hij is in arrest gesteld.

Begrafenis aan de grens.

Te Koewacht zou zekere B. begraven worden. De kerk staat op Belgische gebied. De wachtcommandant weigerde bij de draad versperring het lijk te laten doorvoeren en wilde de kist zelfs laten openbreken om zich te vergewissen van den inhoud.

Natuurlijk verzette de familie zich daartegen met hand en tand. Nadat de pastoor herhaaldelijk had getelefoneerd, kon het lijk, na meer dan een half-uur wachters, worden vervoerd. Men zal voortaan de lijkdiensten in een nabijzijnd Hollandsch klooster doen geschieden.

UC 1915 – 12 – 31 Vr.

Een reclamefolder.

DE AMERICAN CITO PHOTOICY

H. A. O. SANDMANN

FOTOGRAAF VLUCHTOORD. Uden.

Wenscht zijn geachte cliëntele een gelukkig nieuwjaar.

UC 1915 -12 – 31 Vr.

* Uden. Het Kerstfeest kon natuurlijk niet voorbijgaan, zonder dat men die plechtigheid op bijzondere herdacht op 't Vluchtoord. Lang reeds hadden wij kinder- en mannen-koren druk in de weer gezien om Kerstliederen te leeren, en was men het tooneel in de turnzaal aan 't opschikken.

Op 1sten Kerstdag was eene eerste uitvoering voor de schoolkinderen, die te dier gelegenheid

ook het verjaarfest vierden van den WelEd heer Sijstermans, Burgemeester van 't Vluchtoord. De meisjes van het turngilde zongen een mooi gelegenheidskoor en boden daarna den gevierde een prachtige bloemruiker aan.

Op 2den Kerstdag had dan de eigenlijke vertooning plaats voor de overige bewoners van 't Oord. Opvolgenlijk werd vertoond in levende beelden: De Boodschap des Engels aan Maria. De geboorte van Jezus. De aankondiging van de geboorte aan de Herders op 't veld. De aanbidding der herders. De aanbidding der koningen, terwijl daarnaast het mannen- en kinderkoor onder de kundige leiding der heer Van den Houche de koren zongen betrekking hebbende met het voorgestelde op 't tooneel.

De costumeering en groepeerling der verschillende beelden was waarlijk smaakvol en de schermen van het tooneel voor de gelegenheid geschilderd door een kunstenaar van het vluchtoord waren heel kleurig en passend. 't Is in een woord een aller prachtigst feest geweest, dat die groote gebeurtenis zoo aanschouwlijk en bevattelijk heeft voorgesteld. Alle aanwezigen waren zichtbaar onder den indruk.

Alle eer en dank dus aan de onvermoeide werkers die ons, vluchtelingen, nog eens te meer een genotvollen en leerzamen avond hebben verschaft.

UC 1915 -12 – 31 Vr.

Raadsvergadering op Donderdag 23 Dec.

's Namiddags 2 uur

Toen de post krankzinnigen-verpleging voor gelezen werd, zeide Mr. Hengst: we zijn gezegend met het Vluchtelingenkamp, maar ik hoop, dat we er ook weer gauw afkomen. Als de bewoners krankzinnig worden, moeten wij dan die kosten betalen.

De Voorzitter toonde een brief van den Regeerings-commissaris, waarin verklaard werd dat de verplegingskosten van krankzinnigen uit het vluchtoord door de Administratie van het kamp betaald worden.

Mr. Hengst betoogde voor wie de kosten waren als het vluchtoord weg zou zijn. De Voorzitter stemde in met deze opmerking en er werd besloten met de Regeering in correspondentie te treden, teneinde gevrijwaard te zijn tegen de verplegingskosten van Belgische krankzinnigen vluchtelingen als het kamp weg zal zijn.
